

PROTOKOLLSUTDRAG

§ 10

Tidplan för årsstämmor 2024 samt val av ombud och instruktioner till dessa (bilaga 16)

Förelåg förslag till ombud samt instruktioner för dessa vid dotterbolagens årsstämmor 2024 enligt bilaga till kallelsen.

Beslut

1. Göteborg & Co utser ombud till årsstämmor 2024 i dotterbolagen enligt följande;
Liseberg AB – Stefan Svensson
Got Event AB – Leif Pagrotzky
Göteborgs Stadsteater AB – Thafer Pelaseyed
2. Göteborg & Co:s verkställande direktör ges i uppdrag att utse ombud och teckna årsstämmofullmakt för det fall utsett ombud får förhinder.
3. Ombuden ges, som generell instruktion, i uppdrag att vid årsstämmorna 2024 besluta om:
 - a. (I förekommande fall) Fastställande av bolagsordning och ägardirektiv.
 - b. Fastställande av resultat- och balansräkning samt i förekommande fall koncernresultat- och koncernbalansräkning.
 - c. Dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen.
 - d. Ansvarsfrihet för styrelseledamöterna och den verkställande direktören.
 - e. Fastställande av arvoden åt styrelsen, revisorerna och lekmannarevisorerna, med tillämpning av Arvoden och gruppindelning för de kommunala bolagen.
 - f. Anteckna Göteborgs kommunfullmäktiges utseende av styrelseledamöter och suppleanter för dessa.
 - g. Anteckna Göteborgs kommunfullmäktiges utseende av lekmannarevisorer och suppleanter för dessa.
 - h. Val av revisionsbolag i enlighet med kommunfullmäktiges beslut.

Paragrafen justeras omedelbart.

Dag som ovan

Protokoll (nr 1)
Sammanträdesdatum: 2024-02-06

Sekreterare

Johanna Wallin

Ordförande

Leif Pagrotsky

Justerande

Stefan Svensson

Tjänsteutlåtande
Utfärdat 2024-01-23

Handläggare
Jesper Pamp
Telefon: 031-368 40 22
E-post: jesper.pamp@goteborg.com

Val av ombud samt instruktioner för dessa vid årsstämmor 2024

Förslag till beslut

Styrelsen föreslås besluta;

- 1) Göteborg & Co utser ombud till årsstämmor 2024 för i styrelsehandlingen angivna bolag, enligt vid sammanträdet lämnade förslag.
- 2) Göteborg & Co:s verkställande direktör ges i uppdrag att utse ombud och teckna årsstämmefullmakt för det fall utsett ombud får förhinder.
- 3) Ombuden ges, som generell instruktion, i uppdrag att vid årsstämmorna 2024 besluta om:
 - a. (I förekommande fall) Fastställande av bolagsordning och ägardirektiv.
 - b. Fastställande av resultat- och balansräkning samt i förekommande fall koncernresultat- och koncernbalansräkning.
 - c. Dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen.
 - d. Ansvarsfrihet för styrelseledamöterna och den verkställande direktören.
 - e. Fastställande av arvoden åt styrelsen, revisorerna och lekmannarevisorerna, med tillämpning av Arvoden och gruppindelning för de kommunala bolagen.
 - f. Anteckna Göteborgs kommunfullmäktiges utseende av styrelseledamöter och suppleanter för dessa.
 - g. Anteckna Göteborgs kommunfullmäktiges utseende av lekmannarevisorer och suppleanter för dessa.
 - h. Val av revisionsbolag i enlighet med kommunfullmäktiges beslut.
- 4) Besluten under denna paragraf förklaras omedelbart justerade.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur ekologisk dimension

Bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Beskrivning av ärendet

Göteborg Stadshus AB är direktägare av moderbolag i respektive bolagskluster i Göteborgs stad samt de interna bolagen, Boplats Göteborg AB och de regionala bolagen.

Enligt Riktlinjer och direktiv för Göteborgs Stads bolag ska Göteborgs Stadshus AB utse ombud till bolagsstämma i moderbolagen. Moderbolagen ska i sin tur utse ombud till bolagsstämma i dotterbolagen. Riktlinjerna anger även att instruktion ska lämnas till ombud som utses på respektive nivå. Göteborg & Co är moderbolag i klustret Turism, Kultur och Evenemang. Dotterbolag i klustret är Liseberg AB, Got Event AB och Göteborgs Stadsteater AB.

Göteborg & Co planerar genomföra sin årsstämma 5/3 kl. 13.00.

Bolagets bedömning

Följande personer föreslås företräda Göteborg & Co:s aktier vid årsstämmor under 2024.

Ombud	Bolag	Tid	Plats
Stefan Svensson	Liseberg AB	8 mars kl. 10.00	Grand Curiosa Hotell
Leif Pagrotsky	Got Event AB	8 mars kl. 10.00	Ullevi samt digitalt
Thaher Pelaseyed	Göteborgs Stadsteater AB	8 mars kl. 13.00	”Hyllan”, Stadsteatern

Information inför bolagsstämma 2024

Inbjudan och information ges till ombud från respektive bolag.

Utbildning till ombud på årsstämmor kommer att hållas av Stadshus AB i Högvakten på Gustav Adolfs torg 4 kl. 16.00 – 17.00 den 14 och 22 februari 2024 samt samma tid den 4 mars 2024. Utbildningen är öppen för alla ombud i koncernen, men föranmälan krävs till johan.hornberg@gshab.goteborg.se.

Peter Grönberg, VD

Årsredovisning

och

Koncernredovisning

för

Liseberg AB

556023-6811

Räkenskapsåret

2023

Innehållsförteckning

Förvaltningsberättelse	1
Resultaträkning koncern	8
Balansräkning koncern	9
Kassaflödesanalys koncern	12
Resultaträkning	13
Balansräkning	14
Kassaflödesanalys	17
Redovisningsprinciper och noter	18
Underskrifter	36

Styrelsen och verkställande direktören för Liseberg AB avger följande årsredovisning och koncernredovisning för räkenskapsåret 2023.

Förvaltningsberättelse

Information om verksamheten

Liseberg AB är moderbolag i Lisebergskoncernen. Bolaget driver verksamhet inom Lisebergs parkområde omfattande bland annat attraktioner, restauranger, spel, shopping, underhållning och boende på koncernens hotell och campinganläggningar. Bolaget har också det övergripande ansvaret för utveckling och förvaltning av koncernens fastighetsbolag:

Lisebergs Gäst AB är innehavare av tomträtts- och arrendeavtal för, samt ansvarar för förvaltning av, fastigheterna Torp 53:1, Hult 132:2, Hult 5:130.

AB Liseberg Skår 40:17 är ägare av fastigheten Skår 40:20 och Krokslätt 150:15. Bolagets huvudsakliga uppgift är att utveckla och förvalta fastigheterna i syfte att möjliggöra Lisebergs expansion söder om nöjesparken.

Ägarförhållanden

Bolaget är dotterbolag till Göteborg & Co AB (556428-0369) som är direkt helägt av Göteborgs Stadshus AB (org.nr 556537-0888 med säte i Göteborg) som i sin tur är helägt av Göteborgs Stad.

Företaget har sitt säte i Göteborg.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret och efter dess slut

Parken har under de tre säsongerna Sommar, Halloween och Jul på Liseberg tagit emot 2,3 miljoner gäster inklusive besökare till Lisebergsteatern, Rondo och övriga events i parken. Det är en minskning med 0,2 miljoner gäster jämfört med 2022.

Orsaken till ett färre antal gäster är en kombination av det ovanligt dåliga vädret i sommar samt den allmänna ekonomiska osäkerheten. Den tragiska olyckan på Gröna Lund i juni kan också ha förstärkt denna effekt. De gäster som besöker parken väljer dessutom att spendera mindre pengar under sitt besök och sammantaget ger det en intäktsminskning i parken jämfört med föregående år på cirka 10%.

Under 2023 firade Liseberg sitt 100-årsjubileum vilket uppmärksammades stort i parken, i kommunikation samt i firande tillsammans med verksamhetens medarbetare.

Till premiär av sommarsäsongen 2023 slutfördes det nya området *Luna Park* med att attraktionen *Luna* öppnades. Attraktionen är en så kallad *Family Boomerang* och blir med 242 meter räls och en höjd på över 30 meter den högsta och snabbaste av sin sort i världen.

Under Halloween utökades det nya skräckområdet *Demonernas Skugga* och den ambulerande attraktionen *Haunted Mansion* besökte återigen parken. I samband med Halloween hade även biofilmen *Karusell* premiär, en skräckfilm inspelad på Liseberg av Scandinavian Content Group med Liseberg AB som medproducent.

Under Jul på Liseberg öppnade *Vintermarknaden* vid Stora Scenen, ett nytt område med flertalet julbodas, servering, isbana och skridskouthyrning. För första gången förlängdes julsäsongen med en vecka efter nyår.

Under året gjordes 15 konserter på Stora Scenen med artister som The Offspring, Miss Li, Sean Paul och Thomas Stenström. Totalt såldes 104 887 biljetter till dessa konserter. Utöver Stora Scenen har 48 konserter genomförts på Lilla Scenen, inklusive dansbandskvällar och pensionärsdanser.

Säsongen innehöll även ett flertal events varav kvällskonceptet Klubb Karusell var en mycket lyckad satsning. Efter stängningsdags under två helger i september förvandlades hela östra området i parken till ett open air-event med pop up-barer, DJ:s, dansgolv, livemusik och nattåkning i några av attraktionerna.

BOENDE

I april 2023 öppnade Liseberg Grand Curiosa Hotel. Hotellet är ett tematiserat familjehotell med 457 rum, 2 restauranger, 2 barer och 1 café. Totalt har 208 626 logigäster besökt hotellet vilket motsvarar en beläggning under året på i genomsnitt 54%. Beläggningen har successivt ökat under året, allt eftersom hotellet har släppt på flera rum. RevPAR (Revenue per available room) uppgår till 1 047 kronor och tillsammans med restaurang- och övrig försäljning uppgår omsättningen till 201,2 miljoner kronor. Generellt erhåller hotellet höga till mycket höga omdömen från besökande gäster.

Campingverksamheten, som består av två anläggningar Lisebergsbyn och Askims camping, gör ett bra år trots att vädret under högsäsongen varit ogynnsamt. Beläggning har under året i genomsnitt varit 59% (61%) och med en prisnivå som genomsnittligt varit 9% högre än föregående år uppgår omsättningen totalt till 44,5 miljoner kronor (45,7).

ÖVRIGT

Expansionen av Lisebergs verksamhet söder om parken genom uppförandet av Liseberg Grand Curiosa Hotel och Oceana, en tematiserat vattenvärld inomhus, fortsatte enligt plan under 2023 (se även upplysning om väsentlig händelse efter räkenskapsårets slut, not 25) Projektet drivs genom dotterbolaget AB Liseberg Skår 40:17 och går under arbetsnamnet Lisebergs Jubileumsprojekt.

Som en del i projektet ingår att utveckla området öster om Nellickevägen i enlighet med det exploateringsavtal som ingicks med Göteborgs Stad år 2020. World of Volvo öppnar sitt upplevelsecenter i april 2024 blir därmed en del av det evenemangsområde som skapas tillsammans med Lisebergs Jubileumsprojekt.

Genom fastighetsreglering förvärvade Liseberg AB i oktober 1 379 kvm mark i anslutning till Korsvägen.

Mamma Mia! The Party gjorde sin sista säsong på Rondo 2023 med nära 50 000 gäster under året.

Oceana var planerad att öppna sommaren 2024 och skulle bli en av norra Europas största vattenparker. Måndagen den 12 februari 2024 bröt emellertid en kraftig brand ut vid Oceana. Skadorna är omfattande och effekterna är svårbedömda men kommer påverka såväl Liseberg som besöksnäringen i stort. Som en konsekvens av branden föreligger ett nedskrivningsbehov av hittills upparbetade projektkostnader. En första analys har genomförts av de skador som Oceana-branden förorsakat och därmed det nedskrivningsbehov som föreligger. Uppskattningen av skadegrad på entreprenaden grundar sig på visuell inspektion av de delar av brandplatsen som har varit åtkomliga ur säkerhetssynpunkt och bör därför betraktas som preliminär. Se vidare i not 25.

Koncernens ställning och resultat

Under 2023 tog Lisebergkoncernen, inklusive boendeanläggningarna, emot 2,7 miljoner gäster. Årets nettoomsättning i koncernen uppgick till 1 433 miljoner kronor (1 382) och resultat efter finansiella poster uppgick till -64 miljoner kronor (221). Avkastningen på eget kapital är negativt (15 procent). Koncernens kassaflöde från den löpande verksamheten uppgick till 150 miljoner kronor (549). Totala investeringar uppgick till 948 miljoner kronor (742) och är i huvudsak hänförliga till Jubileumsprojektet. Räntebärande lån, inklusive utnyttjad checkräkningskredit, uppgår till 2 424 miljoner kronor (1 629) och finansierar i huvudsak Jubileumsprojektet. Det egna kapitalet uppgår till 1 445 miljoner kronor vilket motsvarar en soliditet på 33 procent (42).

Förväntad framtida utveckling

Det makroekonomiska läget tillsammans med en av de regnigaste somrarna på länge, gjorde att antalet gäster reducerades under 2023. Liseberg tappade försäljning och hade samtidigt svårt att på kort sikt parera med sänkta kostnader. Inför 2024 kvarstår den ekonomiska osäkerheten i ekonomin med fortsatt höga räntor, lågkonjunktur och geopolitisk instabilitet. Därför har Liseberg antagit en mycket försiktig syn på förväntat antal besökande gäster 2024. Möjligheten till ett ökat prisuttag gentemot gäst är också begränsat mot bakgrund av det allmänna ekonomiska läget. Det innebär att den finansiella målsättningen inför 2024 är försiktig med en förväntad rörelsemarginal efter avskrivningar (EBITA) på 2% och en soliditet på 31%.

Lisebergs Jubileumsprojekt inkluderar ett upplevelsehotell (Liseberg Grand Curiosa Hotel) och en vattenvärld (Oceana) söder om Lisebergsparken (se även upplysning om väsentlig händelse efter räkenskapsårets slut, not 25). Jubileumsprojektet utgör nästa kapitel i Lisebergs evolution. Ett Liseberg som går från att vara en regional nöjespark till att bli en flerdagarsdestination och från en utpräglad säsongsverksamhet till en helårsverksamhet. Denna förflyttning kommer att ta tid och kraft - finansiellt, organisatoriskt och operativt. Med Jubileumsprojektet tydliggör Liseberg sin ambition att vara en turistekonomisk motor och viktig del i det turistutbud som Göteborg erbjuder, men samtidig också fungera som en av göteborgarnas mest älskade mötesplatser.

Lisebergs arbete med att bli världsledande i hållbarhet inom branschen fortsätter och ISO-certifieringen rullas ut i boendeanläggningarna under 2024. Samtidigt förbereder organisationen nödvändiga åtgärder för att kunna rapportera i enlighet med CSRD/ESRA under 2025.

Arbetet med att utveckla området öster om Nellickevägen i enlighet med exploateringsavtalet med Göteborgs Stad fortsätter enligt plan och avslutas under 2025.

Verksamhetens risker och osäkerhetsfaktorer

Lisebergs affärsmodell är i utgångsläget komplex. Dels på grund av den nödvändiga integrationen mellan en rad diversifierade affärsområden och gästverksamheter och dels för att Lisebergs besökare har stor mångfald ur såväl demografiskt som geografiskt perspektiv. Lägg här till den svåra balansakten mellan att å ena sidan agera som affärsdrivande bolag, och å den andra att ta hänsyn till Lisebergs historiska arv, kulturella roll och turistekonomiska betydelse. Konsekvensen av detta är att också små förändringar i Lisebergs externa miljö kan få stora konsekvenser för verksamheten.

Lisebergs lönsamhet påverkas således i mycket hög grad av externa faktorer, i ett normalläge framförallt väder, men också den makroekonomiska utvecklingen på kort och lång sikt, valutakurser, in- och utgående turism samt rörelser i den privata konsumtionen.

Coronapandemin under 2020 och 2021, marknadsåterhämtningen i 2022 och det makroekonomiska läget 2023 visar med all tydlighet känsligheten i Lisebergs affärsmodell. Således skall verksamheten hantera stora variationer i aktivitet, beroende på kapacitetsbegränsningar, marknadsmässiga förflyttningar och det allmänna konjunkturläget.

Temporära intäktsbortfall kräver således snabba åtgärder på kostnadssidan. För att kunna hantera framtida volatilitet i intäkterna arbetar Liseberg för att öka flexibiliteten i kostnadsmassan, men också på att diversifiera intäktsbasen ytterligare. Det är långsiktiga processer, som kommer ta tid att implementera.

Lisebergs hantering av finansiella risker regleras i ett finansdirektiv som fastställs av styrelsen och som grundar sig på Göteborgs Stads riktlinje för finansverksamheten. Finansieringsrisk och ränterisk hanteras genom att Göteborgs Stad, genom Stadsledningskontoret och Koncernbanken, ytterst ansvarar för bolagets likviditetsförsörjning. Bolaget har en begränsad valutarisk, men den förekommer vid exempelvis nya större attraktionsinköp om dessa sker i utländsk valuta. Vid beslut om sådan investering säkras framtida betalningar i utländsk valuta i enlighet med finansdirektivet.

Liseberg arbetar även med att systematiskt identifiera risker genom en årlig internkontrollprocess. I arbetet med internkontrollen utgår Liseberg, liksom övriga förvaltningar och bolag inom Göteborg Stad, ifrån COSOs ramverk, som är en internationell standard för intern styrning och kontroll. Verksamhetens risker identifieras genom en årlig riskanalys som sedan utgör grunden för en samlad riskbild. Materialet presenteras och godkänns därefter av styrelsen. Utifrån framtaget material utformas sedan en internkontrollplan för nästkommande verksamhetsår.

Risken för en allvarlig olycka eller incident skulle från ett ekonomiskt och varumärkesmässigt perspektiv få stora konsekvenser, vilket den tragiska olyckan på Gröna Lund under 2023 har illustrerat. Säkerhetsarbetet är därför högt prioriterat för Liseberg både avseende attraktionssäkerhet och fysisk säkerhet för gäster och medarbetare. Ett omfattande säkerhetsarbete med fokus på förebyggande åtgärder som innefattar tillsynsmyndigheter, föreskrifter, standarder, besiktningar och kontroller bedrivs kontinuerligt och systematiskt.

Tvister

Det förekommer inga väsentliga pågående tvister vid bokslutstillfället.

Medarbetarredovisning

Under 2023 har det varit fortsatt svårrekryterade medarbetargrupper, främst inom restaurang, teknik och housekeeping/städ. En god arbetsmarknad anses vara den främsta orsaken, samt att ett stort antal medarbetare har lämnat besöksnäringen under pandemin. Som ett led i att säkra kompetensförsörjningen startades under våren ett ettårigt traineeprogram för att utbilda kockar. Utbildningen följer det nationella yrkespaketet med kurser från gymnasieskolan för blivande kockar och består av såväl teori och metod som praktik ute i Lisebergs restaurangverksamhet. Traineedeltagarna får en tillsvidareanställning där de efter avslutad utbildning kommer att arbeta på någon av Lisebergs restauranger.

I april öppnade det nya affärsområdet Liseberg Grand Curiosa Hotel med ca 150 fastanställda

medarbetare och ytterligare drygt 200 tillfälligt anställda under högsäsong, där de flesta tjänsterna återfinns inom kök och restaurang. Under året har fokus varit att sätta processer och arbetssätt samt bygga upp verksamheten utanför högsäsong. Fokus har även lagts på att sätta organisationen för och fortsätta rekryteringen av chefer och medarbetare till vattenvärlden Liseberg Oceana (se även upplysning om väsentlig händelse efter räkenskapsårets slut, not 25).

Nya lagregler i LAS har krävt stora administrativa resurser för att hantera de många tillfälliga anställningar Liseberg har under säsongerna. Under året har också försörjningskravet för medborgare från tredje land med arbetstillstånd kraftigt höjts, vilket redan fått och kommer att få stora konsekvenser för Lisebergs möjligheter att kompetensförsörja delar av vår verksamhet, framför allt inom yrken som Housekeeping/Städ. Kravet på försörjning överstiger de kollektivavtalade lönerna. De nya reglerna ställer också stora krav på Lisebergs vad gäller hantering av arbetstillstånd och kontakter med Migrationsverket.

Liseberg har sedan 2015 genomfört medarbetarenkäten Great Place To Work (GPTW) som är en internationell metod för att mäta medarbetares uppfattning om sin arbetsplats i fem dimensioner: trovärdighet, respekt, rättvisa, stolthet och kamratskap. Resultatet sammanfattas i ett så kallat Trust Index. I årets Trust Index så ökar vi från 74 procent 2022 (72% 2021) till 78 procent 2023. Det är det bästa Trust Index vi har haft sedan vi började mäta. Resultatet är också högre än vårt branschindex på 67% och Sverigeindex i stort som landar på 58%. Båda dessa siffror har gått ner sedan förra året, medan Lisebergs siffror gått uppåt.

Medelantalet helårsarbetare (heltidsekvivalenter) för räkenskapsåret uppgår till 1 265 beräknat på 1 600 timmar. Sjukfrånvaron har under året varit 4,3 procent, vilket är en minskning jämfört med föregående år (5,6 procent). 2022 såg vi en tydlig effekt av FHM och sjukvårdens uppmaning att stanna hemma vid förkylningssymtom, vilket skapade en osäkerhet hos många medarbetare och chefer när man skulle sjukskriva sig. I år har vi gjort riktade insatser där vi arbetat med att stärka chefers och arbetsledares verktyg till dialog med medarbetare kring sjukskrivning och hälsa.

Miljöredovisning

Liseberg har årligen (sedan 2017) upprättat en hållbarhetsredovisning enligt årsredovisningslagen. Hållbarhetsredovisningen för verksamhetsåret 2023 kommer publiceras på www.liseberg.se i början av 2024. En kortfattad sammanfattning av aktuella hållbarhetsupplysningar lämnas här med hänvisning till hållbarhetsredovisningen.

Lisebergs hållbarhetsarbete styrs av ett internt hållbarhetsdirektiv med tillhörande anvisningar.

Verksamheten är inte tillstånds- eller anmälningspliktig enligt miljöbalken.

Liseberg har följande hållbarhetscertifieringar:

- ISO 20121 (parken samt stugor och camping)
- GPTW (hela verksamheten)
- KRAV (Järnvägsrestaurangen, The Green Room, Skeppsmagasinet)
- BREEAM-SE, Nivå: Excellent (Liseberg Grand Curiosa Hotel)
- TRIPADVISOR MILJÖLEDARE, Nivå: Platina (Lisebergbyn)

Uppföljning har skett genom intern och extern revision samt genom miljötillsyn från Miljöförvaltningen. Ett mindre antal anmärkningar har observerats och åtgärdats skyndsamt.

De viktigaste hållbarhetsfrågorna som varit vägledande för prioriteringar är:

Arbetsglädje, service och jämlikt bemötande

Säker och trygg miljö

Resurs- och klimateffektivitet

Ansvarsfulla inköp

Bidrag till den lokala samhällsutvecklingen

Liseberg har under 2023 genomfört en samlad uppdatering av verksamhetens väsentlighetsbedömning. Dels för att kunna svara upp mot EUs nya lagstiftning CSRD, dels utifrån utökad verksamhet. Resultatet kommer att ligga till grund för kommande rapportering och framtida hållbarhetsinsatser.

Lisebergsledningen har beslutat att under 2024 stärka hållbarhetsintegrationen i strategi, styrmodell och drift. Detta ska göras genom att kalibrera styrmodellen, utöka ISO-certifieringen till att omfatta Liseberg Grand Curiosa Hotel, fortsätta med programmet för hållbarhetsambassadörer och andra insatser för att stärka hållbarhetskulturen, stärka arbetet inom klimat, energi och cirkularitet samt arbeta med integration av hållbarhet i Lisebergs varumärke.

Flerårsöversikt (Tkr)

Koncernen	2023	2022	2021	2020	2019
Nettoomsättning	1 432 626	1 381 362	878 965	42 516	1 256 541
Resultat efter finansiella poster	-63 597	221 090	483 422	-555 371	197 741
Balansomslutning	4 321 018	3 520 938	2 973 153	2 467 773	2 123 717
Soliditet (%)	33,4	42,3	44,3	34,0	60,4
Avkastning på eget kap. (%)	neg	14,8	36,7	neg	15,4
Avkastning på totalt kap. (%)	neg	6,8	16,3	neg	9,4
Antal anställda	1 265	1 008	776	442	1 112

Moderbolaget	2023	2022	2021	2020	2019
Nettoomsättning	1 463 313	1 394 353	883 345	47 756	1 265 203
Resultat efter finansiella poster	-22 512	249 742	478 992	-459 294	192 212
Balansomslutning	2 090 970	1 844 607	1 869 604	2 001 736	1 972 775
Soliditet (%)	70,4	80,7	69,5	41,1	63,8
Avkastning på eget kap. (%)	neg	16,8	36,9	neg	16,6
Avkastning på totalt kap. (%)	1,3	13,6	26,4	neg	10,7
Antal anställda	1 264	1 007	775	441	1 111

För definitioner av nyckeltal, se Redovisnings- och värderingsprinciper.

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel (kronor):

balanserad vinst	963 831 039
Förändring utvecklingsfond	-1 127 392
årets förlust	-15 124 353
	947 579 294

disponeras så att
i ny räkning överföres 947 579 294

Koncernens och moderbolagets resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkningar samt kassaflödesanalyser med noter.

Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor, SEK. Om inte annat särskilt anges, redovisas alla belopp i tusentals kronor (Tkr). Uppgifter inom parentes avser föregående år.

Koncernens Resultaträkning

Tkr

	Not	2023-01-01 -2023-12-31	2022-01-01 -2022-12-31
Rörelsens intäkter			
Nettoomsättning	1	1 432 626	1 381 362
Aktiverat arbete för egen räkning		0	1 707
Övriga rörelseintäkter	2	5 283	39 787
		1 437 909	1 422 856
Rörelsens kostnader			
Råvaror och förnödenheter		-188 784	-168 128
Övriga externa kostnader	3, 4	-426 081	-373 133
Personalkostnader	5	-639 540	-473 144
Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	6	-198 320	-157 701
Övriga rörelsekostnader		-2 534	-10 721
		-1 455 259	-1 182 826
Rörelseresultat		-17 350	240 029
Resultat från finansiella poster			
Resultat från andelar i koncernföretag		0	-518
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	7	3 281	442
Räntekostnader och liknande resultatposter	8	-49 528	-18 863
		-46 247	-18 939
Resultat efter finansiella poster		-63 597	221 090
Bokslutsdispositioner	9	0	0
Resultat före skatt		-63 597	221 090
Skatt på årets resultat	10	3 850	0
Uppskjuten skatt	10	14 198	-43 446
Årets resultat		-45 549	177 644

Koncernens Balansräkning

Tkr

	Not	2023-12-31	2022-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten och liknande arbeten	11	27 024	31 224
		27 024	31 224
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader och mark	12	1 375 279	682 961
Inventarier, verktyg och installationer	13	1 556 088	917 996
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	14	1 212 626	1 789 841
		4 143 993	3 390 798
Finansiella anläggningstillgångar			
Uppskjuten skattefordran	15	31 598	19 137
		31 598	19 137
Summa anläggningstillgångar		4 202 615	3 441 159
Omsättningstillgångar			
Varulager m m			
Färdiga varor och handelsvaror		32 812	19 125
Förskott till leverantörer		1 981	3 504
		34 793	22 629
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		37 171	15 439
Aktuella skattefordringar		3 190	633
Övriga fordringar		21 630	22 287
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		13 267	9 870
		75 258	48 229
Kassa och bank	16	8 352	8 921
		8 352	8 921
Summa omsättningstillgångar		118 403	79 779
SUMMA TILLGÅNGAR		4 321 018	3 520 938

Koncernens Balansräkning

Tkr

	Not	2023-12-31	2022-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Eget kapital hänförligt till moderföretagets aktieägare			
Aktiekapital		42 000	42 000
Övrigt tillskjutet kapital		711 667	711 667
Annat eget kapital inklusive årets resultat		691 600	737 148
		1 445 267	1 490 816
Summa eget kapital		1 445 267	1 490 816
Avsättningar	17		
Avsättningar för uppskjuten skatt	15	134 958	136 695
		134 958	136 695
Långfristiga skulder			
Checkräkningskredit	18	2 424 243	1 628 578
Övriga skulder		1 127	1 196
		2 425 370	1 629 774
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		141 265	134 239
Skulder till koncernföretag		11 623	4 421
Övriga skulder		19 578	22 201
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	19	142 957	102 792
		315 423	263 653
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		4 321 018	3 520 938

Koncernens rapport över förändringar i eget kapital

Tkr

	Aktie- kapital	Övrigt tillskjutet kapital	Annat EK inkl. årets resultat	Summa eget kapital
Ingående eget kapital 2022-01-01	42 000	711 667	571 022	1 324 689
Årets resultat			177 644	177 644
Justering, ändrad redovisningsprincip			-11 518	-11 518
Summa totalresultat			166 126	166 126
Utgående eget kapital 2022-12-31	42 000	711 667	737 148	1 490 816
Ingående eget kapital 2023-01-01	42 000	711 667	737 148	1 490 816
Årets resultat			-45 549	-45 549
Justering, ändrad redovisningsprincip			0	0
Summa totalresultat			-45 549	-45 549
Utgående eget kapital 2023-12-31	42 000	711 667	691 600	1 445 266

Koncernens Kassaflödesanalys

Tkr

	Not	2023-01-01 -2023-12-31	2022-01-01 -2022-12-31
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster		-63 596	221 090
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet m.m	21	197 087	151 540
Betald skatt		1 293	-2 989
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		134 784	369 641
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital			
Förändring av varulager		-12 164	-3 525
Förändring av kortfristiga fordringar		-24 472	114 315
Förändring av kortfristiga skulder		51 769	68 627
Kassaflöde från den löpande verksamheten		149 918	549 058
Investeringsverksamheten			
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-948 249	-863 467
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		2 167	4 400
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-946 082	-859 067
Finansieringsverksamheten			
Förändring upptagna lån		795 596	309 521
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		795 596	309 521
Årets kassaflöde		-568	-488
Likvida medel vid årets början			
Likvida medel vid årets början		8 921	9 409
Likvida medel vid årets slut	16	8 352	8 921

Moderbolagets Resultaträkning

Tkr

	Not	2023-01-01 -2023-12-31	2022-01-01 -2022-12-31
Nettoomsättning	1	1 463 313	1 394 353
Aktiverat arbete för egen räkning		0	1 707
Övriga rörelseintäkter	2	4 663	37 141
		1 467 976	1 433 201
Rörelsens kostnader			
Råvaror och förnödenheter		-188 784	-168 128
Övriga externa kostnader	3, 4	-497 800	-382 715
Personalkostnader	5	-634 326	-477 221
Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	6	-168 770	-152 285
Övriga rörelsekostnader		-1 925	-1 310
		-1 491 605	-1 181 659
Rörelseresultat		-23 629	251 542
Resultat från finansiella poster			
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	7	50 858	17 050
Räntekostnader och liknande resultatposter	8	-49 741	-18 850
		1 117	-1 800
Resultat efter finansiella poster		-22 512	249 742
Bokslutsdispositioner	9	2 107	-12 974
Resultat före skatt		-20 405	236 768
Skatt på årets resultat	10	5 281	-47 424
Årets resultat		-15 124	189 344

Moderbolagets
Balansräkning
Tkr

Not 2023-12-31 2022-12-31

TILLGÅNGAR

Anläggningstillgångar

Immateriella anläggningstillgångar

Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten och liknande arbeten

11 27 024 31 224
27 024 31 224

Materiella anläggningstillgångar

Byggnader och mark

12 457 191 442 696

Inventarier, verktyg och installationer

13 1 155 639 916 918

Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar

14 80 912 143 985
1 693 742 1 503 599

Finansiella anläggningstillgångar

Andelar i koncernföretag

22 250 862 189 189

Fordringar hos koncernföretag

0 41 036

Uppskjuten skattefordran

15 18 240 14 576
269 102 244 801

Summa anläggningstillgångar

1 989 868 1 779 624

Omsättningstillgångar

Varulager m m

Varulager

32 812 19 125

Förskott till leverantörer

1 981 3 504
34 793 22 629

Kortfristiga fordringar

Kundfordringar

27 420 15 439

Fordringar hos koncernföretag

0 2 176

Aktuella skattefordringar

4 504 0

Övriga fordringar

12 956 6 389

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

13 077 9 429
57 957 33 433

Kassa och bank

16 8 352 8 921

Summa omsättningstillgångar

101 102 64 983

SUMMA TILLGÅNGAR

2 090 970 1 844 607

Moderbolagets Balansräkning

Tkr

	Not	2023-12-31	2022-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital		42 000	42 000
Reservfond		8 400	8 400
Fond för utvecklingsutgifter		10 985	9 857
		61 385	60 257
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserad vinst eller förlust		962 704	774 487
Årets resultat		-15 124	189 344
		947 580	963 831
Summa eget kapital	23	1 008 965	1 024 088
Obeskattade reserver	24	584 083	584 083
Avsättningar			
Uppskjuten skatteskuld	15	14 637	16 253
Summa avsättningar		14 637	16 253
Långfristiga skulder			
Skulder till koncernföretag	18	181 577	0
Övriga skulder		1 125	1 196
Summa långfristiga skulder		182 702	1 196
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		59 930	59 899
Skulder till koncernföretag		73 274	32 771
Aktuella skatteskulder		0	425
Övriga skulder		29 015	27 207
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	19	138 364	98 685
Summa kortfristiga skulder		300 583	218 987
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	20	2 090 970	1 844 607

Moderbolagets rapport över förändringar i eget kapital

Tkr

	Aktie- kapital	Bundna reserver	Fritt eget kapital	Summa eget kapital
Ingående eget kapital 2022-01-01	42 000	12 415	780 329	834 744
Årets resultat			189 344	189 344
Utvecklingsfond		5 842	-5 842	0
Utgående eget kapital 2022-12-31	42 000	18 257	963 831	1 024 088
Ingående eget kapital 2023-01-01	42 000	18 257	963 831	1 024 088
Årets resultat				-15 124
Utvecklingsfond		1 127	-1 127	0
Utgående eget kapital 2023-12-31	42 000	19 384	962 704	1 008 965

Förändring i utvecklingsfond avser ny avsättning avseende egenutvecklade immateriella tillgångar med avdrag för årets avskrivningar kopplat till avsättning.

Moderbolagets Kassaflödesanalys

Tkr

	Not	2023-01-01 -2023-12-31	2022-01-01 -2022-12-31
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster		-22 512	249 742
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet	21	167 537	154 109
Betald skatt		-4 928	1 077
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		140 097	404 928
Kassaflöde från förändring av rörelsekapitalet			
Förändring av varulager		-12 164	-3 525
Förändring av kortfristiga fordringar		-20 020	80 482
Förändring av kortfristiga skulder		82 021	22 778
Kassaflöde från den löpande verksamheten		189 934	504 663
Investeringsverksamheten			
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-355 646	-215 335
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		2 167	177
Lämnade Akteiägartillskott		-61 673	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-415 152	-215 158
Finansieringsverksamheten			
Förändring upptagna lån		222 542	-276 964
Erhållna/lämnade koncernbidrag		2 107	-13 029
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		224 649	-289 993
Årets kassaflöde		-569	-488
Likvida medel vid årets början			
Likvida medel vid årets början		8 921	9 409
Likvida medel vid årets slut	16	8 352	8 921

Noter

Tkr

Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänna upplysningar

Årsredovisningen och koncernredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Intäktsredovisning

Intäkter har tagits upp till verkligt värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas och redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna kommer att tillgodogöras bolaget och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Intäkterna redovisas med avdrag för mervärdesskatt, rabatter, returer och liknande avdrag.

Lisebergs intäkter består i huvudsak av ersättning för nöjesrelaterad verksamhet så som intäkter från Lisebergsparken, restauranger, shower och boenden.

Koncernredovisning

Konsolideringsmetod

Koncernredovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden. Koncernredovisningen omfattar moderföretaget samt dess dotterföretag. Med dotterföretag avses de företag i vilka moderföretaget, direkt eller indirekt, har ett bestämmande inflytande. I normalfallet avser detta företag där moderföretag innehar mer än 50 % av rösterna. I koncernredovisningen ingår dotterföretagen från den dagen koncernen erhåller bestämda inflytande tills den dag det inte längre föreligger. Dotterbolagens redovisningsprinciper överensstämmer med koncernens redovisningsprinciper i övrigt.

I koncernredovisningen faller koncerföretagens bokslutsdispositioner bort och ingår i det redovisade resultatet efter avdrag för uppskjuten skatt. Detta innebär att koncerföretagens obeskattade reserver i koncernens balansräkning fördelas mellan uppskjuten skatteskuld och eget kapital.

Närmast överordnade moderföretag som upprättar koncernredovisning i vilken företagen ingår är Göteborg & Co AB (org.nr. 556427-8751) med säte i Göteborg. Moderföretaget för hela koncernen är Göteborg Stadshus AB (org.nr. 556537-0888) med säte i Göteborg.

Koncerbidrag och aktieägartillskott

Lämnade respektive erhållna koncerbidrag redovisas som bokslutsdispositioner i resultaträkningen. Erhållna aktieägartillskott redovisas direkt mot fritt eget kapital.

Redovisningsprinciper för enskilda balansposter

Immateriella tillgångar

Företaget redovisar internt upparbetade immateriella anläggningstillgångar enligt aktiveringsmodellen. Det innebär att samtliga utgifter som avser framtagandet av en internt upparbetad immateriell anläggningstillgång aktiveras och skrivs av under tillgångens beräknade nyttjandeperiod, under förutsättningarna att kriterierna i BFNAR 2012:1 är uppfyllda.

Anläggningstillgångar

Immateriella och materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar enligt plan och eventuella nedskrivningar.

Materiella anläggningstillgångar har delats upp på komponenter när komponenterna är betydande och när komponenterna har väsentligt olika nyttjandeperioder. När en komponent i en anläggningstillgång byts ut, uttrangeras eventuell kvarvarande del av den gamla komponenten och den nya komponentens anskaffningsvärde aktiveras. Utgifter för löpande reparationer och underhåll redovisas som kostnader.

Bedömda nyttjandeperioder och avskrivningsmetoder omprövas om det finns indikation på att dessa har förändrats jämfört med uppskattningen vid föregående balansdag.

Avskrivning sker linjärt över den förväntade nyttjandeperioden med hänsyn till väsentligt restvärde. Avskrivning påbörjas i samband med att anläggningen kan tas i drift. Följande avskrivningstider tillämpas:

Immateriella anläggningstillgångar

Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten	5 år
---	------

Materiella anläggningstillgångar

Byggnader	10-40 år
Markanläggningar	10-30 år
Maskiner och inventarier	3-25 år
Byggnadsinventarier	5-33 år

Låneutgifter

De låneutgifter som uppkommer då företaget lånar kapital kostnadsförs i resultaträkningen i den period de uppstår.

Fordringar och skulder

Om inget annat anges ovan värderas kortfristiga fordringar till det lägsta av dess anskaffningsvärde och det belopp varmed de beräknas bli reglerade. Övriga skulder värderas till de belopp varmed de beräknas bli reglerade. Övriga tillgångar redovisas till anskaffningsvärde om inget annat anges ovan.

Fordringar och skulder i utländsk valuta

Fordringar och skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs.

Leasingavtal

Alla leasingavtal har klassificerats som operationella leasingavtal och redovisas som kostnad linjärt över leasingperioden.

Varulager

Varulager har värderats till 97 % av det samlade anskaffningsvärdet vilket understiger varulagrets nettoförsäljningsvärde på balansdagen. Med nettoförsäljningsvärde avses varornas beräknade försäljningspris minskat med försäljningskostnader. Den valda värderingsmetoden innebär att eventuell inkurans i varulagret har beaktats.

Inkomstskatter

Total skatt utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Skatter redovisas i resultaträkningen, utom då underliggande transaktion redovisas direkt mot eget kapital varvid tillhörande skatteeffekter redovisas i eget kapital.

Aktuell skatt

Aktuell skatt avser inkomstskatt för innevarande räkenskapsår samt den del av tidigare räkenskapsårs inkomstskatt som ännu inte redovisats. Aktuell skatt beräknas utifrån den skattesats som gäller per balansdagen.

Uppskjuten skatt

Uppskjuten skatt är inkomstskatt som avser framtida räkenskapsår till följd av tidigare händelser. Redovisning sker enligt balansräkningsmetoden. Enligt denna metod redovisas uppskjutna skatteskulder och uppskjutna skattefordringar på temporära skillnader som uppstår mellan bokförda respektive skattemässiga värden för tillgångar och skulder samt för övriga skattemässiga avdrag eller underskott.

Uppskjutna skattefordringar nettoredovisas mot uppskjutna skatteskulder endast om de kan betalas med ett nettobelopp. Uppskjuten skatt beräknas utifrån gällande skattesats på balansdagen. Effekter av förändringar i gällande skattesatser resultatförs i den period förändringen lagstadgats. Uppskjuten skattefordran redovisas som finansiell anläggningstillgång och uppskjuten skatteskuld som avsättning.

Uppskjuten skattefordran avseende underskottsavdrag eller andra framtida skattemässiga avdrag redovisas i den omfattning det är sannolikt att avdragen kan avräknas mot framtida skattemässiga överskott.

På grund av sambandet mellan redovisning och beskattning särredovisas inte den uppskjutna skatteskulden som är hänförlig till obeskattade reserver.

I koncernens balansräkning redovisas de enskilda bolagens obeskattade reserver uppdelade på eget kapital (bundna reserver) och uppskjuten skatteskuld (avsättning). I resultaträkningen redovisas som uppskjuten skatt den skatt som är hänförlig till årets förändring av obeskattade reserver.

Ersättningar till anställda

Ersättningar till anställda avser alla former av ersättningar som företaget lämnar till de anställda. Kortfristiga ersättningar utgörs av bland annat löner, betald semester, betald frånvaro och ersättning efter avslutad anställning (pension). Kortfristiga ersättningar redovisas som kostnad och en skuld då det finns en legal eller informell förpliktelse att betala ut en ersättning till följd av en tidigare händelse och en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

Beträffande pensioner och andra ersättningar efter avslutad anställning klassificeras sådana som avgiftsbestämda eller förmånsbestämda pensionsplaner. Företaget har endast avgiftsbestämda pensionsplaner, det finns heller inga övriga långfristiga ersättningar till anställda.

Offentliga bidrag

Offentliga bidrag redovisas som intäkt då den framtida prestationen som krävs för att erhålla bidraget utförts. I de fall bidraget erhålls innan prestationen utförts, redovisas bidraget som skuld i balansräkningen. Offentliga bidrag värderas till det verkliga värdet av vad som erhållits eller kommer att erhållas.

Liseberg lämnar öppen redovisning i enlighet med §3 Transparenslagstiftningen (2005:590). Denna granskas i enlighet med §7 samma lag.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medfört in- eller utbetalningar. Med likvida medel avses kassa och bank. Saldo på koncernkonto ingår bland fordringar/skulder till koncernföretag.

Nyckeltalsdefinitioner

Nettoomsättning

Rörelsens huvudintäkter, fakturerade kostnader, sidointäkter samt intäktskorrigeringar.

Resultat efter finansiella poster

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader men före bokslutsdispositioner och skatter.

Balansomslutning

Företagets samlade tillgångar.

Soliditet (%)

Justerat eget kapital (eget kapital och obeskattade reserver med avdrag för uppskjuten skatt) i procent av balansomslutning.

Avkastning på eget kap. (%)

Resultat efter finansiella poster i procent av justerat eget kapital (eget kapital och obeskattade reserver med avdrag för uppskjuten skatt).

Avkastning på totalt kap. (%)

Rörelseresultat plus finansiella intäkter i procent av balansomslutningen.

Antal anställda

Medelantal anställda under räkenskapsåret.

Uppskattningar och bedömningar

Upprättandet av bokslut och tillämpning av redovisningsprinciper, baseras ofta på ledningens bedömningar, uppskattningar och antaganden som anses vara rimliga vid den tidpunkt då bedömningen görs. Uppskattningar och bedömningar är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer, som under rådande omständigheter anses vara rimliga. Resultatet av dessa används för att bedöma de redovisade värdena på tillgångar och skulder, som inte annars framgår tydligt från andra källor. Det verkliga utfallet kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar. Uppskattningar och antaganden ses över regelbundet.

Not 1 Inköp och försäljningar mellan koncernföretag

Koncernen

	2023	2022
Inköp från bolag och nämnder inom Göteborgs Stad	6,20 %	8,66 %
Försäljning till bolag och nämnder inom Göteborgs Stad	0,32 %	0,76 %

Moderbolaget

	2023	2022
Inköp från bolag och nämnder inom Göteborgs Stad	4,90 %	8,85 %
Försäljning till bolag och nämnder inom Göteborgs Stad	0,35 %	0,75 %
Inköp från koncernbolag som omfattas av ÅRL:s best. (dotterbolagen)	19,97 %	3,27 %
Försäljning till koncernbolag som omfattas av ÅRL:s best. (dotterbolagen)	2,06 %	0,99 %

Not 2 Övriga intäkter

Koncernen

	2023	2022
Ersättning från Trafikverket, projekt Västlänken	600	600
Vinst vid inkråmsöverlåtelse, Hotell Heden	0	25 821
Vinst vid avyttring av anläggningstillgångar	2 167	2 500
Statliga stöd hänförligt till Corona	0	9 214
FORA	0	1 458
Valutakursvinster på fordringar och skulder av rörelsekaraktär	420	0
Försäkringsersättning	1 727	0
Övrigt	369	194
	5 283	39 787

Moderbolaget

	2023	2022
Ersättning från Trafikverket, projekt Västlänken	600	600
Vinst vid inkråmsöverlåtelse, Hotell Heden	0	25 821
Vinst vid avyttring av anläggningstillgångar	2 167	34
Statliga stöd hänförligt till Corona	0	9 214
FORA	0	1 458
Valutakursvinster på fordringar och skulder av rörelsekaraktär	170	0
Försäkringsersättningar	1 726	0
Övrigt	0	14
	4 663	37 141

Not 3 Leasingavtal

Koncernen

Årets leasingkostnader avseende leasingavtal, uppgår till 420 tkr.

Framtida leasingavgifter, för icke uppsägningsbara leasingavtal, förfaller till betalning enligt följande:

	2023	2022
Inom ett år	420	112
	420	112

Moderbolaget

Årets leasingkostnader avseende leasingavtal, uppgår till 420tkr.

Framtida leasingavgifter, för icke uppsägningsbara leasingavtal, förfaller till betalning enligt följande:

	2023	2022
Inom ett år	420	112
	420	112

Not 4 Arvode till revisorer

Koncernen

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter.

	2023	2022
EY		
Revisionsuppdrag	822	452
Skatterådgivning	45	82
Konsultationer och övriga tjänster	143	82
	1 010	616
Lekmannarevisorer		
Revisionsuppdrag	275	259
	275	259
Övriga		
Skatterådgivning	208	0
	208	0

Moderbolaget

	2023	2022
EY		
Revisionsuppdrag	400	452
Konsultationer och övriga tjänster	143	82
Skatterådgivning	45	0
	588	534
Lekmannarevisorer		
Revisionsuppdrag	275	259
	275	259
Övriga		
Skatterådgivning	208	0
	208	0

Not 5 Anställda och personalkostnader Koncernen

	2023	2022
Medelantalet anställda		
Kvinnor	698	554
Män	567	454
	1 265	1 008
Löner och andra ersättningar		
Styrelse och verkställande direktör	4 518	4 595
Övriga anställda	451 335	355 134
	455 853	359 729
Sociala kostnader		
Pensionskostnader för styrelse och verkställande direktör	1 155	1 150
Pensionskostnader för övriga anställda	32 071	26 508
Övriga sociala avgifter enligt lag och avtal	138 660	85 848
	171 886	113 506
Totala löner, ersättningar, sociala kostnader och pensionskostnader	627 739	473 235
Könsfördelning bland ledande befattningshavare		
Andel kvinnor i styrelsen	29 %	43 %
Andel män i styrelsen	71 %	57 %
Andel kvinnor bland övriga ledande befattningshavare	50 %	50 %
Andel män bland övriga ledande befattningshavare	50 %	50 %

Moderbolaget

	2023	2022
Medelantalet anställda		
Kvinnor	698	554
Män	566	453
	1 264	1 007
Löner och andra ersättningar		
Styrelse och verkställande direktör	3 137	3 253
Övriga anställda	451 335	355 134
	454 472	358 387
Sociala kostnader		
Pensionskostnader för styrelse och verkställande direktör	508	507
Pensionskostnader för övriga anställda	32 071	26 508
Övriga sociala avgifter enligt lag och avtal	138 220	85 416
	170 799	112 431
Totala löner, ersättningar, sociala kostnader och pensionskostnader	625 271	470 818

Inga utestående pensionsförpliktelser till styrelse eller VD föreligger.

Könsfördelning bland ledande befattningshavare

Andel kvinnor i styrelsen	29 %	43 %
Andel män i styrelsen	71 %	57 %
Andel kvinnor bland övriga ledande befattningshavare	50 %	50 %
Andel män bland övriga ledande befattningshavare	50 %	50 %

Avtal om avgångsvederlag

Mellan företaget och verkställande direktör gäller en ömsesidig uppsägningstid om 6 månader. Vid uppsägning från företagets sida erhålls ett avgångsvederlag som uppgår till 12 månadslöner.

Avgångsvederlaget skall avräknas mot andra inkomster och under perioden för vederlagets utbetalande. Vid uppsägning från ledande befattningshavares sida utgår inget avgångsvederlag.

Not 6 Avskrivningar på anläggningstillgångar

Koncernen

	2023	2022
Immateriella anläggningstillgångar	8 889	7 736
Byggnader	47 782	36 976
Markanläggningar	14 976	11 643
Inventarier, verktyg och installationer	126 673	101 346
	198 320	157 701

Moderbolaget

	2023	2022
Immateriella anläggningstillgångar	8 889	7 736
Byggnader	34 686	34 892
Markanläggningar	9 569	8 926
Inventarier, verktyg och installationer	115 626	100 731
	168 770	152 285

Not 7 Ränteintäkter och liknande resultatposter

Koncernen

	2023	2022
Ränteintäkter koncern, Göteborg Stad	1 405	3
Övriga ränteintäkter och liknande poster	1 876	439
	3 281	442

Moderbolaget

	2023	2022
Ränteintäkter koncern, Göteborg Stad	1 405	3
Ränteintäkter koncern, Liseberg	47 683	16 667
Övriga ränteintäkter och liknande poster	1 770	380
	50 858	17 050

Not 8 Räntekostnader och liknande resultatposter

Koncernen

	2023	2022
Räntekostnader koncern, Göteborg Stad	49 036	17 531
Övriga räntekostnader	492	1 332
	49 528	18 863

Moderbolaget

	2023	2022
Räntekostnader koncern, Göteborg Stad	49 036	17 531
Räntekostnader koncern, Liseberg	223	88
Övriga räntekostnader och liknande poster	482	1 231
	49 741	18 850

Not 9 Bokslutsdispositioner

Koncernen

	2023	2022
Erhållet koncernbidrag	0	0
	0	0

Moderbolaget

	2023	2022
Erhållna koncernbidrag	2 107	2 176
Lämnade koncerbidrag	0	-15 150
	2 107	-12 974

Not 10 Aktuell och uppskjuten skatt

Koncernen

	2023	2022
Skatt på årets resultat		
Aktuell skatt	3 850	0
Uppskjuten skatt skattemässigt underskott	3 379	-50 915
Uppskjuten skatt temporära skillnader	10 819	7 469
Totalt redovisad skatt	18 048	-43 446

Avstämning av effektiv skatt

	2023 Belopp	2022 Belopp
Redovisat resultat före skatt	-63 598	221 090
Skatt enligt gällande skattesats	13 101	-45 545
Ej avdragsgilla kostnader	-568	-517
Ej skattepliktiga intäkter	126	1
Justering avseende skatter för föregående år	0	63
Övrigt	616	0
Skatteeffekt fg års negativa räntenetto	3 157	792
Temporär skillnad relaterat till avskrivning ersättningsfond	1 616	1 760
Redovisad effektiv skatt	18 048	-43 446

Moderbolaget

	2023	2022
Skatt på årets resultat		
Uppskjuten skatt underskott	1 850	-50 921
Uppskjuten skatt temporära skillnader	3 431	3 497
Totalt redovisad skatt	5 281	-47 424

Avstämning av effektiv skatt

	2023	2022
	Belopp	Belopp
Redovisat resultat före skatt	-20 405	236 768
Skatt enligt gällande skattesats	4 203	-48 774
Ej avdragsgilla kostnader	-567	-410
Ej skattepliktiga intäkter	21	1
Övrigt	8	
Temporär skillnad relaterat till avskrivning ersättningsfond	1 616	1 759
Redovisad effektiv skatt	5 281	-47 424

Not 11 Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten och liknande arbeten

Koncernen

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärden	41 730	8 575
Inköp	903	12 182
Försäljningar/utrangeringar	-1 350	0
Omklassificeringar	3 786	20 973
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	45 069	41 730
Ingående avskrivningar	-10 506	-2 770
Försäljningar/utrangeringar	1 350	0
Årets avskrivningar	-8 889	-7 736
Utgående ackumulerade avskrivningar	-18 045	-10 506
Utgående redovisat värde	27 024	31 224

Moderbolaget

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärden	41 730	8 575
Inköp	903	12 182
Försäljningar/utrangeringar	-1 350	0
Omklassificeringar	3 786	20 973
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	45 069	41 730
Ingående avskrivningar	-10 506	-2 770
Försäljningar/utrangeringar	1 350	0
Årets avskrivningar	-8 889	-7 736
Utgående ackumulerade avskrivningar	-18 045	-10 506
Utgående redovisat värde	27 024	31 224

Not 12 Byggnader och mark

Koncernen

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärden	1 511 113	1 502 392
Inköp	60 641	12 911
Försäljningar/utrangeringar	0	-4 904
Omklassificeringar	694 435	714
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	2 266 189	1 511 113
Ingående avskrivningar	-828 152	-781 148
Försäljningar/utrangeringar	0	1 616
Årets avskrivningar	-62 758	-48 620
Utgående ackumulerade avskrivningar	-890 910	-828 152
Utgående redovisat värde	1 375 279	682 961
Bokfört värde mark	212 749	196 818
	212 749	196 818

Moderbolaget

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärden	1 198 499	1 187 504
Inköp	26 325	12 911
Försäljningar/utrangeringar	0	-2 629
Omklassificeringar	32 425	714
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 257 249	1 198 500
Ingående avskrivningar	-755 803	-713 602
Försäljningar/utrangeringar	0	1 616
Årets avskrivningar	-44 255	-43 818
Utgående ackumulerade avskrivningar	-800 058	-755 804
Utgående redovisat värde	457 191	442 696
Bokfört värde mark	31 443	15 513
	31 443	15 513

Not 13 Inventarier, verktyg och installationer

Koncernen

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärden	2 265 976	2 187 112
Inköp	288 982	98 516
Försäljningar/utrangeringar	-8 125	-29 342
Omklassificeringar	475 782	9 690
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	3 022 615	2 265 976
Ingående avskrivningar	-1 347 980	-1 280 842
Försäljningar/utrangeringar	8 125	28 669
Omklassificeringar	0	5 538
Årets avskrivningar	-126 672	-101 345
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 466 527	-1 347 980
Utgående redovisat värde	1 556 088	917 996

Moderbolaget

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärden	2 254 498	2 148 277
Inköp	268 288	98 516
Försäljningar/utrangeringar	-8 125	-1 985
Omklassificeringar	86 059	9 690
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	2 600 720	2 254 498
Ingående avskrivningar	-1 337 580	-1 243 698
Försäljningar/utrangeringar	8 125	1 312
Omklassificeringar	0	5 537
Årets avskrivningar	-115 626	-100 731
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 445 081	-1 337 580
Utgående redovisat värde	1 155 639	916 918

Not 14 Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar

Koncernen

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärden	1 789 841	1 092 693
Anskaffningar	597 722	742 343
Utrangeringar	-935	-5 796
Omklassificeringar	-1 174 002	-36 914
Förskott materiella anläggningstillgångar	0	-2 485
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 212 626	1 789 841
Utgående redovisat värde	1 212 626	1 789 841

Moderbolaget

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärden	143 985	89 432
Anskaffningar	60 132	96 080
Utrangeringar	-935	-4 613
Omklassificeringar	-122 270	-36 914
Förskott materiella anläggningstillgångar		0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	80 912	143 985
Utgående redovisat värde	80 912	143 985

Not 15 Uppskjuten skatt

Koncernen

2023-12-31

Temporära skillnader	Uppskjuten skattefordran	Uppskjuten skatteskuld	Netto
Temporära skillnader, byggnader	5 792	-14 637	-8 845
Skattemässiga underskottsavdrag	14 008	0	14 008
Sparat avdragsutrymme ränteavdragsbegränsning	11 798		11 798
Uppskjuten skatt obeskattade reserver	0	-120 321	-120 321
	31 598	-134 958	-103 360

2022-12-31

Temporära skillnader	Uppskjuten skattefordran	Uppskjuten skatteskuld	Netto
Temporära skillnader, byggnader	4 559	-16 374	-11 815
Skattemässiga underskottsavdrag	10 628	0	10 628
Sparat avdragsutrymme ränteavdragsbegränsning	3 949	0	3 949
Uppskjuten skatt obeskattade reserver	0	-120 321	-120 321
	19 137	-136 695	-117 558

Moderbolaget

2023-12-31

Temporära skillnader	Uppskjuten skattefordran	Uppskjuten skatteskuld	Netto
Skattemässiga underskottsavdrag	12 472	0	12 472
Temporära skillnader, byggnader	5 768	-14 637	-8 869
	18 240	-14 637	3 603

2022-12-31

Temporära skillnader	Uppskjuten skattefordran	Uppskjuten skatteskuld	Netto
Skattemässiga underskottsavdrag	10 622	0	10 622
Temporära skillnader, byggnader	3 954	-16 253	-12 299
	14 576	-16 253	-1 677

Not 16 Likvida medel

Koncernen

	2023-12-31	2022-12-31
Likvida medel		
Kassa och banktillgodohavanden	8 352	8 921
	8 352	8 921

Moderbolaget

	2023-12-31	2022-12-31
Likvida medel		
Kassa och banktillgodohavanden	8 352	8 921
	8 352	8 921

Villkor för koncernkonto och utnyttjad checkräkningskredit framgår av not 18.

Not 17 Avsättningar

Koncernen

	2023-12-31	2022-12-31
Uppskjuten skatteskuld	134 958	136 695
	134 958	136 695

Moderbolaget

	2023-12-31	2022-12-31
Uppskjuten skatteskuld	14 637	16 253
	14 637	16 253

Not 18 Koncernkonto

Koncernen

Beloppen nedan avser andel i koncernkontot där Göteborgs Stad är kontohavare.

	2023-12-31	2022-12-31
Koncernens andel	-2 424 243	-1 628 578
	-2 424 243	-1 628 578

Moderbolaget

	2023-12-31	2022-12-31
Moderbolagets andel	-181 577	41 036
	-181 577	41 036

Den koncerngemensamma limiten avseende checkräkningskrediterna uppgår till 2 700 000 (2 500 000). Företaget har för sin upplåning gått in i Göteborg Stads koncernstruktur med ett gemensamt koncernkonto. Detta innebär att företaget har en oåterkallelig rätt att inom befintlig kreditlimit refinansiera eller förlänga den förpliktelse i form av utnyttjad kredit i minst 12 månader efter balansdagen. Det är bolagets bedömning att nuvarande upplåning genom koncernkontostrukturen är att beakta som långsiktig.

Not 19 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Koncernen

	2023-12-31	2022-12-31
Upplupna semesterlöner	50 793	38 933
Upplupna löner	27 105	14 870
Förutbetalda intäkter	40 265	36 807
Fastighetskostnader	3 217	4 069
Material och tjänster	5 185	912
Övriga poster	16 392	7 201
	142 957	102 792

Moderbolaget

	2023-12-31	2022-12-31
Upplupna semesterlöner	50 480	38 623
Upplupna löner	27 105	14 870
Förutbetalda intäkter	40 265	36 807
Fastighetskostnader	4 727	4 062
Material och tjänster	5 185	912
Övriga poster	10 602	3 411
	138 364	98 685

Not 20 Ställda säkerheter och eventalförpliktelser

Moderbolaget

	2023-12-31	2022-12-31
Tullgaranti	749	749
Fastighetsinteckning	0	10 000
	749	10 749

Bolaget har per balansdagen inga eventalförpliktelser. Koncernen i övrigt har inga ytterligare ställda säkerheter eller eventalförpliktelser.

Not 21 Justering för poster som inte ingår i kassaflödet

Koncernen

	2023-12-31	2022-12-31
Avskrivningar	198 320	157 701
Tidigare aktiverad ränta, påverkan eget kapital	0	-11 518
Vinst vid försäljning av anläggningstillgångar	-2 167	-1 802
Utrangeringar av pågående projekt	935	7 159
Övriga ej kassaflödespåverkande poster	-1	0
	197 087	151 540

Moderbolaget

	2023-12-31	2022-12-31
Avskrivningar	168 771	152 285
Resultat vid försäljning av anläggningstillgångar	-2 167	145
Valutakursdifferenser	0	57
Utrangering	935	1 622
Övriga ej kassaflödespåverkande poster	-2	0
	167 537	154 109

Not 22 Specifikation andelar finansiella anläggningstillgångar

Moderbolaget

Namn	Kapital- andel	Antal andelar	Bokfört värde
AB Liseberg Skår 40:17	100	500	237 218
Liseberg Gäst AB	100	20 000	13 644
			250 862
	Org.nr	Säte	
AB Liseberg Skår 40:17	556909-9731	Göteborg	
Liseberg Gäst AB	556422-0845	Göteborg	

Not 23 Disposition av resultat

Moderbolaget

2023-12-31

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel:

balanserad vinst	963 831
Förändring utvecklingsfond	-1 127
årets förlust	-15 124
	947 579
disponeras så att i ny räkning överföres	947 579

Not 24 Obeskattade reserver

Moderbolaget

2023-12-31

2022-12-31

Akkumulerade överavskrivningar	584 083	584 083
	584 083	584 083

Not 25 Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

Koncernen och Moderbolaget

Som en del i Jubileumsprojektet uppför Liseberg ett upplevelsehotell (Liseberg Grand Curiosa Hotel) och en vattenvärld (Oceana) söder om Lisebergsparken. Projektet drivs i Liseberg AB:s helägda dotterbolag AB Liseberg Skår 40:17.

Oceana var planerad att öppna sommaren 2024 och skulle bli en av norra Europas största vattenparker. Måndagen den 12 februari 2024 bröt emellertid en kraftig brand ut vid Oceana. Skadorna är omfattande och effekterna är svårbedömda men kommer påverka såväl Liseberg som besöksnäringen i stort. Som en konsekvens av branden föreligger ett nedskrivningsbehov av hittills upparbetade projektkostnader. En första analys har genomförts av de skador som Oceana-branden förorsakat och därmed det nedskrivningsbehov som föreligger. Uppskattningen av skadegrad på entreprenaden grundar sig på visuell inspektion av de delar av brandplatsen som har varit åtkomliga ur säkerhetssynpunkt och bör därför betraktas som preliminär.

Som en direkt konsekvens av nedskrivningen uppstår en kapitalbrist i AB Liseberg Skår 40:17. I enlighet med gällande praxis och aktiebolagslagens obeståndsregler skall det egna kapitalet vid sådan kapitalbrist skyndsamt återställas. Den 21 mars 2024 bemyndigade Kommunfullmäktige Göteborgs Stadshus AB att med återbetalningsskyldighet till givaren, lämna ett villkorat kapitaltillskott till AB Liseberg Skår 40:17 om maximalt 1 100 miljoner kronor och därmed bedöms risken för kapitalbrist som undanröjd.

Resultat- och balansräkningen kommer att föreläggas på årsstämma för fastställelse.

Göteborg den

Andreas Andersen
Verkställande direktör

Kurt Eliasson
Ordförande

Christer Holmgren

Frida Tånghag

Jens Wegerland

Gunilla Karlsson

Dan Oraham

Allan Stutzinsky

Vår revisionsberättelse har lämnats den

Ernst & Young AB

Helena Patriksson
Auktoriserad revisor

Vår granskningsrapport har lämnats den

Ann-Britt Svensson
av kommunfullmäktige utsedda lekmannarevisor.

Jens-Henrik Madsen

Göteborgs Stad

Detta dokument är elektroniskt signerat.

Signed by: ANDREAS ANDERSEN

Date: 2024-03-29 10:41:55

BankID refno: 7fc3d1d9-0a74-479b-a865-ac50141fb630

vd Liseberg AB: Andreas Andersen

Signed by: KURT ELIASSON

Date: 2024-03-29 14:00:02

BankID refno: fa7060e1-5a6a-4484-a5da-6ce5aaa8ec96

Ordförande: Kurt Eliasson

Signed by: Olof Christer Holmgren

Date: 2024-03-29 09:32:52

BankID refno: 231f7b6c-eb37-4109-8a2a-a046ad905e26

Ordförande: Christer Holmgren

Signed by: FRIDA TÅNGHAG

Date: 2024-03-29 09:12:08

BankID refno: fd89d094-b26d-4692-aac9-e5ae59468d0e

Leamot: Frida Tånghag

Signed by: Harald Jens Wergeland

Date: 2024-03-29 06:06:03

BankID refno: 00822d8b-7518-4473-842b-0f8f50b27a38

Styrelseledamot: Jens Wergeland

Signed by: GUNILLA KARLSSON

Date: 2024-03-28 22:44:19

BankID refno: e18ab7d7-8b50-4053-baa4-59273b65feac

Ord ledamot: Gunilla Carlsson

Signed by: DAN ORAHAM ORAHAM

Date: 2024-03-28 22:45:34

BankID refno: f69762a7-d7a3-43b8-bc69-703ad29de69d

Ord ledamot: Dan Oraham

Signed by: Allan Ralf Stutzinsky

Date: 2024-03-29 08:26:43

BankID refno: 7739ad6d-f4a1-462b-85db-852c4219c727

Ledamot: Allan Stutzinsky

Signed by: Helena Kristina Patriksson

Date: 2024-04-12 17:58:47

BankID refno: c7712345-6e83-4e0c-ac3b-13957f0f190f

Huvudansvarig Revisor: Helena Kristina Patriksson

Signed by: ANN-BRITT SVENSSON

Date: 2024-04-02 18:30:34

BankID refno: 2d18294d-a5bc-46b7-ba68-b52c4eeffa42

Lekmannarevisor: Ann-Britt Svensson

Signed by: Jens Henrik Paul Madsen

Date: 2024-03-29 05:41:39

BankID refno: 955f5fa6-3d6f-4d41-9163-ad2b5e10e043

Lekmannarevisor: Jens Henrik Paul Madsen

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Liseberg AB, org.nr 556023-6811

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Liseberg AB för räkenskapsåret 2023-01-01 - 2023-12-31.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen och koncernredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets och koncernens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dessas finansiella resultat och kassaflöden för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisionssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen och koncernredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag och en koncern inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för våra uttalanden.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Liseberg AB för räkenskapsåret 2023-01-01 – 2023-12-31 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försumelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionsssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Cöteborg, det datum som framgår av elektronisk signatur

Ernst & Young AB

Helena Patrikson
Auktoriserad revisor

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

Helena Kristina Patriksson

Auktoriserad revisor

Serienummer: 9f28647884163b54b4c0d806904ec1295f69xxx

IP: 147.161.xxx.xxx

2024-04-12 15:57:26 UTC

Detta dokument är digitalt signerat genom **Penneo.com**. Den digitala signeringsdatan i dokumentet är säkrad och validerad genom det datorgenererade hashvärdet hos det originella dokumentet. Dokumentet är låst och tidsstämplat med ett certifikat från en betrodd tredje part. All kryptografisk information är innesluten i denna PDF, för framtida validering om så krävs.

Hur man verifierar originaliteten hos dokumentet

Detta dokument är skyddat genom ett Adobe CDS certifikat. När du öppnar

dokumentet i Adobe Reader bör du se att dokumentet är certifierat med **Penneo e-signature service <penneo@penneo.com>** Detta garanterar att dokumentets innehåll inte har ändrats.

Du kan verifiera den kryptografiska informationen i dokumentet genom att använda Penneos validator, som finns på <https://penneo.com/validator>

Granskningsrapport för 2023

Till årsstämman i Liseberg AB

Org.nr: 556023–6811

Till kommunfullmäktige för kännedom

Vi, lekmannarevisorer i Liseberg AB, har granskat bolagets verksamhet under 2023. Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder lekmannarevisorerna.

Styrelse och verkställande direktör ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Lekmannarevisorerna ansvarar för att granska verksamhet och intern kontroll samt pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente samt utifrån bolagsordning och av årsstämman fastställda ägardirektiv.

En sammanfattning av granskningen har överlämnats till bolagets styrelse och verkställande direktör i en granskningsredogörelse.

Vi bedömer sammantaget att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Göteborg den 28 mars 2024

Jens-Henrik Madsen
Lekmannarevisor utsedd
av kommunfullmäktige

Ann-Britt Svensson
Lekmannarevisor utsedd
av kommunfullmäktige

Göteborgs
Stad

Detta dokument är elektroniskt signerat.

Signed by: Jens Henrik Paul Madsen

Date: 2024-03-28 11:01:51

BankID refno: ed2322f5-4b87-43aa-85d2-eb20e7541809

Förtroendevald revisor: Jens-Henrik Madsen

Signed by: ANN-BRITT SVENSSON

Date: 2024-03-28 13:00:44

BankID refno: e6497205-483f-41cf-ab03-bdbc24225dfa

Förtroendevald revisor: Ann-Britt Svensson

Granskningsrapport för 2023

Till årsstämman AB Liseberg Skår 40:17

Org.nr: 556909-9731

Till kommunfullmäktige för kännedom

Vi, lekmannarevisorer i AB Liseberg Skår 40:17, har granskat bolagets verksamhet under 2023. Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder lekmannarevisorerna.

Styrelse och verkställande direktör ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Lekmannarevisorerna ansvarar för att granska verksamhet och intern kontroll samt pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente samt utifrån bolagsordning och av årsstämman fastställda ägardirektiv.

En sammanfattning av granskningen har överlämnats till bolagets styrelse och verkställande direktör i en granskningsredogörelse.

Vi bedömer sammantaget att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Göteborg den 28 mars 2024

Jens-Henrik Madsen
Lekmannarevisor utsedd
av kommunfullmäktige

Ann-Britt Svensson
Lekmannarevisor utsedd
av kommunfullmäktige

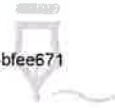
Göteborgs
Stad

Detta dokument är elektroniskt signerat.

Signed by: Jens Henrik Paul Madsen

Date: 2024-03-28 11:03:59

BankID refno: 3a2af32b-6e02-43c9-8b3d-83fb4bfee671

Förtroendevald revisor: Jens-Henrik Madsen

Signed by: ANN-BRITT SVENSSON

Date: 2024-03-28 12:59:02

BankID refno: af81ce38-55ba-482e-9854-5d0aaf5bd94e

Förtroendevald revisor: Ann-Britt Svensson

Granskningsrapport för 2023

Till årsstämman Lisebergs Gäst AB

Org.nr: 556422-0845

Till kommunfullmäktige för kännedom

Vi, lekmannarevisorer i Lisebergs Gäst AB, har granskat bolagets verksamhet under 2023. Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder lekmannarevisorerna.

Styrelse och verkställande direktör ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Lekmannarevisorerna ansvarar för att granska verksamhet och intern kontroll samt pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente samt utifrån bolagsordning och av årsstämman fastställda ägardirektiv.

En sammanfattning av granskningen har överlämnats till bolagets styrelse och verkställande direktör i en granskningsredogörelse.

Vi bedömer sammantaget att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Göteborg den 28 mars 2024

Jens-Henrik Madsen
Lekmannarevisor utsedd
av kommunfullmäktige

Ann-Britt Svensson
Lekmannarevisor utsedd
av kommunfullmäktige

Göteborgs
Stad

Detta dokument är elektroniskt signerat.

Signed by: ANN-BRITT SVENSSON

Date: 2024-03-28 12:57:38

BankID refno: 6c9df7a6-224f-4c34-941f-5602088fa9b7

Förtroendevald revisor: Ann-Britt Svensson

Signed by: Jens Henrik Paul Madsen

Date: 2024-03-28 11:04:30

BankID refno: 995b680b-c84e-440b-b152-0e31c48762ed

Förtroendevald revisor: Jens-Henrik Madsen

Göteborgs
Stad

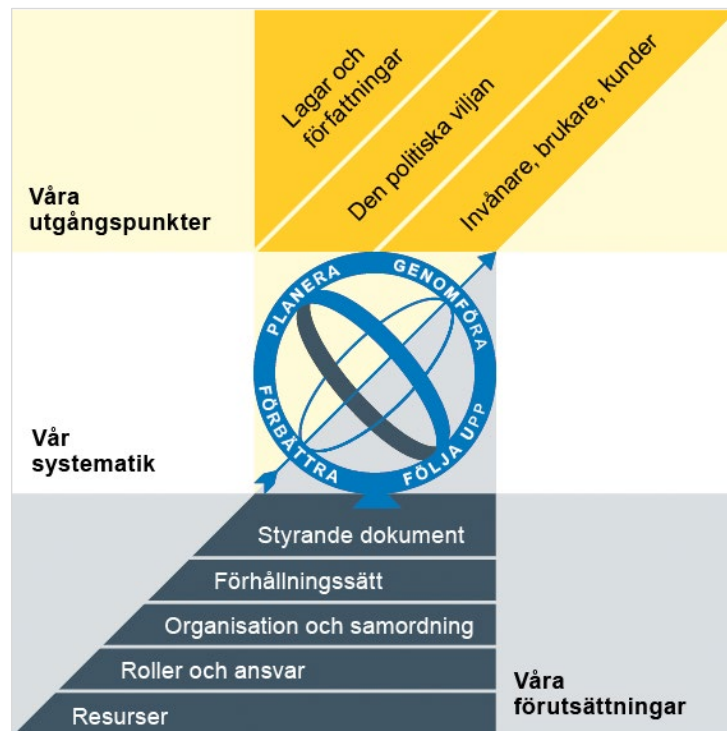
Göteborgs Stads regler för arvoden och ersättningar

Reglerande styrande dokument

Policy
Riktlinje
► **Regel**
Anvisning
Rutin
Instruktion

Göteborgs Stads styrsystem

Utgångspunkterna för styrningen av Göteborgs Stad är lagar och författningar, den politiska viljan och stadens invånare, brukare och kunder. För att förverkliga utgångspunkterna behövs förutsättningar av olika slag. Stadens politiker har möjlighet att genom styrande dokument beskriva hur de vill realisera den politiska viljan. Inom Göteborgs Stad gäller de styrande dokument som antas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Därutöver fastställer nämnder och bolagsstyrelser egna styrande dokument för sin egen verksamhet. Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser.

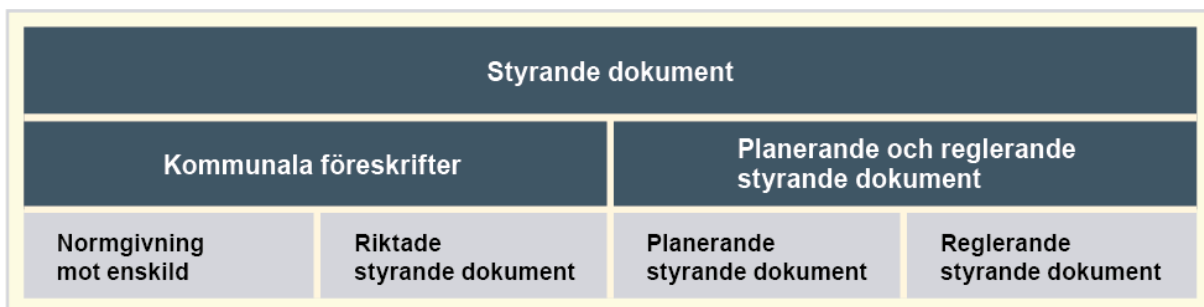

Om Göteborgs Stads styrande dokument

Göteborgs Stads styrande dokument är våra förutsättningar för att vi ska göra rätt saker på rätt sätt. De anger vad nämnder/styrelser och förvaltningar/bolag ska göra, vem som ska göra det och hur det ska göras. Styrande dokument är samlingsbegreppet för dessa dokument.

Stadens grundläggande principer såsom demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och icke-diskriminering omsätts i praktisk verksamhet genom att de integreras i stadens ordinarie beslutsprocesser. Beredning av och beslut om styrande dokument har en stor betydelse för förverkligandet av dessa principer i stadens verksamheter.

De styrande dokumenten ska göra det tydligt både för organisationen och för invånare, brukare, kunder, leverantörer, samarbetspartners och andra intressenter vad som förväntas av förvaltningar och bolag. De styrande dokumenten ligger till grund för att utkräva ansvar när vi inte arbetar i enlighet med vad som är beslutat.

Dokumentnamn: Göteborgs Stads regler för arvoden och ersättningar			
Beslutad av: Kommunfullmäktige	Gäller för: Nämnder och bolag	Diarienummer: 1014/19	Datum och paragraf för beslutet: 2020-02-20, § 6
Dokumentsort: Regler	Giltighetstid: Tillsvidare	Senast reviderad: KF 2024-02-29, § 69	Dokumentansvarig: Direktör ärende och utredning
Bilagor: [Bilagor]			

Innehåll

Inledning	4
Syftet med dessa regler	4
Vem omfattas av dessa regler	4
Bakgrund	4
Lagbestämmelser	4
Koppling till andra styrande dokument.....	5
Stödjande dokument.....	5
Bilagor.....	5
Regler	6
Tillämpningsområde	6
Allmänt	6
Arvodesberedningens uppdrag	7
Fast arvode	7
Frånvaro	8
Förrättningsarvode	9
Förrättningsarvode till presidieledamöter	11
Särskilda arvoden	12
Ersättning för förlorad arbetsinkomst	13
Anställda	14
Timanställda.....	15
Egenföretagare	15
Övriga.....	15
Arbetslöshet	15
Sjukskrivning, förtidspension/sjukbidrag	16
Föräldraledighet	16
Förtroendevald med funktionsnedsättning	16
Kostnadsersättning för barntillsyn	17

Rese- och traktamentskostnader	18
Förlorad semesterförmån	18
Förlorad tjänstepensionsförmån för fritidspolitiker	18
Bestämmelser om pension och omställningsstöd för förtroendevalda OPF-KL	19
Rapportering och utbetalning	19
Utbetalningsdagar	20
Grunduppgifter	20
Försäkringar	21
Skatteavdrag	21
Studiebesök och studiedagar för fullmäktiges ledamöter och ersättare.....	22
Bilaga 1	23
Bilaga 2	25
Bilaga 3	27

Inledning

Syftet med dessa regler

Reglerna redovisar de olika arvoden och andra ersättningar förtroendevalda samt i tillämpliga delar även ledamöter, lekmannarevisorer och suppleanter i stadens hel- och delägda bolag har rätt till.

Enligt reglerna kan ersättningar utgå till förtroendevalda i kommunala organ i form av fasta arvoden, förrättningsarvoden, ersättning för förlorad arbetsinkomst och de semesterförmåner som den förtroendevalda faktiskt förlorat i samband med att uppdraget fullgörs.

Förtroendevald har också rätt till vissa kostnadsersättningar och ersättning för skada som uppkommit vid olycksfall i samband med uppdrag.

Vem omfattas av dessa regler

Arvodesreglerna riktar sig till förtroendevalda i Göteborgs Stad samt i tillämpliga delar även ledamöter, lekmannarevisorer och suppleanter i stadens hel- och delägda bolag.

Det är viktigt att förtroendevalda samt ledamöter, lekmannarevisorer och suppleanter i bolagen själva känner till reglerna och själva ansvarar för vilka arvoden och ersättningar som gäller.

Bakgrund

Det tidigare dokumentet Reglemente rörande ersättningar till kommunala förtroendevalda i Göteborgs Stad (ERF-G) behövde anpassas till Göteborgs Stads riktlinje för styrande dokument och göras mer lättillgängligt. Det fanns också fördelar att slå samman flera styrande dokument gällande arvoden och ersättningar till ett.

Lagbestämmelser

Kommunallagen - Bestämmelserna om de ekonomiska förmånerna för förtroendevalda finns reglerade i 4 kap. 12–18 §§.

Aktiebolagslagen 8 kap § 23 a – fastställer att bolagsstämman ska besluta om arvoden och annan ersättning för styrelseuppdrag till var och en av styrelseledamöterna.

Koppling till andra styrande dokument

Göteborgs Stads riktlinje om representation, gåvor, mutor, jäv och bisyssla

Göteborgs Stads riktlinje för resor och möten i tjänsten

Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda

Tillämpningsanvisning OPF-KL

Regler för attest i Göteborgs Stad

Stödjande dokument

Blankett – Förrättningsrapport för förtroendevald

Blankett – Skatteuppgift

Blankett – Kostnadsersättning för barn tillsyn för förtroendevalda

Manual – Förtroendemannarutinen

Stadsrevisionens skrift – Nämndledamöters ansvar

Bilagor

Bilaga 1 – Kommunalråd särskilda bestämmelser

Bilaga 2 – Förteckning över uppdrag där innehavaren får fast arvode

Bilaga 3 – Årsarvoden och gruppindelning i de kommunala bolagen

Regler

Tillämpningsområde

§ 1

Dessa regler gäller för förtroendevalda inom Göteborgs Stad som avses i 4 kap § 1 i kommunallagen. Det vill säga ledamöter och ersättare i fullmäktige, nämnder och fullmäktigeberedningar, revisorerna och deras ersättare.

Reglerna gäller också, i tillämpliga delar, även styrelseledamot och lekmannarevisor eller suppleant i aktiebolag som är hel eller delägda av Göteborgs Stad.

Allmänt

§ 2

I dessa regler betecknas alla former av möten som förrättning.

Kommunalt organ är enligt reglerna kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, nämnder, av dessa tillsatt beredning, revisorerna och deras ersättare. Till beredning räknas även utskott. Nämndpresidium anses i detta sammanhang som ett kommunalt organ.

Med grundarvode avses det belopp som årligen fastställs av kommunstyrelsen och som sedan ligger till grund för fastställandet av övriga arvoden.

Kommunfullmäktige har den 13 juni 2002, § 25, beslutat att fastställa grundarvodet från och med 2003 till 42 000 kronor och att arvodet därefter årligen ska räknas upp med samma procentsats som den genomsnittliga löneökningen i kommunen året innan.

Den 13 juni 2002 beslutades det även att ordföranden i kommunstyrelsen skulle ha ett arvode på 55 000 kronor och vice ordförande ett på 52 000 kronor samt att uppräkningsen skulle ske på samma sätt och utifrån samma princip som grundarvodet.

Grundarvodet är samma som arvodet för heltidsarvoderad förtroendevald.

Förtroendevalds egen bedömning av tidsåtgång för uppdraget påverkar inte rätten till fast arvode, förrättningsarvode eller ersättning för förlorad arbetsinkomst.

Arvodesberedningens uppdrag

§ 3

Arvodesberedningen ansvarar för att tolka och lämna tillämpningsanvisningar utifrån arvodesreglerna. Arvodesberedningen kan inte överpröva en nämnd eller ett bolags beslut gällande arvoden men kan ge rekommendationer. Arvodesberedningen är ett forum för avstämning och yttranden i ärenden inom arvodesområdet inför beslut i kommunstyrelsen.

Arvodesberedningen ska bestå av en ledamot från varje parti som finns representerat i kommunfullmäktige. Ledamöterna i beredningen ska vara politiskt tillsatta men bestå av personer som inte innehar politiska uppdrag inom Göteborgs Stad, vilket inkluderar nämnder, styrelser och stiftelser.

Vid beslut i arvodesärenden gäller kommunallagens bestämmelser om nämnder.

Enligt kommunfullmäktiges beslut är kommunstyrelsen pensionsmyndighet i Göteborgs Stad och har i uppdrag att tolka pensionsbestämmelser för förtroendevalda.

Fast arvode

§ 4

Det fasta arvodet ersätter förtroendevalda för arbetsuppgifter inom uppdraget. Vilka uppdrag som ger rätt till fast arvode anges i bilaga 2.

Fast arvode utgår till förtroendevald med heltidsuppdrag det vill säga kommunalråd och andra som enligt kommunfullmäktiges beslut ska anses vara förtroendevald med heltidsuppdrag.

Till presidieledamöter som inte har heltidsuppdrag utgår fast arvode enligt av kommunfullmäktige fastställda procenttal av ersättningen för heltidsarvoderad.

Ledamöter, lekmannarevisorer och suppleanter i stadens bolag har rätt till ett fast årsarvode utifrån en fastställd gruppindelning som anges i bilaga 3. Årsarvodena för bolagen gäller från ordinarie bolagsstämma.

Gruppledare i kommunfullmäktige för ett parti utan kommunalråd representerat i kommunstyrelsen får ett fast arvode som motsvarar 40 procent av grundarvodet. Gruppledaren ska vara utsedd av sin fullmäktigegrupp. Gruppledararvodet ersätter gruppledaren för samtliga arbetsuppgifter inom uppdraget.

Det fasta arvodet betalas ut från den dag då kommunfullmäktige fattat beslut eller från den dag när valet gjordes. Fast årsarvode för uppdrag i bolagsstyrelse betalas ut för den tid som uppdraget gäller från till och med årsstämman.

Begränsning

Vissa begränsningar finns vad gäller fast arvode:

Summan av fast arvode för en förtroendevald får inte överstiga 100 procent av grundarvodet för ett kommunalråd (heltidsarvoderad med heltidsuppdrag). Den förtroendevalda ansvarar själv för att bevaka detta och uppmärksamma när gränsen är nådd.

Frånvaro

§ 5

Om en förtroendevald, som har rätt till fast arvode, avgår under mandatperioden fördelas arvodet mellan den som avgår och dennes efterträdare i förhållande till den tid de haft sina respektive uppdrag.

Avdrag på det fasta arvodet ska göras om en förtroendevald inte kan fullgöra sitt uppdrag på grund av sjukdom eller annan orsak under en sammanhängande tid som överstiger två månader. Avdraget ska motsvara den tid den förtroendevalda avstår från sitt förtroendeuppdrag. Del av månad räknas som hel månad. I förekommande fall ska avdraget belopp tillgodogöras den förtroendevaldes ersättare.

Den förtroendevalde ska själv informera såväl sitt parti, som sin nämnd/styrelse om hen inte kan fullgöra sitt uppdrag så att åtgärder kan vidtas och utbetalningar av fast arvode/årsarvodet kan avslutas.

Förrättningsarvode

§ 6

För år 2024 utgår förrättningsarvode enligt följande belopp:

245 kronor för förrättning som varar upp till 30 minuter.

940 kronor för förrättning som varar upp till fyra timmar (halvdagsarvode).

1 525 kronor för förrättning som överstiger fyra timmar (heldagsarvode).

Förrättningsarvode betalas ut för:

1. Sammanträde med det kommunala organ den förtroendevalde tillhör om det förs protokoll eller likvärdiga anteckningar.
2. Justering av kommunfullmäktiges protokoll till justeringsperson som *inte* ingår i kommunfullmäktiges presidium.
3. Förrättning avseende
 - a) Kongress, konferens, temadag, informationsmöte, kurs, studiebesök eller motsvarande som rör kommunal angelägenhet och som har ett direkt samband med det kommunala uppdraget,
 - b) Förhandling eller förberedelse till förhandling med personalorganisation eller annan motpart,
 - c) Överläggning med annat kommunalt organ än det den förtroendevalde tillhör,
 - d) Överläggning med icke kommunalt organ.

För förrättningar avseende 3 a eller överläggning med representanter från kommunalt organ utgår förrättningsarvode till styrelseledamot, lekmannarevisor eller suppleant.

För deltagande i förrättning med kommunfullmäktige utgår alltid heldagsarvode.

Deltagande i förrättning på distans arvoderas utifrån samma principer som om man deltar fysiskt.

Begränsning

Vissa begränsningar finns vad gäller förrättningsarvode:

Endast **ett** heldagsarvode kan betalas ut per dag.

Förrättningsarvode utgår inte till heltidsarvoderat kommunalråd annat än för sammanträde med kommunfullmäktige.

Styrelseledamot, lekmannarevisor eller suppleant har **inte** rätt till förrättningsarvoden vid styrelsesammanträden eller bolagsstämma som ligger enligt årlig fastlagd planering.

Extra förrättningsarvode utgår inte för uppdrag i styrelse för dotterbolag.

Förrättningsarvode utgår inte till stadens tjänstepersoner eller fackliga personalrepresentanter som har styrelseuppdrag i bolagen.

Förrättningsarvode för att delta i konferens, temadag, informationsmöte, kurs, studiebesök, seminarium eller motsvarande begränsas till 940 kronor per dag (halvdagsarvode). Om denna förrättning samma dag kombineras med ett sammanträde där det förs protokoll eller likvärdiga anteckningar och den sammanlagda tiden för dessa

förrättningar överstiger fyra timmar, utgår arvode med 1 525 kronor. Förrättningsarvode för förrättningar avseende 3 a betalas **endast** ut om respektive nämnd/bolagsstyrelse beslutat om/godkänt deltagandet innan det utförs.

Om förrättning med kommunal nämnds beredning eller utskott hålls samma dag som sammanträde med nämnden ska sammanträdena i arvodeshänseende betraktas som ett sammanträde och berättigar bara ett förrättningsarvode. Motsvarande gäller även för sammanträde med kommunfullmäktiges valberedning och om ett kommunalt organ under samma dag håller två eller flera sammanträden.

Förrättning som äger rum samma dag som sammanträde med det kommunala organet räknas i arvodeshänseende som *ett* sammanträde.

Den förtroendevalde ska till sekreterare i berörd nämnd/bolag ange om arvode begärts för förrättning i annan nämnd eller bolag tidigare eller senare samma dag.

En förutsättning för att förrättningsarvode ska utgå är att deltagandet i förrättningen grundar sig på korrekt utnämnt uppdrag eller utfärdad kallelse. Om det inte finns ett sådant uppdrag eller kallelse måste respektive nämnd/bolagsstyrelse besluta om/godkänna deltagandet innan arvode kan utgå.

I punkt 3 återfinns en uttömmande förteckning över förrättningar där förrättningsarvode ska utgå. Förrättningar av annat slag berättigar inte arvode. Om det är svårt att bedöma om förrättningsarvode ska utgå eller inte bör man vara restriktiv.

Kompletterande regler gällande bolagen

Heltidsarvoderad förtroendevald har inte rätt till årsarvode eller förrättningsarvode för uppdrag i stadens helägda bolag (koncernen Göteborgs Stadshus AB) eller delägda bolag (Renova AB, Gryaab AB och Grefab).

Förrättningsarvode till presidieledamöter

§ 7

Ordföranden svarar för ledning, samordning och tillsyn av nämndens verksamhet. Vice ordföranden biträder ordföranden i dessa uppgifter och ersätter ordföranden vid förfall. Det fasta arvodet ska täcka presidieledamotens tid att löpande följa nämndens arbete.

Ledamot som utses att företräda nämnd vid ordföranden/vice ordförandens förfall har rätt till förrättningsarvode.

Förrättningsarvode till presidieledamöter utgår för nedan uppgifter

- Sammanträde med egen nämnd, annan nämnd eller dess presidium,
- Deltagande i kongresser, informationsmöten eller överläggningar med andra kommunala organ eller överläggningar med organ som inte är kommunala.

Förrättningsarvode till presidieledamöter utgår **inte** för nedan uppgifter:

- Förbereda nämndsammanträde såsom presidiemöten
- Protokolljustering,
- Överläggningar med tjänstepersoner vid egen eller annan förvaltning eller med utomstående (exempelvis representant för statligt eller regionalt organ, kommunalt bolag, privat företag, föreningar, intresseorganisation) för att diskutera frågor som rör nämndens verksamhet,
- Mediakontakter,
- Normala kontakter av olika slag med allmänheten,
- Intervjuer och överläggningar om att tillsätta förvaltningsdirektör,
- Mottagning för allmänheten i frågor som nämnden ska handlägga,
- Politikerjour,
- Gratifikationsfestligheter, avtackning av förtroendevalda/anställda eller liknande.

Särskilda arvoden

§ 8

Medborgarvittnen får för varje tjänstgöringspass arvode med det belopp som gäller för förrättning över fyra timmar (heldagsarvode). Dubbelt arvode ska utgå till medborgarvittnen för vissa aftnar och röda dagar.

En borgerlig begravningsförrättare, utsedd av kommunfullmäktige, får för varje förrättad begravning det belopp som gäller för förrättning över fyra timmar (heldagsarvode).

Av kommunen valda medborgarvittnen och borgerliga begravningsförrättare gäller också bestämmelserna i § 6.

Representanter utsedda av kommunfullmäktige, nämnd eller bolag att representera Göteborgs Stad i olika styrgrupper, råd, förbund, nätverk, arbetsgrupper eller liknande har rätt till förrättningsarvode, förlorad arbetsinkomst samt rese- och traktamentskostnader i enlighet med paragraferna 6, 9 och 12 i reglerna.

Begränsning

En förutsättning för att förrättningsarvode ska utgå är att deltagandet i förrättningen grundar sig på ett uppdrag utfärdat av kommunfullmäktige, nämnd eller styrelse samt att utfärdandet är protokollerat.

Förrättningsarvode utgår inte till heltidsarvoderade kommunalråd, politiska tjänstepersoner eller stadens tjänstepersoner som har uppdrag i dessa styrgrupper, råd, förbund, nätverk, arbetsgrupper eller liknande.

Utgår det redan arvode från styrgruppen, rådet, förbundet, nätverket, arbetsgruppen eller liknande utgår inget ytterligare arvode från Göteborgs Stad.

Deltagandet ska styrkas utifrån anteckningar eller protokoll som verifierar att man varit närvarande vid förrättningen. Närvaron kan även intygas av sekreteraren för det aktuella organet.

För att få delta i förrättning avseende § 6 punkt 3 ska ett underlag med förfrågan skickas till den förvaltning vars nämnd har utsett representanten till uppdraget. Förvaltningen bereder underlaget och överlämnar det till nämndens eller bolagets presidium för godkännande.

Ersättning för förlorad arbetsinkomst

§ 9

En förtroendevald har rätt till ersättning för förlorad arbetsinkomst om hen tar tjänstledigt från sin ordinarie sysselsättning för att delta i förrättning för Göteborgs Stad. Grunden för rätten till ersättning är att den förtroendevalde har ett faktiskt löneavdrag kopplat till tjänstledigheten.

Ersättning för förlorad arbetsinkomst kan utgå till styrelseledamot som måste ta ledigt från sin anställning för att delta på styrelsesammanträde, förrättning enligt § 6, punkt 3 a eller dylikt.

Ersättning för förlorad arbetsinkomst kan utgå för gruppmöten inför kommunfullmäktige.

Ersättning för förlorad arbetsinkomst kan också utgå när de olika partigrupperna i nämnden har överläggningar i samband med budget- och bokslutsarbetet eller andra riktlinjeöverläggningar och efter årligt beslut i nämnderna.

Begränsning

Vissa begränsningar finns vad gäller förlorad arbetsinkomst:

Ersättning för förlorad arbetsinkomst utges i normalfallet enbart när förrättningsarvode utgår. Av olika skäl kan dock de kommunala uppdragen medföra att förtroendevalda måste stå till förfogande under tid som medför inkomstbortfall. Exempel på detta kan vara att upprättande av föredragningslista, presidiesammanträden eller intervjuer av tillsättande av förvaltningsdirektör som måste ske på förvaltningens och/eller den förtroendevaldes normala arbetstid.

Rätt till ersättning för förlorad arbetsinkomst gäller *inte* förtroendevalda som har uppdrag som omfattar 49 procent av heltid eller mer. Den förtroendevalda ansvarar själv för att bevaka detta och uppmärksamma om så är fallet.

En förtroendevald som är helt ledig från sin tjänst och därmed inte får någon lön från sin arbetsgivare har inte rätt till ersättning för förlorad arbetsinkomst. Detsamma gäller förtroendevald som tagit partiell tjänstledighet.

Har den förtroendevalde ett uppdrag på ledig tid (flectid, semester med mera) faller rätten till ersättning för förlorad arbetsinkomst. Det innebär att en förtroendevald som byter arbetspass för att få ledig tid för ett uppdrag i Göteborgs Stad inte har rätt till ersättning för förlorad arbetsinkomst.

En förtroendevald som är anställd och som själv kan reglera sin arbetstid och sitt arbetsschema så att uppdraget utförs på ledig tid har inte rätt till ersättning för förlorad arbetsinkomst.

Ersättning för förlorad arbetsinkomst kan aldrig ges i samband med ledighet för studier.

Kompletterande regler gällande förlorad arbetsinkomst

Ersättning för förlorad arbetsinkomst utgår för den tid sammanträdet pågår och skälig tid för resa till och från sammanträdet samt för tid för gruppmöten i direkt anslutning till sammanträdet. Ersättning utgår i sådant fall för högst åtta timmar.

Vid studiebesök, konferenser eller liknande som omfattar mer än en dag utgår ersättning för lönebortfallet i egen anställning med högst åtta timmar per arbetsdag.

Ersättning för förlorad arbetsinkomst grundas på inlämnade uppgifter om månads- eller timlön och betalas ut med belopp per timma. Omräkningen av månadslön till timlön sker genom att månadslönen divideras med 174, vilket motsvarar en genomsnittlig ersättning per timma. Taket för ersättningsbar förlust är grundarvodet för heltidssysselsatt förtroendevald. För 2024 är det 430 kronor per timme.

Ersättning betalas ut för de timmar som redovisas på förrättningsrapporten med högst åtta timmar per dag.

En förtroendevald som arbetar skift eller har schemalagd arbetstid, och som kan visa att hen har förlorat arbetsinkomst för mer än åtta timmars arbete, kan få ersättning även för den överstigande tiden. Då ska intyg från arbetsgivaren lämnas samtidigt med begäran om ersättning. Skiftesarbetare som på sammanträdesdagen har ett arbetspass som är längre än åtta timmar kan få fler timmar ersatta om arbetsgivaren kräver att den förtroendevalde måste begära ledighet från hela arbetspasset därför att vikarie måste inkallas för helt pass och att den förtroendevalde får ett löneavdrag för mer än åtta timmar. Ersättning i sådant fall ska styrkas av arbetsgivaren.

Förtroendevald som i anslutning till förrättning har tjänstgöring nattetid och söker tjänstledighet kan beviljas ersättning för förlorad arbetsinkomst.

Förtroendevald som begärt ledigt från sin arbetsgivare för att delta i förrättning och där förrättningen blir inställd på kort varsel har rätt till ersättning för förlorad arbetsinkomst. Intyg/underlag om inkomstbortfall och att ledigheten inte går att återta ska styrkas av arbetsgivaren.

Anställda

För anställda är grunden för ersättningens storlek inkomstuppgifter som är styrkta av arbetsgivaren i form av lönespecifikation. Som anställd räknas även den som driver egen verksamhet i form av aktiebolag. För anställd i eget aktiebolag ska inkomsten styrkas av lönespecifikation, revisor eller liknande. Lönespecifikationen ska komma från bolagets lönesystem och godkänns inte om den är styrkt av den förtroendevalde själv. Revisor ska styrka att den anställde har en månadslön om X kronor/månad. Med liknande menas något ekonomiskt underlag som styrker lönen men som inte är utfärdat av den förtroendevalde själv.

Timanställda

För förtroendevald med timanställning, som hos arbetsgivare anmält sig disponibel för arbete men som på grund av förrättning tvingas avböja erbjudande, ska ersättning beräknas utifrån en förväntad förlorad arbetsinkomst. Intyg från arbetsgivaren alternativt annan verifikation ska styrka aktuellt arbetspasserbjudande samt ange belopp på beräknad förlorad arbetsinkomst.

Den som har en timanställning har rätt till förlorad arbetsinkomst om man har avstått från att arbeta under ett inplanerat/schemalagt arbetspass för att i stället vara med på förrättning i Göteborgs Stad. Detsamma gäller om den enskilde på morgonen har blivit uppringd och tillfrågad men då väljer att tacka nej. Den enskilde ska alltså ha gjort ett medvetet val att avstå från ett inplanerat eller erbjudet arbetspass för i stället gå på förrättning. Arbetsgivaren alternativt annan verifikation ska styrka erbjudandet.

Egenföretagare

Förtroendevald som inte har något anställningsförhållande ska intyga att hen driver aktiv verksamhet som ger arbetsinkomst. Arbetsinkomsten ska grundas på uppgifter om uttag i överskott av aktiv näringsverksamhet från föregående års deklARATION.

Omräkningen av överskott av aktiv näringsverksamhet till timlön sker genom att uppgift om uttag i överskott av aktiv näringsverksamhet divideras med 12 och därefter divideras med 174 (tim/månad). Den fastställda timlönen gäller för ett kalenderår, om inga förändringar sker vad gäller inkomsten eller verksamheten. Om ersättning betalats ut kan man inte i efterhand begära högre ersättning. Den fastställda timlönen gäller i den nämnd och/eller styrelse den förtroendevalde är invald i.

Underlaget, i form av inkomstdeklarationen från föregående inkomstår, ska skickas till sekreteraren i arvodesberedningen. Efter fastställande av timlön i enlighet med dessa regler rapporteras fastställt belopp till den förtroendevalde och beredningen.

Övriga

Om den förtroendevalde har arbetslöshetsersättning, sjukpenning eller föräldrapenning motsvarar ersättningen det belopp hen går miste om på grund av sitt uppdrag. Det begärda beloppet ska styrkas med intyg eller motsvarande från ansvarig a-kassa eller försäkringskassa.

Förtroendevald som har sjukpenning eller är sjukskriven ansvarar själv för att Försäkringskassan godkännt uppdrag under pågående sjukskrivning.

Arbetslöshet

För förtroendevald som omfattas av arbetslöshet utgår förrättningsarvode enligt kommunens regler för förtroendeuppdrag. Om den förtroendevalde uppbär A-kasseersättning utgår inte ersättning för förlorad arbetsinkomst för denna tid. Om den förtroendevalde uppger till fackförbundet att denne på grund av sitt uppdrag inte kunnat stå till arbetsmarknadens förfogande utgår inte A-kasseersättning och vid sådant fall kan ersättning för förlorad arbetsinkomst utgå.

Den förtroendevalde rekommenderas alltid att kontakta sitt fackförbund. Även arbetsförmedlingen bör kontaktas då den arbetslöse ska stå till arbetsmarknadens förfogande.

Sjukskrivning, förtidspension/sjukbidrag

Förtroendevald som omfattas av något av ovannämnda kriterier ska ta kontakt med Försäkringskassan som individuellt får pröva om sjukskrivning, förtidspensionering eller sjukbidrag påverkas av förtroendeuppdraget.

Föräldraledighet

Förtroendevald som är föräldraledig utgår förrättningsarvode enligt kommunens regler för förtroendeuppdrag. Den förtroendevalde ska kontakta Försäkringskassan, som gör en bedömning i varje enskilt fall av om föräldern uppfyller kriterierna för att kunna utföra förtroendeuppdrag med bibehållen föräldrapenning.

Vid bedömningen av rätt till föräldrapenning bör det bortses från den tid som föräldern ägnar åt politiska uppdrag när uppdraget klart har karaktären av en bisyssla till det vanliga arbetet.

I de fall Försäkringskassan inte bedömer att föräldern kan fortsätta uppbära föräldrapenning kan i stället ersättning för förlorad arbetsinkomst utgå från kommunen.

Förtroendevald med funktionsnedsättning

§ 10

Förtroendevalda med funktionsnedsättning har rätt till skälig ersättning för resekostnader som uppkommer vid fullgörandet av uppdraget.

Tillsyn av person med funktionsnedsättning med mera

Förtroendevald har rätt till ersättning för styrkta kostnader som uppkommit till följd av deltagande i förrättning eller motsvarande, för vård och tillsyn av person med funktionsnedsättning eller svårt sjuk person som vistas i den förtroendevaldas bostad.

Särskilda kostnader för förtroendevald med funktionsnedsättning

Ersättning till förtroendevald med funktionsnedsättning för de särskilda kostnader som uppkommit till följd av deltagande i förrättning eller motsvarande och som inte ersätts på annat sätt. Det kan till exempel vara fråga om kostnader för resor, ledsagare och likande.

Särskild framställan från den förtroendevalde ska lämnas in till respektive nämnd.

Kostnadsersättning för barntillsyn

§ 11

Kostnader för barntillsyn kan ge rätt till ersättning, om kostnaden uppstår när den förtroendevalde genomför sitt uppdrag.

Kostnad för barntillsyn kan ersättas vid de fall som definieras som förrättningar enligt § 6.

Begränsningar

Ersättningen utgår enbart för den tid som förrättningen pågår. För övrig tid samt för övriga kostnader utgår ingen ersättning.

Ersättning utgår inte till familjemedlem som svarar för barnpassning.

Ersättning utgår i enlighet med 4 kap. 2 § kommunallagen inte till förtroendevalda som utför uppdragen på heltid eller betydande del av heltid.

Ersättning för barntillsyn utgår endast i samband med att förrättningsarvode betalas ut.

Ersättning utgår inte om uppdraget utförs under tid då ordinarie barnomsorg hade kunnat utnyttjas.

Kompletterande regler

År 2024 utgår ett belopp på 202 kronor/timme som ersättning för tid som barnpassning anlitas. Ersättningen gäller oavsett om enskild person med A-skatt, företag eller enskild med F-skattsedel anlitas. Ersättningen inkluderar skatt och eventuella arbetsgivaravgifter som den förtroendevalda ska betala för enskild person.

Ersättningen betalas ut *efter* det att kostnaden uppstått. Ersättningen är en skattepliktig kostnadsersättning som påverkar den förtroendevaldes inkomst. Den förtroendevalde har rätt till skattereduktion. Den förtroendevalde som anlitar enskild person med A-skatt rekommenderas att svara för skatt och arbetsgivaravgift. Mer information om vilka regler som gäller framgår av Skatteverkets hemsida.

Den förtroendevalde ska använda Göteborgs Stads blankett *Kostnadsersättning för barntillsyn för förtroendevalda* för att pröva rätten till ersättning.

Ersättningen för barntillsyn räknas årligen upp enligt samma princip som grundarvudet.

Rese- och traktamentskostnader

§ 12

För restid utgår inget förrättningsarvode. Ersättning för förlorad arbetsinkomst utgår dock för skälig restid till och från sammanträdet.

Vid tillfälle då arkivnämnden för Västra Götalandsregionen och Göteborgs Stad har beslutat att förlägga sitt sammanträde till annan arkivort än Göteborg, ska vid uträkningen av förrättningsarvodet, restiden till och från sammanträdet räknas in i sammanträdestiden.

Vid förrättning utanför kommunen har förtroendevald rätt till resekostnadsersättning och traktamente enligt respektive förvaltning eller bolags lokala bestämmelser för anställda.

Förlorad semesterförmån

§ 13

Förtroendevald har rätt till ersättning för styrkt förlorad semesterförmån om hen tar tjänstledigt från sin ordinarie sysselsättning när hen genomför förtroendeuppdrag för Göteborgs Stad i så stor omfattning att tjänstledigheten minskar antalet betalda semesterdagar. Den förtroendevaldes arbetsgivare ska intyga storleken av den förlorade semesterförmånen.

Begränsning

En förtroendevald som är helt ledig från sin tjänst och därmed inte får någon lön från sin arbetsgivare har inte rätt till ersättning för förlorad semesterförmån. Detsamma gäller för en förtroendevald som tagit partiell tjänstledighet.

Förlorad tjänstepensionsförmån för fritidspolitiker

§ 14

En pensionsersättning för förlorad arbetsinkomst betalas till den förtroendevalde senast i april året efter. Beloppet räknas på en schablon som motsvarar 4,5 procent av ersättningen. Ytterligare upplysningar angående förlorad pensionsförmån lämnas av pensionsenheten på Intraservice, telefon 031-368 68 00 (knappval 4 för tjänstepension) alternativt via mejl på pension@intraservice.goteborg.se

Bestämmelser om pension och omställningsstöd för förtroendevalda OPF-KL

§ 15

Bestämmelsen om pension gäller för förtroendevald som avses i 4 kap 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen. Pensionsbestämmelserna tillämpas på förtroendevald oavsett uppdragets omfattning.

Omställningsbestämmelserna tar sikte på aktiv omställning som bygger på aktiva omställningsinsatser och tidsbegränsade ekonomiska. Bestämmelserna tillämpas på förtroendevald som fullgör uppdrag hos kommunen på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av heltid.

Heltidsförtroendevalda som tillträder efter 2014 omfattas av OPF-KL. Förtroendevalda som tillträdde före 2014 omfattas i stället av äldre villkor, Bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevalda, PBF.

Rapportering och utbetalning

§ 16

Den förtroendevalde ska själv lämna underlag i form av förrättningsrapporter där de förrättningar som berättigar arvode ska specificeras. För att få ersättning för förlorad arbetsinkomst och/eller ersättning för kostnader ska den förtroendevalde styrka förluster eller kostnader enligt något av de alternativ som tillämpas.

Den förtroendevalde fyller själv i följande uppgifter på förrättningsrapporterna:

- Uppgift om faktisk inkomstförlust i sin helhet. Därmed avses lön eller motsvarande inkomst styrkt av lönespecifikation, revisor eller liknande.
- Det ska även framgå vilket belopp som dragits av, hur många timmar avdraget avser samt uppgift om arbetstid/vecka.

Förrättningsrapporter med begäran om arvode och/eller förlorad arbetsinkomst måste lämnas in senast tolv månader efter aktuell förrättning för att utbetalning ska ske.

Kostnaden för fasta arvoden, årsarvoden, förrättningsarvoden och övriga ersättningar betalas ut av den nämnd eller styrelse där den förtroendevalde/ledamoten är invald. Det är därför respektive förvaltning/bolag som hanterar uppgifter rörande utbetalningar av arvoden och ersättningar till de förtroendevalda.

Utbetalningar sker alltid på grundval av en undertecknad, granskad och attesterad förrättningsrapport i enlighet med Regler för attest i Göteborgs Stad.

Alla utbetalningar från lönesystemet sker via Swedbank. Den som inte har konto i Swedbank ska själv kontakta Swedbank för att meddela till vilken annan bank och konto pengarna ska överföras till.

Utbetalningsdagar

Det fasta arvudet betalas ut varje innevarande månad i samband med ordinarie löneutbetalningsdag i kommunen, normalt den 27:e.

Förrättningsarvoden och särskilda arvoden som avser sammanträden betalas ut månadsvis i efterskott och grundas på uppgifter som den förtroendevalde lämnat till den förvaltning/bolag den tillhör.

Särskilda arvoden till medborgarvittnen samt borgerliga begravningsförrättare betalas ut månadsvis i efterskott.

Grunduppgifter

§ 17

En förtroendevald ska kunna styrka alla lämnade uppgifter om arvoden och ersättningar på begäran. Görs inte detta blir den förtroendevalde återbetalningsskyldig, om ersättning hunnit betalas ut.

Alla handlingar i Göteborgs Stad omfattas av grundlagens bestämmelser om allmänna handlingar. Detta gäller även bolagen.

Har den förtroendevalde erhållit arvode med för högt belopp genom oriktiga uppgifter eller på annat sätt insett att utbetalningen varit oriktig ska det felaktigt utbetalda beloppet återbetalas.

Försäkringar

§ 18

För förtroendevalda gäller särskilda försäkringsvillkor om TFA-KL. Olycksfallet ska ha uppkommit i samband med att den förtroendevalde utförde uppdrag för kommunal huvudmans räkning.

Försäkringen gäller för förtroendevalda i verksamheter inom kommunens organisationsnummer. Ledamöter och suppleanter i bolagens styrelser hänvisas till respektive bolag. Även styrelseledamöter och suppleanter i stadens anknutna stiftelser som tecknat försäkringsavtal om TFA-KL omfattas.

Göteborg Stads tjänstereseförsäkring

En tjänsteresa är en resa eller ett uppdrag utanför den ordinarie arbetsplatsen, som beordrats och bekostas av arbetsgivaren. Resor mellan bostad och arbetsplats räknas dock inte som tjänsteresa.

Ansvarsförsäkring

Göteborgs Stads förtroendevalda har en ansvarsförsäkring hos Försäkrings AB Göta Lejon.

Ledamöter och suppleanter i stadens bolagsstyrelser har en särskild ansvarsförsäkring, en så kallad VD- och styrelseansvarsförsäkring. Den försäkringen upphandlas av Försäkrings AB Göta Lejon.

Alla förtroendevalda har också genom Göta Lejon en tjänstereseförsäkring. Försäkrings AB Göta Lejon upphandlar även den av andra försäkringsbolag och vid skada vänder man sig direkt till dessa.

Skatteavdrag

§ 19

Kommunen är skyldig att göra skatteavdrag för förtroendevalda som ska betala preliminär A-skatt.

Avdrag görs enligt lag med för närvarande lägst 30 procent. För förtroendevald som har en anställning i Göteborgs Stad dras skatt enligt tabell.

För lägre skatteavdrag krävs beslut av skatteverket, Ändrad beräkning av skatteavdrag, s k jämkning. Begäran om högre skatteavdrag ska göras skriftligt. Ändrat skatteavdrag gäller per kalenderår och måste förnyas varje år.

Uppgift om ändrad skatt skickas till support.intraservice@intraservice.goteborg.se - märk meddelandet med: Förtroendemannarutin.

Studiebesök och studiedagar för fullmäktiges ledamöter och ersättare

§ 20

Kommunfullmäktiges ledamöter och ersättare har rätt arvode för fyra studiedagar med studiebesök per förtroendevald och år. För deltagande i studiedagar med studiebesök ska ansökan inkomma till fullmäktiges sekretariat och godkännas av fullmäktiges presidium. Möjligheten till studiebesök ska enbart gälla i de fall detta *inte* kan erbjudas genom uppdrag i facknämnd.

Kommunalråd – särskilda bestämmelser

Grundarvode

Kommunalråd är heltidsarvoderad med heltidsupdrag (100 procent av grundarvodet*).

Ledighet

Kommunalråd ska förlägga sin ledighet på ett sådant sätt att uppdraget behörigen kan fullgöras.

Sjukdom

För kommunalråd tillämpas sjuklönelagens regler för arvodet vid sjukdom. Kommunalråd som är arbetsoförmögen (inte kan utföra sitt uppdrag) ska anmäla detta första sjukdagen till Försäkringskassan och HR enheten på stadsledningskontoret. Från och med dag 15 svarar Försäkringskassan för sjukpenning enligt gällande lagstiftning:

- Dag 1 gäller karensavdrag.
- Dag 2–14 betalas 80 procent av arvodet ut.
- Dag 15–90 betalas utöver sjukpenning från Försäkringskassan även 10 procent av arvodet ut.
- Efter dag 90 betalas inget arvode ut.

Om kommunalråd på grund av sjukdom eller annat giltigt förfall är förhindrad att tjänstgöra längre tid än fyra månader i följd eller tillsammans sex månader under ett år, får kommunfullmäktige besluta om kommunalrådet eller biträdande kommunalrådet ska kvarstå i sin befattning eller avgå.

Föräldraledighet

Kommunalråd har rätt till föräldraledighet motsvarande för var tid gällande Allmänna bestämmelser (AB). Den förtroendevalda anmäler ledigheten till Försäkringskassan, sin gruppledare och HR enheten på stadsledningskontoret.

* Se beslut från kommunfullmäktige 2024-02-29, § 69, punkt 3

Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda, OPF-KL

Bestämmelser gäller för förtroendevald som avses i kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen. Omställningsstödet omfattar såväl aktiva omställningsinsatser som ekonomiskt omställningsstöd.

Heltidsförtroendevalda som tillträder efter 2014 omfattas av OPF-KL. Förtroendevalda som tillträdde före 2014 omfattas i stället av äldre villkor, Bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevalda, PBF.

Bestämmelser samt praktiska tillämpningsanvisningar finns publicerade bland stadens styrande dokument under rubriken förtroendevald.

Frågor om bestämmelserna OPF-KL och PBF besvaras av pensionskonsulten på stadsledningskontoret eller pensionsenheten Intraservice.

Gruppliv

Kommunalråden omfattas av en trygghetsförsäkring, grupplivförsäkring GL-F för förtroendevalda i kommun och landsting. Försäkringen kan ge den förtroendevaldes familj ekonomisk ersättning i händelse av förtroendevalds dödsfall före 67 års ålder.

Frågor om försäkringen besvaras av KPA Liv, TGL enheten. tgl@kpa.se, 020-650 500

Förteckning över uppdrag där innehavaren får fast arvode

Arvoden i procent av grundarvodet för heltidssysselsatt förtroendevald:

Grundarvodet har för 2003 fastställts till 42 000 kronor. Fr o m 2004 sker uppräknig med samma procentsats som den genomsnittliga löneökningen i kommunen året innan. Samma grundarvode gäller för heltidsförtroendevalda och nämndpresidier m.m.

För 2024 är grundarvodet 74 745 kronor.

Heltidsförtroendevalda är kommunalråd eller annan förtroendevald, som kommunfullmäktige beslutar ska anses vara förtroendevald med heltidsuppdrag.

1. Kommunfullmäktige

Ordförande	40
1 vice ordförande	20
2 vice ordförande	20
3 vice ordförande	20
Gruppledare utan representation i kommunstyrelsen	40

Valberednings ordförande 4

Valberednings 1 vice ordförande 2

2. Kommunstyrelsen

Kommunalråd 100*

3. Grundskolenämnden, Socialnämnderna, Äldre samt vård- och omsorgsnämnd, Stadsbyggnadsnämnden samt Exploateringsnämnden

Ordförande 22

1 vice ordförande 11

2 vice ordförande 11

Ledamot 2 (gäller enbart för socialnämnderna, stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden)

Ersättare 2 (gäller enbart för socialnämnderna, stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden)

4. Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning, Nämnden för funktionsstöd, Förskolenämnden, Utbildningsnämnden, Stadsmiljönämnden samt Stadsfastighetsnämnden

Ordförande	18
1 vice ordförande	9
2 vice ordförande	9

5. Kretslopp och vattennämnden samt Revisorskollegiet

Ordförande	16
1 vice ordförande	8
2 vice ordförande	8
Revisor	5

6. Idrotts- och föreningsnämnden, Kulturnämnden, Miljö- och klimatnämnden, Nämnden för Intraservice, Nämnden för demokrati och medborgarservice samt utskott inom socialnämnderna

Ordförande	10
1 vice ordförande	5
2 vice ordförande	5

7. Arkivnämnden för Västra Götalandsregionen och Göteborgs Stad, Valnämnden, Överförmyndarnämnden, Inköps och upphandlingsnämnden, grundskolenämndens individutskott, utskott inom miljö- och klimatnämnden, utskott inom äldre samt vård- och omsorgsnämnd samt utskott inom nämnd för funktionsstöd

Ordförande	4
1 vice ordförande	2
2 vice ordförande	2

* Se beslut från kommunfullmäktige 2024-02-29, § 69, punkt 3

Årsarvoden och gruppindelning i de kommunala bolagen fr o m 2024 års ordinarie bolagsstämma

(fastställt i procent av grundarvodet 74 745 kr/mån multiplicerat med 12) enligt nedan:

Grupp A	2024	
Ordförande	0	Göteborgs Stadshus AB
Vice ordförande	0	
Ledamot	0	
Suppleant	0	
Lekmannarevisor	8 969 (1 %)	
Grupp B	2024	
Ordförande	71 755 (8 %)	Göteborg Energi AB
Vice ordförande	53 816 (6 %)	Förvaltnings AB Framtiden
Ledamot	26 908 (3 %)	Higab AB
Suppleant	13 454 (1,5 %)	Business Region Göteborg
Lekmannarevisor	8 969 (1 %)	Göteborg & Co AB
		Göteborgs Hamn AB
		Göteborgs Spårvägar AB

Grupp C**2024**

Ordförande	53 816 (6 %)	Göteborgs Stads Bostads AB
Vice ordförande	35 878 (4 %)	AB Bostads AB Poseidon
Ledamot	17 939 (2 %)	Familjebostäder i Göteborg AB
Suppleant	8 969 (1 %)	Göteborgs Egnahem AB
Lekmannarevisor	8 969 (1 %)	Lekmannarevisorer i Gårdstensbostäder Älvstranden Utveckling AB Förvaltnings AB GöteborgsLokaler Göteborgs Stads Parkerings AB Liseberg AB Göteborgs Stadsteater AB Got Event AB Göteborgs Stads Leasing AB Försäkrings AB Göta Lejon Boplats Göteborg AB Göteborgs Kollektivtrafik AB

Grupp D**2024**

Ordförande	26 908 (3 %)	GS Buss AB
Vice ordförande	17 939 (2 %)	GS Trafikantservice AB
Ledamot	8 969 (1 %)	Lekmannarevisorer i Störningsjouren Göteborg AB
Suppleant	4 485 (0,5 %)	Lekmannarevisorer i Framtiden Byggutveckling AB
Lekmannarevisor	4 485 (0,5 %)	

Styrelserna för Renova AB, Gryaab AB och Grefab är inplacerade i grupp B, grupp C respektive grupp C.

Tid: 16:00–21:36

Plats: Kommunfullmäktiges sessionssal, Gustaf Adolfs Torg 5

Paragrafer: 1–49

Närvarande

Ledamöter

Redovisas i bilaga 1.

Tjänstgörande ersättare

Henrik Sjöstrand (M), Edwin Friedlaender (M), Anna Sara Perslow (C), Daniel Augustsson (C), Kristina Bergman Alme (L), Allan Stutzinsky (L), Kristina Norén Lallo (KD), Samuel Bråse (KD), Kochar Wallad Begi (S), Anneli Eriksson (S), Christer Gustafsson (S), Claes Söderling (S), Leif Blomqvist (S), Milyon Tekle-Haile (S), Patrik Helgeson (V), Maja Bentzer (V), Emma Öman (V), Frida Tånghag (V), Hillevi Werring (MP), Eva Ternegren (MP), Sophia Nilsson (MP), Sanda Anton Henriksson (SD)

Övriga ersättare

Bruno Tiozzo (M), Zagros Hama (M), Christer Holmgren (M), Pierre Alpstranden (M), Joel Wickman (M), Mariah Ben Salem Dynehäll (L), Roland Dahlström (S), Pär Johansson (S), Kerstin Hultman (V), Adrian Jalali (SD), Anna Silvén (SD), Jonas Stenberg (D), Lillemor Williamsson (D)

Övriga närvarande

Ingrid Andreae (S), Johannes Hulter (S), Jonas Ransgård (M)
Christina Hofmann, Lina Isaksson, Mathias Sköld

Justeringsdag: 2024-02-08

Utdrag ur protokoll fört vid sammanträde med Göteborgs kommunfullmäktige ovanstående dag.
Rätt utdraget betygar, i tjänsten:

Anna-Bari Sundblad

Protokoll nr 1

Sammanträdesdatum: 2024-02-01

Underskrifter

Sekreterare
Mathias Sköld

Ordförande
Aslan Akbas

Justerande
Margareta Broang

Justerande
Håkan Eriksson

Justerande
Lisbeth Sundén Andersson

Anslag om justering av paragraf 7 och 15, 2024-02-02

Justering av protokollet har tillkännagivits genom anslag på kommunens anslagstavla den

Utdrag ur protokoll fört vid sammanträde med Göteborgs kommunfullmäktige ovanstående dag.
Rätt utdraget betygar, i tjänsten:

§ 7 Ärendenummer SLK-2024-00006

Valberedningens förslag till vid sammanträdet förekommande val

Beslut

Enligt valberedningens förslag och yrkande från Martin Wannholt (D):

1. Fullmäktige godkänner de i handling 2024 nr 10 redovisade avsägelseerna.
2. De av valberedningen i kommunfullmäktiges handling 2024 nr 10 framlagda förslagen till val bifalles.
3. Val av bolagsstyrelse i Business Region Göteborg AB, BRG AB (Bilaga C) bordläggs till sammanträdet den 29 februari 2024.
4. Val av bolagsstyrelse i Förvaltnings AB Framtiden (Bilaga E) bordläggs till sammanträdet den 29 februari 2024.
5. Till ledamöter, suppleanter, lekmannarevisorer och suppleanter i de kommunala bolagen för tiden från årsstämma 2024 intill slutet av årsstämma 2025 utse de personer som anges i Bilaga A-I (med undantag av punkt 3 och 4 ovan).
6. I styrelser med sju eller fler ledamöter väljer styrelsen ordförande, 1:e vice ordförande och 2:e vice ordförande.
7. De utsedda suppleanterna ska med nedan angivna undantag anses valda att inträda i den ordning som det upptagits i valberedningens förslag.

Vid förfall för ordinarie ledamot ska, om inte i lag eller författning annat anges i dennes ställe;

i första hand

inträder suppleant vald för samma politiska parti som den ordinarie ledamoten,

i andra hand

inträder beträffande ledamot för S suppleant för V, MP och C i nu nämnd ordning,

inträder beträffande ledamot för V suppleant för S, MP, C, L, D, M och KD i nu nämnd ordning,

inträder beträffande ledamot för M suppleant för D, L och KD i nu nämnd ordning,

inträder beträffande ledamot för D suppleant för M, L och KD,

inträder beträffande ledamot för L suppleant för M, KD, D och C i nu nämnd ordning,

inträder beträffande ledamot för KD suppleant för är M, L, D i nu nämnd ordning,

inträder beträffande ledamot för MP suppleant för S, V och C i nu nämnd ordning,

inträder beträffande ledamot för SD suppleant för M, KD, L och D i nu nämnd ordning.

8. Till ledamöter, suppleanter, lekmannarevisorer och suppleanter för tiden från årsstämma 2024 intill slutet av årsstämma 2025 utse de personer som anges i Bilaga J.

Justering

Protokollet under denna paragraf förklaras omedelbart justerat.

Handling

2024 nr 10.

Yrkanden

Martin Wannholt (D) yrkar att val av styrelse i Business Region Göteborg AB och Förvaltnings AB Framtiden bordläggs till sammanträdet den 29 februari 2024.

Protokollsutdrag skickas till

De valda
Valberedningen

EXP
20240202
UM

Bolag under Göteborg & Co AB

Liseberg AB

Ledamöter

1. Kurt Eliasson (S)
2. Christer Holmgren (M)
3. Frida Tånghag (V)
4. Jens Wergeland (D)
5. Gunilla Karlsson (S)
6. Dan Oraham (S)
7. Allan Stutzinsky (L)

Suppleanter

1. Siw Wittgren Ahl (S)
2. Marie-Louise Hänel Sandström (M)
3. Claes Theliander (V)

Lekmannarevisor

1. Ann-Britt Svensson (M)
2. Jens-Henrik Madsen (S)

Lekmannarevisorssuppleanter

1. Susanne Zetterberg Jensen (M)
2. Jonas Bergsten Paija (S)

Bilaga 1

Plats	Ledamot	Ersättare	Parti	Ankom	Utgick
1	Akbas, Aslan		S	15:42	21:37
2	Eriksson, Håkan		V	15:42	21:37
3	Broang, Margareta		M	15:42	21:37
67	Altenhammar, Emma		SD	15:59	21:37
22	Andersson Hammarstrand, Robert	Gustafsson, Christer	S	15:51	21:37
25	Andersson, Ann- Christine	Söderling, Claes	S	15:51	21:37
59	Andersson, Bettan	Öman, Emma	V	15:42	21:37
48	Arby, Hans		C	15:42	21:37
20	Arnsmar, Mats		S	15:57	21:37
10	Attenius, Jonas		S	15:56	21:37
39	Baalbaki, Hanan		S	15:42	21:37
81	Berglund, Jesper		V	15:42	21:37
56	Bernmar, Daniel		V	15:48	21:37
35	Blixt, Jessica		D	15:57	21:37
57	Broman, Jenny		V	15:44	21:37
58	Brynofsson, Marie		V	15:45	20:53
58	Brynofsson, Marie	Tånghag, Frida	V	20:54	21:37
31	Bäck, Kalle		KD	15:59	21:36
50	Bönfors, Emmyly		C	15:47	18:52
50	Bönfors, Emmyly	Perslow, AnnaSara	C	18:53	19:09
50	Bönfors, Emmyly	Perslow, AnnaSara	C	19:09	19:11
50	Bönfors, Emmyly	Augustsson, Daniel	C	19:12	20:21
50	Bönfors, Emmyly	Perslow, AnnaSara	C	20:22	21:37
62	Carlsson Häggglund, Sara		V	16:00	21:37
55	Darvik, Axel		L	16:02	21:37
78	Elf, Petra	Nilsson, Sophia	MP	15:55	17:42
78	Elf, Petra		MP	17:45	21:37
26	Eriksson, Rickard		M	16:02	21:37
65	Femrell, Krista		SD	15:44	21:37
69	Ferm, Lena		SD	15:42	20:52

Protokoll nr 1

Sammanträdesdatum: 2024-02-01

69	Ferm, Lena	Anton Henriksson, Sanda	SD	20:54	21:35
69	Ferm, Lena	Anton Henriksson, Sanda	SD	21:35	21:36
63	Fjeldmose, Griith		V	15:57	21:37
52	Flyborg, Eva		L	15:45	20:22
52	Flyborg, Eva	Bergman Alme, Kristina	L	20:24	21:37
54	Fogelgren, Ann Catrine		L	15:58	20:53
54	Fogelgren, Ann Catrine	Stutzinsky, Allan	L	20:56	21:37
73	Fogelklou, Jörgen		SD	15:55	21:37
53	Gustafsson, Pär		L	15:48	21:37
12	Gyllenwaldt, Sofie		M	16:02	18:15
12	Gyllenwaldt, Sofie	Friedlaender, Edwin	M	18:16	21:36
24	Hallengren, Håkan		S	15:42	21:37
29	Holmdahl, Johanna		KD	15:51	19:48
29	Holmdahl, Johanna	Bråse, Samuel	KD	19:51	21:37
19	Hoti, Blerta		S	16:03	19:49
19	Hoti, Blerta	Tekle-Haile, Milyon	S	19:57	21:37
33	Höjj Risberg, Malette		D	15:54	21:37
34	Höstmad, Patrik		D	15:58	21:37
42	Johansson, Alfred		S	15:55	21:37
9	Johansson, Marina		S	15:58	21:37
5	Josefson, Axel		M	15:47	21:37
80	Karlsson, Karin		V	15:44	21:37
64	Kindmark, Magnus	Eriksson, Anneli	S	15:49	21:37
72	Kjaerbeck, Agneta		SD	16:02	21:37
61	Klang, Hannah	Bentzer, Maja	V	16:00	21:37
30	Knudtzon, Jörgen		KD	16:03	21:37
37	Landén-Olsson, Lena		S	15:42	21:37
32	Lann, Elisabet	Norén Lallo, Kristina	KD	16:08	21:37
68	Liljendahl, Tony		SD	15:55	21:37
28	Lindström Olinder, Lena		M	15:52	21:37
41	Lindström, Staffan	Blomqvist, Leif	S	15:53	21:37
11	Magnusson, Cecilia		M	15:51	21:36

Protokoll nr 1

Sammanträdesdatum: 2024-02-01

6	Magnusson, Hampus		M	15:52	21:37
7	Miskovsky, Nina		M	16:02	21:35
7	Miskovsky, Nina	Sjöstrand, Henrik	M	21:36	21:37
38	Moberg, Anders	Wallad Begi, Kochar	S	15:52	16:53
38	Moberg, Anders		S	16:54	21:37
76	Mohamed, Abdullahi		MP	15:52	18:53
76	Mohamed, Abdullahi	Ternegren, Eva	MP	18:55	21:37
51	Mohamisson, Simona		L	16:09	21:37
49	Music, Sabina		C	16:27	21:37
47	Nilsson, Jonas		V	15:42	21:37
43	Nistor Pedrini, Claudia		S	15:49	21:36
77	Norin, Helena		MP	15:52	20:18
77	Norin, Helena	Werring, Hillevi	MP	20:20	21:37
17	Orsulic, Toni		M	15:57	21:37
75	Pärbring, Bosse		MP	15:51	21:37
74	Pleijel, Karin		MP	15:57	21:37
71	Ragnarsson, Rasmus	Anton Henriksson, Sanda	SD	16:06	17:12
71	Ragnarsson, Rasmus		SD	17:16	21:37
40	Rezaeivar, Parisa		S	15:53	21:37
18	Rhedin, Anneli		M	15:42	21:37
46	Schagerström, Annelie		S	15:54	21:37
45	Sjöö, Andreas		S	15:58	21:37
70	Stafrén, Yvonne		SD	15:49	21:37
16	Sundberg, Anders		M	16:01	21:37
4	Sundén Andersson, Lisbeth		D	15:59	21:37
14	Svensson, Anders		M	15:57	21:37
66	Trulsson, Per-Eric		SD	15:44	21:37
8	Tryggvadottir Rolka, Viktoria		S	16:00	21:37
15	Tykesson, Mattias		M	15:42	21:37
27	Ullmark, Sarah		M	16:01	21:37
36	Wannholt, Martin		D	16:05	21:37
21	Widman, Camilla		S	15:46	21:37
44	Wikström, Linnea		S	15:53	21:36

Protokoll nr 1

Sammanträdesdatum: 2024-02-01

79	Wåhlin, Maria	Helgeson, Patrik	V	15:59	21:37
23	Yigit, Roshan		S	16:03	21:37
60	Zandin, Johan		V	16:00	21:37
13	Önal, Hakañ		M	15:42	21:36
83	Andreae, Ingrid		S	15:53	21:37
82	Hulter, Johannes		S	16:06	21:37

Information om upphandling av lagstadgad revision för Stadens bolag 2023 - 2026.

Stadsrevisionen upphandlar enligt kommunfullmäktiges uppdrag kontrakt avseende revisionstjänster för aktiebolag ingående i Stadshuskoncernen. Upphandling sker normalt sett vart fjärde år för revision av de efterföljande fyra räkenskapsåren.

Under 2022 har upphandling skett för bolagen. Vid utvärderingen av inkomna anbud under hösten, kunde det konstateras att endast två leverantörer lämnat anbud. Anbudena omfattade dessutom inte samtliga bolagsgrupper, vilket innebar bristande konkurrens.

Revisorskollegiet beslutade därför att tilldela kontrakt för den bolagsgrupp där det förelåg konkurrens mellan anbudsgivarna och att avbryta upphandlingen för de två återstående grupperna. Samtidigt beslutade revisorskollegiet att låta genomföra leverantörsdialoger och att bereda ett nytt upphandlingsförfarande. Då detta nu är genomfört vill vi lämna följande information till berörda bolag i Stadshuskoncernen:

Kontrakt för lagstadgad revision för aktiebolagen i huvudgrupp 1 och huvudgrupp 2, vilket innefattar samtliga stadens helägda och regionala bolag utom Försäkrings AB Göta Lejon, har tilldelats revisionsföretaget Ernst & Young AB under 2023 till och med 2026.

Kontrakt för lagstadgad revision för Försäkrings AB Göta Lejon för samma tidsperiod bedöms kunna tilldelas vid revisorskollegiets nästkommande sammanträde den 7 februari.

Detta innebär att utseende av auktoriserade revisorer kan ske enligt plan vid respektive aktiebolags ordinarie årsstämma.

Slutande av uppdragsavtal mellan revisionsföretag och respektive aktiebolag ska ske med hjälp av avtalsmallar som ingått i upphandlingsdokumenten, Göteborgs Stadshus AB tillhandahåller dessa mallar för dotterbolaget i koncernen.

Göteborg den 26 januari 2023

Cecilia Bokenstrand
Revisionsdirektör

Revidering av bolagsordning och ägardirektiv för Göteborgs Stadshus AB samt Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning

§ 23, 1119/22

Beslut

Enligt kommunstyrelsens förslag:

1. Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning, i enlighet med bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, fastställs.
2. Bolagsordning för Göteborgs Stadshus AB, i enlighet med bilaga 2 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, fastställs.
3. Ägardirektiv för Göteborgs Stadshus AB, i enlighet med bilaga 3 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, fastställs.

Handling

2022 nr 8.

Yrkanden

Parisa Rezaeivar (S) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Jörgen Fogelklou (SD) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag och tilläggsyrkande från SD i kommunstyrelsen.

Propositionsordning

Kommunfullmäktige beslutar först att bifalla kommunstyrelsens förslag.

Ordföranden ställer herefter propositioner på bifall respektive avslag på tilläggsyrkandet från SD i kommunstyrelsen och finner att det har avslagits. Omröstning begärs.

Omröstning

Godkänd voteringsproposition: ”Ja för avslag och Nej för bifall till tilläggsyrkandet från SD i kommunstyrelsen.”

Omröstningen utfaller med 70 Ja mot 9 Nej. 2 ledamöter är frånvarande. Hur var och en röstar framgår av bilaga 5.

Reservation

Ledamöterna från SD reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna yrkandet.

Justering

Protokollet under denna paragraf förklaras omedelbart justerat.

Protokollsutdrag skickas till

Stadens bolag
Styrande dokument

Dag för justering

2023-02-23

Vid protokollet

Sekreterare

Lina Isaksson

Ordförande

Aslan Akbas

Justerande

Håkan Eriksson

Justerande

Margareta Broang

Justerande

Lisbeth Sundén Andersson

BILAGA 5

Ärende: 22

Ärendemening: Revidering av bolagsordning och ägardirektiv för Göteborgs Stadshus AB samt Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning

Antal Ja: 70 Antal Nej: 9 Antal Avstår: 0 Antal Frånv: 2 Antal Kvittade: 0

Namn	Parti	Plats	Funktion	Resultat
Aslan Akbas	S	1	Ordförande	Ja
Ann-Christine Andersson	S	25	Ledamot	Ja
Robert Andersson Hammarstrand	S	22	Ledamot	Frånvarande
Sanda Anton Henriksson	SD	72	Ersättare	Nej
Hans Arby	C	48	Ledamot	Frånvarande
Mats Arnsmar	S	20	Ledamot	Ja
Jonas Attenius	S	10	Ledamot	Ja
Hanan Baalbaki	S	39	Ledamot	Ja
Jesper Berglund	V	81	Ledamot	Ja
Kristina Bergman Alme	L	53	Ersättare	Ja
Daniel Bernmar	V	56	Ledamot	Ja
Åke Björk	M	11	Ledamot	Ja
Jessica Blixt	D	35	Ledamot	Ja
Leif Blomqvist	S	43	Ersättare	Ja
Margareta Broang	M	3	2:e v Ordf	Ja
Jenny Broman	V	57	Ledamot	Ja
Marie Brynolfsson	V	58	Ledamot	Ja
Emmyly Bönfors	C	50	Ledamot	Ja
Sara Carlsson Hägglund	V	62	Ledamot	Ja
Axel Darvik	L	55	Ledamot	Ja
Petra Elf	MP	78	Ersättare	Ja
Håkan Eriksson	V	2	1:e v Ordf	Ja
Lena Ferm	SD	69	Ledamot	Nej
Grith Fjeldmose	V	63	Ledamot	Ja
Eva Flyborg	L	52	Ledamot	Ja
Ann Catrine Fogelgren	L	54	Ledamot	Ja

Jörgen Fogelklou	SD	73	Ledamot	Nej
Håkan Hallengren	S	24	Ledamot	Ja
Andreas Hernbo	MP	76	Ersättare	Ja
Johanna Holmdahl	KD	29	Ledamot	Ja
Gunnar Holmström	SD	65	Ersättare	Nej
Blerta Hoti	S	19	Ledamot	Ja
Mariette Höij Risberg	D	33	Ledamot	Ja
Patrik Höstmad	D	34	Ledamot	Ja
Alfred Johansson	S	42	Ledamot	Ja
Claes Johansson	M	12	Ersättare	Ja
Marina Johansson	S	9	Ledamot	Ja
Axel Josefson	M	5	Ledamot	Ja
Karin Karlsson	V	80	Ledamot	Ja
Hannah Klang	V	61	Ledamot	Ja
Jörgen Knudtzon	KD	30	Ledamot	Ja
Lena Landén-Olsson	S	37	Ledamot	Ja
Elisabet Lann	KD	32	Ledamot	Ja
Tony Liljendahl	SD	68	Ledamot	Nej
Staffan Lindström	S	41	Ledamot	Ja
Lena Lindström Olinder	M	27	Ersättare	Ja
Cecilia Magnusson	M	26	Ledamot	Ja
Hampus Magnusson	M	6	Ledamot	Ja
Nina Miskovsky	M	7	Ledamot	Ja
Anders Moberg	S	38	Ledamot	Ja
Simona Mohamsson	L	51	Ledamot	Ja
Sabina Music	C	49	Ledamot	Ja
Jonas Nilsson	V	47	Ledamot	Ja
Kristina Norén Lallo	KD	31	Ersättare	Ja
Toni Orsulic	M	17	Ledamot	Ja
Bosse Parbring	MP	75	Ledamot	Ja
Karin Pleijel	MP	74	Ledamot	Ja
Rasmus Ragnarsson	SD	71	Ledamot	Nej
Parisa Rezaeivar	S	40	Ledamot	Ja
Anneli Rhedin	M	18	Ledamot	Ja

Annelie Schagerström	S	46	Ledamot	Ja
Andreas Sjöo	S	45	Ledamot	Ja
Yvonne Stafrén	SD	70	Ledamot	Nej
Anders Sundberg	M	16	Ledamot	Ja
Lisbeth Sundén Andersson	D	4	Ledamot	Ja
Anders Svensson	M	14	Ledamot	Ja
Claes Söderling	S	64	Ersättare	Ja
Eva Ann-Mari Ternegren	MP	77	Ersättare	Ja
Per-Eric Trulsson	SD	66	Ledamot	Nej
Viktoria Tryggvadottir Rolka	S	8	Ledamot	Ja
Mattias Tykesson	M	15	Ledamot	Ja
Sarah Ullmark	M	28	Ledamot	Ja
Kochar Wallad Begi	S	44	Ersättare	Ja
Martin Wannholt	D	36	Ledamot	Ja
Camilla Widman	S	21	Ledamot	Ja
Maria Wåhlin	V	79	Ledamot	Ja
Roshan Yigit	S	23	Ledamot	Ja
Emma Yllivallo Altenhammar	SD	67	Ledamot	Nej
Johan Zandin	V	60	Ledamot	Ja
Emma Öman	V	59	Ersättare	Ja
Hakan Önal	M	13	Ledamot	Ja

Handling 2023 nr 8

Revidering av bolagsordning och ägardirektiv för Göteborgs Stadshus AB samt Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning

Till Göteborgs kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen tillstyrker stadsledningskontorets förslag i tjänsteutlåtande den 11 december 2022 och föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

1. Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning, i enlighet med bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, fastställs.
2. Bolagsordning för Göteborgs Stadshus AB, i enlighet med bilaga 2 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, fastställs.
3. Ägardirektiv för Göteborgs Stadshus AB, i enlighet med bilaga 3 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, fastställs.

Vid behandling av ärendet i kommunstyrelsen förekom skiljaktiga meningar:

Jörgen Fogelklou (SD) yrkade bifall till stadsledningskontorets förslag och tilläggsyrkande från SD den 20 januari 2023.

Daniel Bernmar (V) och Axel Josefson (M) yrkade bifall till stadsledningskontorets förslag. Vidare yrkade Daniel Bernmar (V) avslag på tilläggsyrkande från SD den 20 januari 2023.

Kommunstyrelsen beslutade först att bifalla stadsledningskontorets förslag.

Kommunstyrelsen beslutade därefter utan omröstning att avslå tilläggsyrkandet från SD.

Göteborg den 25 januari 2023
Göteborgs kommunstyrelse

Jonas Attenius

Mathias Sköld

Tilläggsyrkande
2023-01-20

Ärende nr: KS 2023-01-20, 2.1.8, Dnr: 1119/22

Tilläggsyrkande angående – Revidering av bolagsordning och ägardirektiv för Göteborgs Stadshus AB samt Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning.

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Kommunstyrelsen får i uppdrag att komplettera ägardirektivet från Stadshus AB med en skrivelse att samtliga i Göteborgs Kommunstyrelse invalda partier skall vara representerade i styrelsen för Stadshus AB.
2. I övrigt godkänns det aktuella förslaget till revideringar av ägardirektiv och riktlinjer för ägarstyrning.

Yrkandet

Det är ur demokratisk synvinkel viktigt att samtliga partier invalda i Göteborgs kommunstyrelse även är representerade i bolagsstyrelsen för moderbolaget för kommunens bolagskoncern.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2022-12-11

Diarienummer 1119/22

Handläggare

Jakob Jendeby

Telefon:031-368 00 07

E-post: jakob.jendeby@stadshuset.goteborg.se

Revidering av bolagsordning och ägardirektiv för Göteborgs Stadshus AB samt Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning, i enlighet med bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, fastställs.
2. Bolagsordning för Göteborgs Stadshus AB, i enlighet med bilaga 2 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, fastställs.
3. Ägardirektiv för Göteborgs Stadshus AB, i enlighet med bilaga 3 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, fastställs.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige fattade 2019-09-12 §31 beslut om Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning. I ärendet framgick att aktualitetsprövning och eventuella revideringar av riktlinjerna alltid ska göras i samband med ny mandatperiod. Däremellan kan den revideras vid behov.

Kommunfullmäktige beslutade även vid sammanträdet 2019-09-12 §32 om nytt ägardirektiv för Göteborgs Stadshus AB (Stadshus). Precis som för riktlinjerna angavs att aktualitetsprövning och eventuella revideringar alltid ska göras i samband med ny mandatperiod.

I ärendet föreslås revideringar i riktlinjerna för ägarstyrning, ägardirektiv för Stadshus och bolagsordning för Stadshus. Föreslagna ändringar sker mot bakgrund av den aktualitetsprövning som gjorts av nämnda styrande dokument samt även av rekommendation och iakttagelser som lämnats i stadsrevisionens granskning av Stadshus.

Med de justeringar som föreslås avseende det kommunala ändamålet bedömer stadsledningskontoret att Stadshus bolagsordning och ägardirektiv speglar syfte och ändamål med bolaget. Föreslagna revideringar av riktlinjerna för ägarstyrning bedöms kunna ge kommunfullmäktige förutsättningar för en mer ändamålsenlig ägarstyrning.

Bedömning ur ekonomisk, ekologisk och social dimension

Föreslagna revideringar innebär inga ändrade ekonomiska förutsättningar. De innebär heller inga förändringar av de krav som redan ställs på Stadshus men också stadens bolag i övrigt i såväl riktlinjerna för ägarstyrning som det gemensamma kapitlet 1 i ägardirektiven, avseende den ekologiska och sociala dimensionen.

Bilagor

1. Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning
2. Bolagsordning för Göteborgs Stadshus AB
3. Ägardirektiv för Göteborgs Stadshus AB
4. Jämförelsetabell mellan nuvarande Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning och förslag till reviderade riktlinjer
5. Jämförelsetabell mellan nuvarande ägardirektiv för Göteborgs Stadshus AB och förslag till reviderat ägardirektiv

Ärendet

I ärendet föreslås revideringar i stadens riktlinjer för ägarstyrning, ägardirektiv för Stadshus och bolagsordning för Stadshus. Föreslagna ändringar sker mot bakgrund av den aktualitetsprövning som gjorts av nämnda styrande dokument samt även av rekommendation och iakttagelser som lämnats i stadsrevisionens granskning av Stadshus.

Beskrivning av ärendet

Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning är tillsammans med det bolagsspecifika ägardirektivet och bolagsordningen de centrala styrdokumenterna för bolagen. De definierar bolagens uppdrag, det kommunala ändamålet med verksamheten samt ägarens, det vill säga kommunfullmäktiges, förväntningar på bolagen.

Kommunfullmäktige fattade 2019-09-12 §31 beslut om Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning. Riktlinjerna var resultat av ett utvecklingsarbete med syfte att stärka och utveckla den politiska styrningen av bolagskoncernen. I arbetet konstaterades att det fanns behov av en enhetlig struktur för de bolagsspecifika ägardirektiven i likhet med den som tagits fram för nämndernas reglementen. Arbetet medförde att dåvarande ”Riktlinjer och direktiv för Göteborgs Stads bolag” som varit styrande sedan 2015 behövde ses över och anpassas till en sådan ny struktur för ägardirektiv. I ärendet 2019 framgick att aktualitetsprövning och eventuella revideringar av riktlinjerna alltid ska göras i samband med ny mandatperiod. Däremellan kan de revideras vid behov.

I anslutande ärende 2019-09-12 §32 fattade kommunfullmäktige även beslut om en ny gemensam struktur för ägardirektiven inom bolagskoncernen. Strukturen är uppbyggd på samma sätt som för nämndernas reglementen med en uppdelning i tre kapitel där första och tredje kapitlen är gemensamma och likalydande för samtliga helägda bolag. Genom ägardirektivens kapitel två ger sedan kommunfullmäktige specifikt direktiv till respektive bolag. Även kapitel två har en gemensam struktur i form av vissa enhetliga rubriker med mera. Generella utgångspunkter för arbetet med den gemensamma strukturen var att:

- Helheten som styr en verksamhet bör göras tydlig för förtroendevalda och tjänstepersoner.
- Samtliga delar i helheten bör vitaliseras för dem som ska verkställa ambitionerna.
- Ägardirektiv, tillsammans med Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning, ska vara aktiva förmedlare av grunduppdrag.
- Ägardirektiv, tillsammans med Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning, paketeras så att beslut om revidering kan göras på ett enkelt och effektivt sätt.
- Bolagens kommunala ändamål har en framträdande placering, tillsammans med fokus på dem verksamheterna riktar sig till (boende, besökare, verksamheter) samt grunderna för kommunfullmäktiges ägarstyrning.
- Delar av innehållet återfinns även i reglementen för stadens nämnder.
- Kraven i ägardirektiv är möjliga att följa upp.
- Språk och rubricering ska vara lättförståeliga och pedagogiska.

I samband med kommunfullmäktiges beslut 2019-09-12 §32 fattades även beslut om ägardirektiv för Stadshus, som första bolag in den nya strukturen. Kommunfullmäktige gav Stadshus i uppdrag att revidera övriga bolags ägardirektiv till den nya strukturen, ett arbete som pågick under 2020 - 2021.

Precis som för riktlinjerna angavs att aktualitetsprövning och eventuella revideringar alltid ska göras i samband med ny mandatperiod. Däremellan kan det ske revideringar vid behov.

Genomförd aktualitetsprövning

Stadsledningskontoret har genomfört en aktualitetsprövning av Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning samt bolagsordning och ägardirektiv för Stadshus. Denna har skett i nära samverkan med tjänstepersoner på Stadshus. De huvudsakliga ändringar som föreslås beskrivs under rubriker nedan i tjänsteutlåtandet. Översiktligt avser de följande:

- Enhetlig formulering av det kommunala ändamålet i bolagsordning och ägardirektiv.
- Styrelser med ledamöter utan partipolitisk beteckning.
- Genomförande av ägardialoger.

Därutöver har diverse redaktionella ändringar och förtydliganden gjorts. Dessa framgår av jämförelsebilagorna som bifogas ärendet. I stadsrevisionens granskning 2020 lämnades även rekommendation till Stadshus att se över hanteringen av ägardialoger och handlingsplaner. Mot bakgrund av den rekommendationen har Stadshus sett över de begrepp som används i ägardialogsprocessen. Begreppet handlingsplan används inte längre. Stadsrevisionen har bedömt att rekommendationen är omhändertagen och den kvarstår inte längre. En följdändring föreslås i riktlinjen för ägarstyrning för att undvika otydligheter och att frågan aktualiseras på nytt.

Kommunala ändamålet i bolagsordning och ägardirektiv

Vid stadsrevisionens granskning av verksamheten i Stadshus 2020 lämnade lekmannarevisorerna en rekommendation till styrelsen i Stadshus att genomföra en översyn av bolagskoncernens ägardirektiv och bolagsordningar i syfte att säkerställa att det kommunala ändamålet inte uttrycks på olika sätt i nämnda dokument. Med anledning av rekommendationen genomförde Stadshus en översyn av formuleringarna i bolagsordningarna respektive ägardirektiven för bolagen inom koncernen. Ärenden har därefter lyfts till kommunfullmäktige för att säkerställa formuleringarna och att de inte skiljer sig åt i dokumenten. Vid sin uppföljande granskning av Stadshus 2021 konstaterade stadsrevisionen att rekommendationen var omhändertagen med undantag för Stadshus egen bolagsordning och ägardirektiv. Enligt Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning är det kommunstyrelsen som ansvarar för att utarbeta förslag till ägardirektiv för Stadshus. Stadsrevisionen har i yttrande från både kommunstyrelsen (2022-06-01 §461) och Stadshus (2022-06-13 §66) fått besked om att en översyn av bolagsordning och ägardirektiv för Stadshus kommer genomföras i syfte att harmonisera hur det kommunala ändamålet uttrycks i dessa styrdokument.

Bolagsordningen är enligt aktiebolagslagen styrande för bland annat verksamhetens ramar och vem som ska ha makt att utöva inflytande över styrelse och den verksamhet som den ska bedriva. Enligt kommunallagen krävs att det ska framgå av bolagsordningen att kommunfullmäktige utser styrelsen. Det krävs även att kommunfullmäktige ska se till att det kommunala ändamålet tillsammans med verksamhetens kommunala kompetens och kommunala befogenheter framgår av bolagsordningen. I den prövning som Bolagsverket ska göra inför sin registrering av bolagsordningen ställs krav på att ändamålsföreskriften inte anges för snävt eller alltför detaljerat.

Kommunfullmäktige fastställde 2013-12-05 § 11 nuvarande formulering av det kommunala ändamålet i Stadshus bolagsordning. Vid denna tidpunkt var inte dåvarande ägardirektiv lika detaljerat som det blev efter revideringen 2019, då kommunfullmäktige även fastställde den enhetliga strukturen för hur ägardirektiven ska vara utformade

I nuvarande bolagsordning §3 stycke 2 står att Stadshus ska *främja kommunfullmäktiges ägarstyrning* medan det i ägardirektivet står att bolaget ska *utöva en aktiv ägarstyrning*. I formell mening är det kommunfullmäktige som utövar ägarstyrning med stöd av 10 kap 3§ kommunallagen genom att i bolagsordningen ange det kommunala ändamålet samt utse styrelse. Mot denna bakgrund är det stadsledningskontorets förslag att revidera nuvarande ägardirektivets ”utöva” till ”främja” för att bättre spegla den ägarstyrningsmodell som kommunfullmäktige ger uttryck för i riktlinjerna för ägarstyrning och den legala struktur som Stadshus verkar i.

Stadsledningskontoret föreslår även en revidering av hur det kommunala ändamålet med Stadshus är formulerat. Stadsledningskontoret bedömer att nuvarande ändamålsskrivningar är formulerade med en hög detaljeringsgrad vilket kan riskera att begränsa uppdraget. Stadsledningskontoret föreslår därför att ändamålsskrivningen revideras vilket även bedöms göra den mer hållbar över tid. Revideringen innebär enligt stadsledningskontoret ingen förändring i uppdraget för Stadshus men bedöms bättre spegla såväl syfte som ändamål med bolaget. De mer detaljerade delarna i nuvarande ägardirektivets kommunala ändamål enligt 2 kapitel 1§ föreslås flyttas längre ner i ägardirektivet under rubriken ”Bolagets uppdrag”.

Stadsledningskontoret förslag till enhetlig formulering av det kommunala ändamålet i ägardirektiv (kapitel 2 §1) och bolagsordning (§3 stycke 2) lyder enligt nedan:

Ändamålet med Stadshus AB är att främja kommunfullmäktiges ägarstyrning av bolagen i koncernen. Stadshus AB bidrar till kommunfullmäktiges förutsättningar att besluta i frågor som rör bolagen och medverkar till att kommunfullmäktiges beslut genomförs. Stadshus AB ansvarar för samverkan och samordning på strategisk nivå inom bolagskoncernen och ger kommunfullmäktige förutsättningar att utveckla ägarstyrningen.

Övriga ändringar som föreslås avseende bolagsordningen är endast av redaktionell karaktär. Stadsledningskontoret föreslår att Stadshus nuvarande bolagsordning överförs till den struktur för bolagsordningar som gäller för stadens bolag i övrigt. Denna struktur har successivt växt fram med hänsyn till förändrade krav på enhetlighet. Även för att kraven i kommunallagen har skärpts, exempelvis kopplat till hur det kommunala ändamålet ska framgå. Därutöver har stadens syn på öppenhet och transparens i bolagen ytterligare befästs i bolagsordningarna.

Styrelsesammansättning – styrelser med ledamöter utan partipolitisk beteckning

Kommunstyrelsen beslutade 2011-09-28 §549 med utgångspunkt i ett gemensamt yrkande från samtliga partier att genomföra en översyn av stadens bolag. I partiernas yrkande om bolagsöversynen gavs uttryck för viljan att åstadkomma en ”effektivare politisk styrning”.

Frågan om styrelsesammansättning hanterades inom ramen för den bolagsöversyn som inleddes 2011 och som ledde fram till kommunfullmäktiges beslut (2013-12-05 §11) om ”Ny bolagsstruktur samt riktlinjer för ägarstyrning av stadens bolag”. Genom

kommunfullmäktiges beslut tillskapades moderbolaget Stadshus och den modell för ägarstyrning som gäller idag.

Av ärendet som låg till grund för beslutet i kommunfullmäktige framgår bland annat att *”den ägardialog som stadsledningskontoret föreslår nedan förutsätts som huvudprincip ske på politisk nivå. Styrelseledamöter möter styrelseledamöter. Slutsatsen från intervjuerna med bolagens presidier under 2012 pekar entydigt på ett stort behov av ägardialog på politisk nivå. Förberedelser och uppföljning ska naturligtvis ske med biträde från vd och bolagens ledningsgrupper.”*

I de beslutade riktlinjerna (2013-12-05 §11) ställdes krav på moderbolagen om att minst en gång per år genomföra strategisk ägardialog med dotterbolagen med fokus på ägardirektiv, kommunfullmäktiges budget, affärsplan, större investeringar, väsentliga risker, viktiga policyfrågor samt frågor av större vikt som ska underställas kommunfullmäktige.

Beslutet i kommunfullmäktige föregicks av ett beslut i kommunstyrelsen (2013-06-12 § 475) *”Förslag om ny bolagsstruktur samt övergripande principer för styrning av stadens bolag”*. Där konstaterade stadsledningskontoret också att *”ägarstyrningen sker genom att politiker möter politiker, exempelvis presidierna, med stöd av verkställande ledningar”*. Kommunstyrelsens beslutade i samband med ärendet att *”huvudprincipen för bemanning av bolagsstyrelserna är att dessa på sätt som idag ska besättas av förtroendevalda”*.

Sedan kommunfullmäktiges beslut om den nya bolagsstrukturen har Stadshus aktivt arbetat med att utveckla formerna för ägarstyrning. 2019-09-12, §31 beslutade kommunfullmäktige om nya riktlinjer för ägarstyrning samt (§32) om nytt ägardirektiv för Stadshus och en ny struktur för ägardirektiv för stadens bolag. De nya riktlinjerna utgår i allt väsentligt från den struktur och modell som beslutades av kommunfullmäktige 2013. De krav som ställs på moderbolagen när det gäller exempelvis ägardialogen är desamma.

Ett av syftena med de nya riktlinjerna var att ytterligare tydliggöra beskrivningen av ansvarsfördelningen mellan olika nivåer i bolagskoncernen. Beskrivningen av kommunfullmäktiges ägarstyrning förtydligades samt betydelsen av att bolagskoncernen lämnar löpande information som underlättar kommunstyrelsens uppsikt över verksamheterna. Den nya strukturen för ägardirektiv innebar att gemensamma kapitel 1 och 3 utformades. Detta var ett resultat av erfarenheter från den översyn av nämndernas reglementen, som genomfördes 2015 och de önskemål som fanns om att genomföra motsvarande översyn av bolagens ägardirektiv. Syftet var att skapa en likformighet mellan nämndreglementen respektive ägardirektiv och för att underlätta kommunstyrelsens uppsikt. I ärendet konstaterades dessutom att *det underlättar för berörda politiker i bolagsstyrelserna då förutsättningarna för uppdragen formuleras på ett likartat sätt.*

Kommunfullmäktige utser, på förslag av valberedningen, som huvudsaklig ordning partipolitiskt förtroendevalda ledamöter och ersättare. För vissa styrelser utses ledamöter och ersättare utan partipolitisk beteckning.

Inom exempelvis Göteborg Energi-koncernen bemannas dotterbolagens styrelser av tjänstepersoner som har sin anställning i moderbolaget Göteborg Energi AB.

Generellt förväntas dotterbolag, i enlighet med Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning, ta ett ”självständigt” ansvar för verksamheten med utgångspunkt i bolagsordning, ägardirektiv för bolaget, kommunfullmäktiges beslut samt övriga styrande dokument.

Ur ett ägarstyrningsperspektiv tar moderbolaget Göteborg Energi AB, mot bakgrund av behovet att samordna de olika verksamheterna, ett större ansvar för dotterbolagens verksamhetsbeslut och styrning av dotterbolagen än vad roll- och ansvarsfördelningen i Göteborgs Stads riktlinjer beskriver. Dotterbolagen i koncernen Göteborg Energi är därmed i högre grad än i flera andra kluster i Stadshuskoncernen underordnade moderbolagets styrning, bland annat i syftet att hålla samman och optimera det totala energisystemet.

Ägardialoger genomförs årligen inom energikoncernen och då genom att tjänstepersoner möter tjänstepersoner.

Ett annat exempel är Framtidenkoncernen där två av dotterbolagens styrelser bemannas av icke politiskt förtroendevalda i kombination med tjänstepersoner som har sin anställning i moderbolaget. En av koncernens dotterbolagsstyrelser, Framtiden Byggutveckling AB bemannas enbart med tjänstepersoner som har sin anställning på moderbolaget och systerbolagen inom Framtidenkoncernen.

I samband med beslut om ägardirektiv för Förvaltnings AB Framtiden (2015-06-11 §23) fastslog fullmäktige att det ska finnas ett byggherrebolag inom Framtidenkoncernen som agerar på moderbolagets uppdrag samt att moderbolaget ”ansvarar för och beslutar om koncernens nyproduktion av bostäder i nära samverkan med de allmännyttiga dotterbolagen”. Uppdraget att svara för och besluta om nyproduktion ställer krav på finansiell styrning och samordning av koncernen där flertalet parametrar behöver balanseras för att koncernen som helhet ska bibehålla långsiktigt god soliditet och stabilitet.

Ur ett ägarstyrningsperspektiv har kommunfullmäktige gett moderbolaget Förvaltnings AB Framtiden ett större ansvar för styrning av dotterbolagen, i vart fall med avseende på den finansiella styrningen, än vad roll- och ansvarsfördelningen i Göteborgs Stads riktlinjer generellt beskriver. Det ”självständiga” ansvaret dotterbolagen förväntas ta för genomförande av verksamhet med utgångspunkt i bolagsordning, ägardirektiv för bolaget, kommunfullmäktiges budget samt övriga styrande dokument är således i vissa situationer underordnad moderbolagets styrning. Styrelser där tjänstepersoner förekommer finns även inom Göteborgs Hamn AB, Älvstranden Utvecklings AB och Higab AB.

Nuvarande struktur för bolagskoncernen och riktlinjen för ägarstyrning, har som ovan beskrivits, som utgångspunkt att stärka och tydliggöra den politiska styrningen och uppföljningen av bolagen. Vid förekomst av tjänstepersonestyrelser försvåras tillämpningen av regelverket på vissa punkter, exempelvis avseende genomförande av ägardialoger mellan moder- och dotterbolag.

Stadsledningskontoret menar att det finns en risk att ägardialogerna mellan tjänstepersoner får en mer operativ prägel än att den utgår från kommunfullmäktiges ägarstyrning. Stadsledningskontoret anser därför att moderbolagen, i de fall dotterbolagen bemannas av tjänstepersoner, behöver säkerställa sitt politiska ansvarstagande gentemot

kommunfullmäktige för verksamheten i dotterbolaget. Det innebär således en skyldighet från moderbolagets sida att säkerställa att fullmäktiges samlade styrning, som kommer till uttryck genom alla beslut kommunfullmäktige fattar som berör bolagen, styrande dokument samt enskilda uppdrag, får genomslag i dotterbolagens verksamhet.

Stadsledningskontoret föreslår därför en revidering av riktlinjerna för ägarstyrning. Dels har ett nytt stycke lagts till sist i avsnitt 2 som tar sikte på ovanstående. Därutöver föreslår stadsledningskontoret ett tillägg i avsnitt 3.4 §12:

I de fall kommunfullmäktige utser ledamöter utan partipolitisk beteckning ska moderbolaget kontinuerligt utvärdera och pröva ändamålsenligheten med sådan styrelsesammansättning. Resultatet av utvärderingen ska tillställas Stadshus AB.

Kommunstyrelsen har som ovan konstaterats, beslutat att huvudprincipen för bemanning av bolagsstyrelserna är att dessa ska besättas av förtroendevalda. Utgångspunkterna för stadens styrning av bolagen är dessutom att stärka den politiska styrningen och uppföljningen. Stadsledningskontoret menar därför att moderbolag, i de fall avsteg från dessa principer förekommer, återkommande behöver göra en värdering och ta ställning till om tjänstepersonsstyrelse är det mest ändamålsenliga sättet att leda och styra dotterbolagets verksamhet. Utvärderingen utgör ett underlag för att säkerställa att organiseringen av ledning och styrning inom bolagskoncernen fungerar på det sätt som kommunfullmäktige har beslutat samt ger förutsättningar att kunna utveckla ägarstyrningen över tid. Utvärderingen ska därför komma kommunfullmäktige till del och föreslås initialt genomföras minst en gång per mandatperiod.

Ägardialog

Av nuvarande riktlinjer för ägarstyrning samt av Stadshus ägardirektiv framgår att bolaget minst en gång per år planerar och genomför ägardialog med de direktunderställda bolagen med utgångspunkt från en strategisk nivå och med fokus på ägardirektiv, kommunfullmäktiges budget, affärsplan, större investeringar, väsentliga risker, viktiga policyfrågor samt frågor av större vikt som ska underställas kommunfullmäktige. Redovisning av ägardialogerna ska ske skriftligt till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Ägardialogerna är ett av instrumenten för ägarstyrningen och utgör ett strategiskt forum för framtids- och utvecklingsfrågor i relationen mellan koncernmoder och respektive dotterbolag. De genomförs enligt en utarbetad metod och struktur med ett innehåll som både anpassats till det specifika bolagets utmaningar men innehåller också dialogområden som är generella för bolagen.

Respektive ägardialog avslutas med en summering av vad som framkommit och en sammanställning över den uppföljning av ägardialog och ägardirektiv som föreslås genomföras efter ägardialogen. Resultatet av Stadshus ägardialog med moderbolagen ställs samman i en skriftlig redovisning och för de flesta av bolagen är redovisningen kompletterad med vad Stadshus har för avsikt att följa upp efter dialogen.

Delar av uppföljningen från ägardialogerna återrapporteras i samband med och inom ramen för ordinarie uppföljning. En annan form är genom presentation i Stadshus styrelse. Övrig återrapportering till styrelsen kan ske genom enskilda ärenden eller genom att frågan tas upp i fortsatt dialog.

I samband med redovisningen av 2021 års ägardialoger (Kommunfullmäktige 2021-12-09 §11) bedömde Stadshuset att det fanns anledning att se över formuleringarna kopplat till ägardialogen bland annat för att ge möjlighet att anpassa ägardialogprocessen utifrån behov. Stadsledningskontoret och Stadshuset har i beredningen av detta ärende värderat behovet av årliga dialoger. I ärendet föreslås en justering som innebär att skrivningarna om att *minst en gång per år planera och genomföra ägardialog* ersätts med *kontinuerligt planera och genomföra ägardialog*.

Stadens bolag bedriver verksamhet av varierande art, såväl till omfattning som inriktning. Bolagens riskbild har olika karaktär och varierar över tid. Detta innebär att behovet av ägardialog mellan Stadshus styrelse och de direktunderställda bolagens styrelser varierar. För vissa av de direktunderställda bolagen är det kanske inte motiverat med en ägardialog varje år medan det för andra bolag kan vara aktuellt med flera ägardialoger. Stadsledningskontoret menar att en ändring av kravet om årlig ägardialog till kontinuerlig ägardialog ger ökad möjlighet för Stadshus styrelse att utifrån risk och väsentlighetsperspektiv men även utifrån beslut i kommunfullmäktige i övrigt som påverkar bolagen, kunna bedöma och prioritera med vilka styrelser ägardialoger ska genomföras under året. Förslagen till förändring innebär att Stadshuset i sin återredovisning av ägardialogerna till kommunfullmäktige behöver kunna motivera de skäl som ligger till grund för vald inriktning under året.

Stadsledningskontoret föreslår som en konsekvens av ovanstående att de krav som ställs på kommunstyrelsen och moderbolagen om ägardialoger med Stadshuset respektive dotterbolagen även ändras från ”minst en gång per år” till ”kontinuerligt”. Denna föreslagna ändring medför ökade krav på moderbolagen att motivera och löpande kommunicera planeringen för sin ägardialogprocess med Stadshuset.

Stadsledningskontorets bedömning

Inför den nya mandatperioden har stadsledningskontoret genomfört en aktualitetsprövning av ägardokumentet och föreslår ett antal revideringar.

Med de justeringar som föreslås avseende det kommunala ändamålet bedömer stadsledningskontoret att Stadshus bolagsordning och ägardirektiv speglar syfte och ändamål med bolaget. Genom förslag till harmonisering av hur det kommunala ändamålet uttrycks i bolagsordning respektive ägardirektiv blir stadsrevisionens rekommendation till Stadshuset dessutom omhändertagen.

Föreslagna revideringar av riktlinjerna för ägarstyrning ökar möjligheterna att bedöma behovet av ägardialoger utifrån risk och väsentlighet. De tydliggör också krav på moderbolagens styrelser i de fall dotterbolag har styrelser med ledamöter utan partipolitisk beteckning. I förlängningen bedöms dessa ändringar kunna ge kommunfullmäktige förutsättningar för en mer ändamålsenlig ägarstyrning.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör

Göteborgs
Stad

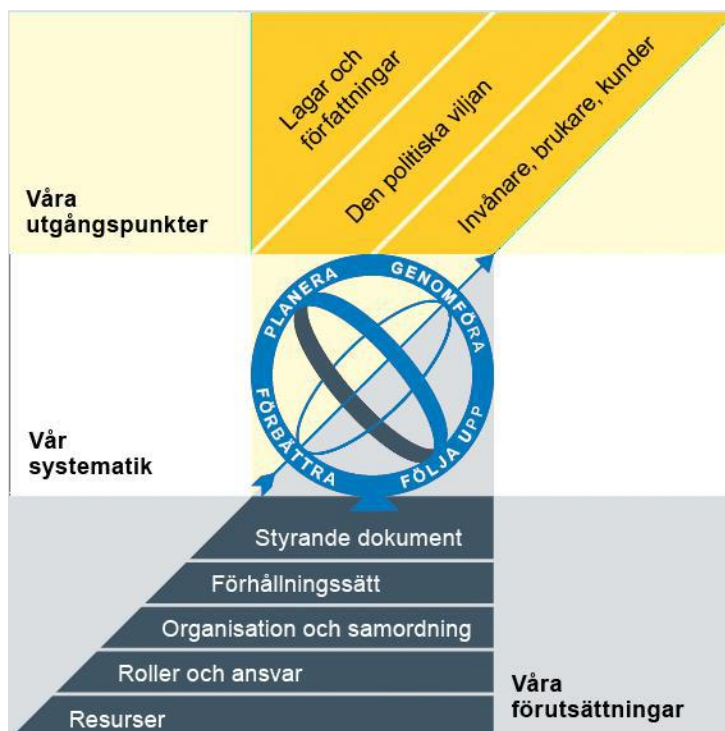
Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning

Reglerande styrande dokument

Policy
► Riktlinje
Regel
Anvisning
Rutin
Instruktion

Göteborgs Stads styrsystem

Utgångspunkterna för styrningen av Göteborgs Stad är lagar och författningar, den politiska viljan och stadens invånare, brukare och kunder. För att förverkliga utgångspunkterna behövs förutsättningar av olika slag. Stadens politiker har möjlighet att genom styrande dokument beskriva hur de vill realisera den politiska viljan. Inom Göteborgs Stad gäller de styrande dokument som antas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Därutöver fastställer nämnder och bolagsstyrelser egna styrande dokument för sin egen verksamhet. Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser.

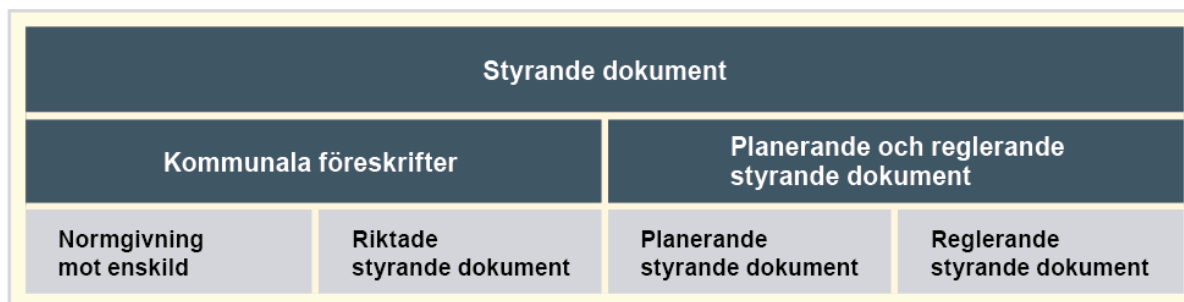

Om Göteborgs Stads styrande dokument

Göteborgs Stads styrande dokument är våra förutsättningar för att vi ska göra rätt saker på rätt sätt. De anger vad nämnder/styrelser och förvaltningar/bolag ska göra, vem som ska göra det och hur det ska göras. Styrande dokument är samlingsbegreppet för dessa dokument.

Stadens grundläggande principer såsom demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och icke-diskriminering omsätts i praktisk verksamhet genom att de integreras i stadens ordinarie beslutsprocesser. Beredning av och beslut om styrande dokument har en stor betydelse för förverkligandet av dessa principer i stadens verksamheter.

De styrande dokumenten ska göra det tydligt både för organisationen och för invånare, brukare, kunder, leverantörer, samarbetspartners och andra intressenter vad som förväntas av förvaltningar och bolag. De styrande dokumenten ligger till grund för att utkräva ansvar när vi inte arbetar i enlighet med vad som är beslutat.

Dokumentnamn: Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning			
Beslutad av: Kommunfullmäktige	Gäller för: Stadens bolagsstyrelser	Diarienummer: 0119/22	Datum och paragraf för beslutet:
Dokumentsort: Riktlinje	Giltighetstid: Tills vidare	Senast reviderad:	Dokumentansvarig: Avdelningschef stadsutveckling, stadsledningskontoret
Bilagor: [Bilagor]			

Innehåll

Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning	3
1 Inledning.....	3
2 Ägarstyrning	3
3 Roll- och ansvarsfördelning.....	4
3.1 Kommunfullmäktige.....	4
3.2 Kommunstyrelsen.....	4
3.3 Göteborgs Stadshus AB	5
3.4 Moderbolag	6
3.5 Dotterbolag.....	6
3.6 Delägda bolag	7
3.7 Giltighet.....	7

Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning

1 Inledning

Göteborgs Stads bolag skapar tillsammans med stadens övriga verksamheter nytta för boende, besökare och verksamheter i staden, samt medverkar i utvecklingen av ett hållbart göteborgssamhälle.

Viktiga skäl för Göteborgs Stad att äga bolag är att avgränsa den kommersiella verksamheten från den skattefinansierade, möjliggöra ett marknadsmässigt beteende i en konkurrensutsatt situation, tydliggöra styrelsernas ansvar och befogenhet enligt aktiebolagslagen samt att det är lagkrav att viss typ av verksamhet ska bedrivas i bolagsform. Flera av bolagen agerar på en konkurrensutsatt marknad med stöd av speciallagstiftning som kräver ett agerande på affärsmässiga grunder.

2 Ägarstyrning och former för ägarstyrning

Ägarstyrningen över stadens bolag innebär att den samlade styrningen enligt kommunfullmäktiges beslut genomförs. Det förutsätts ske genom en aktiv och närvarande dialog och ett konstruktivt arbetssätt, såväl mellan kommunstyrelsen och Göteborgs Stadshus AB, som mellan Göteborgs Stadshus AB och dess dotterbolag, samt i underkoncerner mellan moderbolag och dotterbolag. Ägarstyrningens former som beskrivs i dessa riktlinjer syftar till att främja kommunfullmäktiges ägarstyrning.

Bolagen i staden är organiserade i en koncern med koncernmoderbolag, moderbolag och dotterbolag. Staden - vars ägande utövas genom kommunfullmäktige - är direktägare av Göteborgs Stadshus AB, nedan benämnt Stadshus AB, som i sin tur äger dotterbolag. Stadshus AB äger dotterbolag i form av direktunderställda bolag samt stadens del av de regionala bolagen. De direktunderställda bolagen utgörs av moderbolag i underkoncerner och stadshuskoncernens interna bolag. Stadshus AB utövar stadens ägarroll i dessa bolag. De dotterbolag som ägs av Stadshus AB är moderbolag i underkoncerner där moderbolagen äger dotterbolag som i förekommande fall är ägare av dotterdotterbolag i en hierarkisk struktur.

De verksamhetsdrivande bolagen har, utöver dessa Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning, ett bolagsspecifikt ägardirektiv som är beslutat av kommunfullmäktige och som definierar ägarens krav och förväntningar på bolaget inom ramen för bolagets verksamhet.

Bolagens verksamhet regleras främst av kommunallagen och aktiebolagslagen, men även annan lagstiftning styr verksamheten. Genom respektive bolagsordning knyts bolagen till sitt kommunala ändamål och binds till de kommunalrättsliga principer som utgör ramen för verksamheten.

Några av stadens bolag ägs tillsammans med andra kommuner och intressenter. Former för ägarstyrning i de regionala bolagen beslutas i samråd mellan ägarkommunerna. Stadens utgångspunkter anges i dessa Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning.

I uppdraget att företräda ägaren ingår att tydliggöra ägarens mål med verksamheten och att stödja bolagen i genomförandet. I Stadshus AB:s och moderbolagens uppdrag ligger även att återföra väsentlig information till ägaren och att ta initiativ till ändrad inriktning i bolagens uppdrag.

Kommunfullmäktige utser på förslag av valberedningen, som huvudsaklig ordning partipolitiskt förtroendevalda ledamöter och suppleanter i bolagens styrelser. I vissa styrelser utses ledamöter och suppleanter utan partipolitisk beteckning. Om så sker ska

moderbolagets styrelse säkerställa sitt politiska ansvarstagande gentemot kommunfullmäktige för verksamheten i dotterbolaget.

3 Roll- och ansvarsfördelning

Nedan beskrivs roll- och ansvarsfördelning mellan de olika nivåerna i Göteborgs Stads bolagsstruktur.

3.1 Kommunfullmäktige

- § 1 Äger samtliga aktier i Göteborgs Stadshus AB.
- § 2 Fastställer det kommunala ändamålet med verksamheten i respektive bolag och beslutar om riktlinjer, bolagsordning, ägardirektiv och andra styrande dokument som krävs för kommunfullmäktiges samlade styrning såsom till exempel beslut om stadens budget.
- § 3 Beslutar om övergripande ekonomiska förutsättningar för stadens bolag.
- § 4 Beslutar på förslag av kommunstyrelsen om nödvändiga åtgärder hos bolag som agerat i strid med det fastställda kommunala ändamålet eller utanför de kommunala befogenheterna.
- § 5 Utser ledamöter och suppleanter i bolagsstyrelser samt lekmannarevisorer med suppleanter.
- § 6 Uppdrar åt revisorskollegiet att upphandla revisionstjänster åt stadens bolag.
- § 7 Tar ställning till ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

3.2 Kommunstyrelsen

- § 1 Ansvarar för uppsikt över stadens bolag enligt kommunallagen.
- § 2 Bereder och yttrar sig över bolagsfrågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt som ska underställas kommunfullmäktige för beslut enligt kommunallagen.
- § 3 Prövar årligen om den verksamhet som bedrivits av helägda och delägda bolag under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om kommunstyrelsen finner att så inte är fallet ska den lämna förslag till kommunfullmäktige om nödvändiga åtgärder.
- § 4 Utarbetar förslag till ägardirektiv för Stadshus AB, i samverkan med Stadshus AB, samt yttrar sig över förslag om ägardirektiv för övriga bolag.
- § 5 Tar initiativ i frågor av hela staden-karaktär i syfte att samordna stadens verksamhet.
- § 6 Beslutar om vilka kriterier som ska ligga till grund för arvodesberedningens gruppindelning för styrelsearvoden.
- § 7 Planerar och genomför kontinuerligt ägardialog med Stadshus AB med fokus på ägardirektiv, kommunfullmäktiges budget, analys och slutsatser från genomförda ägardialoger, viktiga policyfrågor samt övriga frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.
- § 8 Utser ombud till årsstämma/bolagsstämma i Stadshus AB och lämnar instruktion till ombudet.
- § 9 Beslutar på förslag från Stadshus AB om ekonomiska justeringar i anslutning till årsbokslut.

3.3 Göteborgs Stadshus AB

- § 1 Äger stadens aktier i de direktunderställda samt de regionala bolagen.
- § 2 Ska främja kommunfullmäktiges ägarstyrning av bolagen i koncernen med utgångspunkt i detta dokument, i sitt ägardirektiv, bolagens ägardirektiv, kommunfullmäktiges beslut samt beslut fattade av kommunstyrelsen på delegation av kommunfullmäktige. Stadshus ansvarar för samverkan och samordning på strategisk nivå inom bolagskoncernen.
- § 3 Ska identifiera möjligheter till samordning och effektivisering av olika slag inom koncernen, samt, i samverkan med berörda bolag, ta initiativ till förändringar av de direktunderställda bolagen.
- § 4 Ska i rollen som aktiv ägare stödja kommunstyrelsen i dess uppdrag att fullfölja uppsiktsplikten över stadens bolag.
- § 5 Ansvarar för och redovisar väsentlig och strategisk information från den löpande uppföljningen av de direktunderställda och de regionala bolagen till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige, vilket inkluderar de tillfällen Stadshus AB tillfrågats om ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.
- § 6 Planerar och genomför kontinuerligt ägardialog med de direktunderställda bolagen med utgångspunkt från en strategisk nivå och med fokus på ägardirektiv, kommunfullmäktiges budget, affärsplan, större investeringar, väsentliga risker, viktiga policyfrågor samt frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt som ska underställas kommunfullmäktige. Redovisning av ägardialogerna ska ske skriftligt till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.
- § 7 Utser ombud till årsstämma/bolagsstämma i de direktunderställda bolagen samt de regionala bolagen och lämnar instruktion till ombuden.
- § 8 Utarbetar förslag till ägardirektiv och bolagsordningar för de direktunderställda bolagen, i samverkan med berört bolag och kommunstyrelsen, samt yttrar sig över förslag till ägardirektiv och bolagsordningar för dotterdotterbolag inför kommunfullmäktiges fastställande.
- § 9 Yttrar sig över förslag till aktieägaravtal, ägardirektiv och bolagsordningar för delägda bolag, vilka ska fastställas av kommunfullmäktige.
- § 10 Ansvarar för att lyfta ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt till kommunfullmäktige för ställningstagande. Om tveksamhet uppstår om frågan är av sådan beskaffenhet, ska kommunstyrelsen tillfrågas.
- § 11 Yttrar sig i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt från de direktunderställda respektive dotterdotterbolagen som ska till kommunfullmäktige för ställningstagande.
- § 12 Upprättar koncernbokslut för bolagskoncernen samt lämnar uppföljningsrapporter på strategisk nivå med utgångspunkt från rapporteringen från de direktunderställda bolagen och de regionala bolagen.
- § 13 Ansvarar för att bolagskoncernens samlade skatteposition i första hand skapas hos koncernmoderbolaget.
- § 14 Lämnar förslag till kommunstyrelsen om koncernens ekonomiska justeringar i anslutning till årsbokslut.
- § 15 Bereder förslag till kommunfullmäktige att godkänna ledamöter utan partipolitisk beteckning i direktunderställda bolag.

3.4 Moderbolag

- § 1 Äger stadens aktier i dotterbolagen inom moderbolagets underkoncern.
- § 2 Har kommunfullmäktiges uppdrag att ansvara för ägarstyrningen av dotterbolagen i underkoncernen med utgångspunkt i detta dokument, i sitt ägardirektiv, dotterbolagens ägardirektiv, kommunfullmäktiges budget, samt beslut fattade av kommunstyrelsen eller Stadshus AB på delegation av kommunfullmäktige. Ägarstyrningen ska utgå från ett hela staden perspektiv vilket innebär ansvar för samverkan och samordning på strategisk nivå inom underkoncernen.
- § 3 Ska identifiera möjligheter till samordning och effektivisering av olika slag inom underkoncernen, samt, i samverkan med berörda bolag, ta initiativ till förändringar av dotterbolagen.
- § 4 Ansvarar för och redovisar väsentlig och strategisk information från den löpande uppföljningen av dotterbolagen till Stadshus AB, vilket inkluderar de tillfällen moderbolaget tillfrågats om ärenden av principiell karaktär.
- § 5 Planerar och genomför kontinuerligt ägardialog med dotterbolagen med fokus på ägardirektiv, kommunfullmäktiges budget, affärsplan, större investeringar, väsentliga risker, viktiga policyfrågor samt frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt som ska underställas kommunfullmäktige. Redovisning av ägardialogerna ska ske skriftligt till Stadshus AB.
- § 6 Är rapporterande enhet till kommunstyrelsen, kommunfullmäktige respektive till Stadshus AB för samtliga dotterbolag i underkoncernen.
- § 7 Utser ombud till årsstämma/bolagsstämma i dotterbolagen samt lämnar instruktion till ombudet.
- § 8 Beslutar om underkoncernens ekonomiska justeringar i anslutning till årsbokslut enligt beslut från kommunstyrelsen.
- § 9 Utarbetar förslag till ägardirektiv för helägda dotterbolag, som ska fastställas av kommunfullmäktige. Förslag ska utarbetas i samråd med Stadshus AB och berört dotterbolag.
- § 10 Ansvarar för att lyfta ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt till kommunfullmäktige för ställningstagande. Om tveksamhet uppstår om frågan är av sådan beskaffenhet, ska Stadshus AB tillfrågas.
- § 11 Yttrar sig över dotterbolagens resp dotterdotterbolagens ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt som ska överlämnas till kommunfullmäktige för ställningstagande.
- § 12 Bereder förslag till kommunfullmäktige att godkänna ledamöter utan partipolitisk beteckning i dotterbolag. I de fall kommunfullmäktige utser ledamöter utan partipolitisk beteckning ska moderbolaget kontinuerligt utvärdera och pröva ändamålsenligheten med sådan styrelsesammansättning. Resultatet av utvärderingen ska tillställas Stadshus AB.

3.5 Dotterbolag

- § 1 Ansvarar för genomförande av verksamheten med utgångspunkt i bolagsordning, ägardirektiv för bolaget, kommunfullmäktiges budget samt övriga styrande dokument.
- § 2 Medverkar i ägardialog och i den samverkan och samordning i övrigt som moderbolaget tar initiativ till.
- § 3 Ansvarar för att lyfta ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt till kommunfullmäktige för ställningstagande. Om tveksamhet uppstår om frågan är av sådan beskaffenhet, ska moderbolaget tillfrågas.

- § 4 Yttrar sig över dotterbolagens ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt som ska överlämnas till kommunfullmäktige för ställningstagande.
- § 5 Bolag som i formell mening är moderbolag utser ombud till årsstämma/bolagsstämma i sina dotterbolag samt lämnar instruktion till ombudet.

3.6 Delägda bolag

- § 6 För de av staden delägda bolag ska, med beaktande av kommunallagen samt aktiebolagslagen, så långt möjligt stadens inflytande som delägare säkerställas i aktieägaravtal och ägardirektiv. Formerna för hur ägandet ska utövas och hur ägardialogen ska genomföras med de delägda bolagen ska regleras i respektive aktieägaravtal (eller motsvarande) för bolaget.
- § 7 Former för ägarstyrning av de minoritetsägda bolagen regleras av kommunfullmäktige i särskild ordning.

3.7 Giltighet

- § 1 Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning ska för att äga giltighet beslutas av kommunfullmäktige och därefter antas på resp bolags bolagsstämma.

Bolagsordning för Göteborgs Stadshus AB (556537-0888)

§ 1 Firma

Bolagets firma är Göteborgs Stadshus AB (privat).

§ 2 Säte

Bolagets styrelse ska ha sitt säte i Göteborg.

§ 3 Verksamhetsändamål

Göteborgs Stadshus AB utgör moderbolag för stadens hel- och delägda bolag.

Ändamålet med Stadshus AB är att främja kommunfullmäktiges ägarstyrning av bolagen i koncernen. Stadshus AB bidrar till kommunfullmäktiges förutsättningar att besluta i frågor som rör bolagen och medverkar till att kommunfullmäktiges beslut genomförs. Stadshus AB ansvarar för samverkan och samordning på strategisk nivå inom bolagskoncernen och ger kommunfullmäktige förutsättningar att utveckla ägarstyrningen.

Bolagets verksamhet ska inte ha till syfte att bereda vinst åt aktieägarna. Bolaget ska följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap. kommunallagen, innebärande att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen och lokaliseringsprincipen, att kommunmedlemmarna ska behandlas lika, förbud att lämna stöd åt enskild och förbud att ta högre avgift än som svarar mot kostnaderna för de tjänster som tillhandahålls, såvida inte lag eller rättspraxis för viss verksamhet eller åtgärd medger undantag.

Likvideras bolaget ska dess behållna tillgångar tillfalla aktieägarna.

§ 4 Verksamhetsföremål

Bolaget ska direkt och genom innehav av aktier eller andelar i andra företag bedriva och utveckla verksamheter av allmänt intresse som har anknytning till kommunens område eller dess invånare. Bolaget ska också ha till föremål att äga, förvalta, köpa och sälja aktier och andelar och fast egendom samt att bedriva därmed förenlig verksamhet.

§ 5 Aktiekapital

Aktiekapitalet utgör lägst 400 000 000 kronor och högst 1 600 000 000 kronor.

§ 6 Antal aktier

Antalet aktier i bolaget utgör lägst 400 000 och högst 1 600 000.

§ 7 Styrelsen

Bolagets styrelse skall bestå av lägst sju (7) och högst nio (9) ledamöter, med lägst en (1) och högst tre (3) suppleanter. Ledamöter och suppleanter väljs årligen av kommunfullmäktige i Göteborg för tiden intill slutet av den första årsstämma som hålls efter det år då styrelseledamoten utsågs.

§ 8 Revisorer

För granskning av bolagets årsredovisning jämte räkenskaper samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning utses av bolagsstämman en eller två revisorer, med

lika många suppleanter. Samtliga ska vara auktoriserade revisorer. Istället för revisor/er och revisorssuppleant/er får även ett eller två registrerade revisionsbolag utses.

Revisionsuppdraget gäller till slutet av den årsstämma som hålls under det fjärde räkenskapsåret efter revisorsvalet.

§ 9 Lekmannarevisorer

För samma mandatperiod som gäller för bolagets revisorer ska Göteborgs kommunfullmäktige utse högst två lekmannarevisorer med lika många suppleanter.

§ 10 Kallelse till bolagsstämma

Kallelse till bolagsstämma ska ske genom brev till aktieägarna tidigast fyra och senast två veckor före stämman.

§ 11 Närvaro- och yttranderätt

Ledamöter och ersättare i Göteborgs kommunfullmäktige och kommunstyrelse ska ha rätt att närvara och yttra sig vid bolagsstämma samt ha rätt att, inom ramen för den upplysningsplikt som åligger bolagsstyrelse och verkställande direktör, ställa frågor.

§ 12 Ärenden på årsstämma

Årsstämma ska hållas inom sex månader efter utgången av varje räkenskapsår. Därvid ska följande ärenden förekomma:

1. Stämmans öppnande.
2. Val av ordförande vid stämman.
3. Upprättande och godkännande av röstlängd.
4. Val av en eller två justeringsmän.
5. Godkännande av dagordning.
6. Prövning av om stämman blivit behörigen sammankallad.
7. Framläggande av årsredovisningen och revisionsberättelsen, samt i förekommande fall, koncernredovisningen och koncernrevisionsberättelsen.
8. Framläggande av lekmannarevisorernas granskningsrapport.
9. Beslut om
 - a. Fastställande av resultat- och balansräkning, samt i förekommande fall, koncernresultat- och koncernbalansräkning.
 - b. Dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen samt
 - c. Ansvarsfrihet för styrelseledamöter och verkställande direktör.
10. Fastställande av arvoden åt styrelsen, revisorerna och lekmannarevisorerna.
11. Anmälan av Göteborgs kommunfullmäktiges val av styrelseledamöter och styrelsesuppleanter. Anmälan av Göteborgs kommunfullmäktiges val av lekmannarevisorer och lekmannarevisorssuppleanter.
12. När så erfordras, val av revisorer och revisorssuppleanter.
13. Annat ärende som ankommer på stämman enligt aktiebolagslagen eller bolagsordningen.
14. Årsstämmans avslutande.

§ 13 Kommunstyrelsens inspektionsrätt

Göteborgs kommunstyrelse har rätt att ta del av bolagets handlingar och räkenskaper och i övrigt informera sig om bolaget och dess verksamhet. Detta gäller dock endast i den mån hinder ej möter på grund av lagreglerad sekretess.

§ 14 Kommunfullmäktiges rätt att ta ställning

Bolaget ska bereda Göteborgs kommunfullmäktige möjlighet att ta ställning innan sådana beslut i verksamheten som är av principiell betydelse eller annars av större vikt fattas.

§ 15 Ändring av bolagsordningen

Ändring i denna bolagsordnings §§ 3, 4, 7, 9 och 14 får inte göras utan godkännande av Göteborgs kommunfullmäktige.

§ 16 Räkenskapsår

Bolagets räkenskapsår ska omfatta tiden 1 januari – 31 december.

Ägardirektiv för Göteborgs Stadshus AB

Organisationsnummer 556537-0888

Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning utgör tillsammans med bolagsordning och detta ägardirektiv underlaget för kommunfullmäktiges styrning av bolaget. Genom ägardirektivet anger kommunfullmäktige ändamålet och den långsiktiga viljeriktningen för bolagets verksamhet samt krav och förväntan på bolaget. Direktivet syftar till att skapa förutsättningar för ett effektivt styrelsearbete, en aktiv ägarstyrning och uppsikt över bolaget.

Ägardirektivet är uppdelat i tre kapitel. **Kapitel 1 och 3** är generella och likalydande för alla av Göteborgs Stad helägda bolag. Av **kapitel 2** framgår direktiv som gäller specifikt för Göteborgs Stadshus AB (Stadshus AB). För delägda bolag gäller villkoren enligt Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning.

Kapitel 1 – Inledande bestämmelser

Innehållet i detta kapitel beskriver förutsättningarna för kommunfullmäktiges samlade styrning av Bolaget.

- § 1 Syftet med stadens ägande av bolag är att dessa, tillsammans med stadens övriga verksamheter, ska skapa nytta för staden, dess boende, besökare och verksamheter samt medverka i utvecklingen av ett hållbart göteborgssamhälle. Hela staden-nytta och helhetssyn ska genomsyra bolagets verksamhet. Till detta hör att aktivt följa och agera på förändring och utveckling kopplat till uppdraget, i syfte att förbättra verksamhet och arbetsformer.
- § 2 Kommunfullmäktiges samlade styrning av stadens bolag handlar ytterst om att medverka till att kommunfullmäktiges beslut genomförs. Kommunfullmäktiges budget är det överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads bolag som ska genomföras av Bolaget. Implementeringen av kommunfullmäktiges strategiska målsättningar ska följa vedertagna metoder för strategisk planering, genomförande och uppföljning.
- § 3 Stadens bolag ska bidra till ett långsiktigt hållbart samhälle genom att i sin verksamhet bedriva ett aktivt hållbarhetsarbete. En hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.
- § 4 Bolaget ska utföra sitt uppdrag utifrån demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och mot alla former av diskriminering. Det ska vara föredöme i jämställdhets- och mångfaldsarbetet, arbeta aktivt för en inkluderande kultur samt ha god affärsetik och ett aktivt anti-korruptionsarbete. För Göteborgs Stad som ägare är det av särskild vikt att Bolaget arbetar för en sund och säker arbetsmiljö, respekt för mänskliga rättigheter samt goda och anständiga arbetsvillkor.

Kommunens medlemmar ska behandlas lika om det inte finns sakliga skäl för något annat. Oavsett förutsättningar, bakgrund och var i kommunen man bor, ska människor bli värdigt bemötta och få en god och likvärdig service.

- § 5 Bolaget har ansvar för att samråda med och aktivt söka samverka med andra nämnder och bolagsstyrelser när de egna besluten och det egna agerandet påverkar andra eller när det är nödvändigt för att uppnå helhetssyn i genomförandet av kommunfullmäktiges mål och riktlinjer.
- § 6 Formellt utövar kommunfullmäktige ägarstyrning genom att utse styrelse och lekmannarevisorer samt genom att fastställa bolagsordning och ägardirektiv för det enskilda bolaget.
- § 7 Göteborgs Stadshus AB har kommunfullmäktiges uppdrag att ansvara för den praktiska ägarstyrningen av Göteborgs Stads bolag med utgångspunkt i sitt ägardirektiv, bolagens ägardirektiv, kommunfullmäktiges budget och andra styrande dokument samt beslut fattade av kommunstyrelsen på delegation av kommunfullmäktige.
- § 8 Roll- och ansvarsfördelning mellan de olika nivåerna i Göteborgs Stads bolagsstruktur framgår av Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning.

Kapitel 2 – Specifikt för Göteborgs Stadshus AB

Innehållet i detta kapitel beskriver ändamålet med bolagets verksamhet och kommunfullmäktiges uppdrag till bolaget.

Det kommunala ändamålet

- § 1 Ändamålet med Stadshus AB är att främja kommunfullmäktiges ägarstyrning av bolagen i koncernen. Stadshus AB bidrar till kommunfullmäktiges förutsättningar att besluta i frågor som rör bolagen och medverkar till att kommunfullmäktiges beslut genomförs. Stadshus AB ansvarar för samverkan och samordning på strategisk nivå inom bolagskoncernen och ger kommunfullmäktige förutsättningar att utveckla ägarstyrningen.

Bolaget som en del av Stadens organisation

- § 2 Stadshus AB är koncernmoderbolag och äger stadens aktier i de direktunderställda samt de regionala bolagen. Stadsdirektören är tillika vd för Stadshus AB.

Bolagets uppdrag

- § 3 Stadshus AB utövar stadens ägarroll i de direktunderställda bolagen, samt de regionala bolagen, genom att utveckla formerna för ägarstyrning, finansiell samordning, ägardialoger samt ägarstöd. Den av kommunfullmäktige beslutade ”Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning” utgör tillsammans med detta ägardirektiv och bolagsordningen grunden för verksamheten i Stadshus AB.
- § 4 Stadshus AB ska främja öppenhet och transparens inom bolagssektorn.

Ägarstyrning

- § 5 Stadshus AB följer aktivt upp de direktunderställda bolagens verksamhet. Rollen som aktiv ägare innebär att löpande utvärdera bolagens verksamhet och verksamhetsform.

Stadshus AB ska identifiera möjligheter till samordning och effektivisering av olika slag inom koncernen, samt, i samverkan med berörda bolag, ta initiativ till förändringar av de direktunderställda bolagen.

- § 6 Stadshus AB redovisar som en del i den löpande uppföljningen av bolagen kontinuerligt väsentlig och strategisk information till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige, vilket inkluderar de tillfällen Stadshus AB tillfrågats om ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt av dotterbolagen.
- § 7 Stadshus AB ska stödja kommunstyrelsen i dess uppdrag att fullfölja uppsiktsplikten över stadens bolag.
- § 8 Stadshus AB ska i samverkan med kommunstyrelsen och berört bolag utarbeta förslag till ägardirektiv och bolagsordningar för de direktunderställda bolagen samt yttra sig över förslag till ägardirektiv och bolagsordningar för dotterdotterbolag, inför kommunfullmäktiges ställningstagande.
- § 9 Stadshus AB yttrar sig över förslag till aktieägaravtal, ägardirektiv och bolagsordningar för övriga delägda bolag, vilka ska fastställas av kommunfullmäktige.
- § 10 Stadshus AB planerar och genomför kontinuerligt ägardialog med de direktunderställda bolagen. Ägardialogerna ska ske med utgångspunkt från strategisk nivå och med fokus på ägardirektiv, kommunfullmäktiges budget, affärsplan, större investeringar, väsentliga risker, viktiga policyfrågor samt frågor av större vikt som ska underställas kommunfullmäktige. Redovisning av ägardialogerna ska ske skriftligt till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.
- § 11 Stadshus AB ansvarar för att samla in protokollen från de direktunderställda bolagens årliga styrelseutvärdering och rapportera dessa vidare till kommunstyrelsen.
- § 12 Former för ägarstyrning i de regionala bolagen beslutas i samråd mellan ägarkommunerna. Stadens utgångspunkter anges i Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning.
- § 13 Stadshus AB planerar och genomför, en eller flera gånger per år, ägarråd med övriga delägare i de regionala bolagen. Ägarrådet ska vara ett forum för samråd mellan ägarna till bolaget. I ägarrådet ska en diskussion föras om bolagets framtida inriktning utifrån ägarnas samlade kravbild och intresse. Resultat från ägarråden ska redovisas skriftligt till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.
- § 14 Stadshus AB utser ombud till årsstämma/bolagsstämma i de direktunderställda bolagen samt de regionala bolagen och lämnar instruktion till ombuden.

Finansiell samordning

- § 15 Stadshus AB upprättar koncernbokslut för bolagskoncernen samt lämnar uppföljningsrapporter på strategisk nivå med utgångspunkt från rapporteringen från de direktunderställda bolagen och de regionala bolagen.
- § 16 Stadshus AB ansvarar för att bolagskoncernens samlade skatteposition i första hand skapas hos koncernmoderbolaget.

§ 17 Stadshus AB lämnar förslag till kommunstyrelsen om koncernens ekonomiska justeringar i anslutning till årsbokslut.

Ägarstöd

§ 18 Stadshus AB ansvarar för planering och genomförande av insatser som syftar till att höja bolagsstyrelsernas generella kompetens.

§ 19 Stadshus AB ger kompetensstöd inom koncerngemensamma frågor som exempelvis ekonomi, HR och juridik.

§ 20 Stadshus AB kan utforma, i överensstämmelse med Göteborgs Stads riktlinje för styrande dokument, gemensamma styrande dokument för bolagskoncernen.

§ 21 Stadshus AB bereder förslag från direktunderställda bolag, inklusive de regionala bolagen, till kommunfullmäktige att godkänna ledamöter utan partipolitisk beteckning i bolagsstyrelse.

Omvärlds- och intressebevakning i Bryssel

§ 22 Stadshus AB ansvarar för filialen Gothenburg European Office (GEO). GEO:s huvudsakliga uppgift är att i bred samverkan inom Göteborgs Stad samt med andra aktörer, bedriva omvärlds- och intressebevakning i Bryssel gentemot Europeiska Unionens institutioner och övriga institutioner, organ, nätverk och organisationer verksamma i Europa.

Frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt

§ 23 Ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt ska i god tid lämnas till kommunfullmäktige för ställningstagande. Om tveksamhet uppstår om frågan är av sådan beskaffenhet, ska kommunstyrelsen tillfrågas.

§ 24 Exempel på frågor där kommunfullmäktiges ställningstagande ska inhämtas är (uppräknningen är inte uttömmande):

- a. Ändring av aktiekapitalet
- b. Beslut om kapitalisering, som inte omfattas av uppdraget om finansiell samordning, av bolag som inte i särskild ordning delegerats till Stadshus AB eller kommunstyrelsen.
- c. Fusion eller likvidering av bolag
- d. Förvärv, bildande eller avyttring av bolag oavsett värde
- e. Förvärv eller avyttring av aktier eller andelar i delägda bolag, om kommunfullmäktiges godkännande är befogat med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art eller omständigheter i övrigt
- f. Bildandet av stiftelse
- g. Strategiska investeringar som innebär ny inriktning för bolaget eller start av verksamhet inom nytt affärs- eller verksamhetsområde
- h. Beslut som väsentligt påverkar bolagets, koncernens eller stadens ekonomi eller medför annan risk (t.ex. större investeringar eller avyttringar av tillgångar).

§ 25 Stadshus AB yttrar sig i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt från de direktunderställda respektive dotterdotterbolagen som ska till kommunfullmäktige för ställningstagande.

Kapitel 3 – Generella bestämmelser

Innehållet i detta kapitel beskriver generella skyldigheter för Göteborgs Stads helägda bolag. Vad som gäller de delägda bolagen beslutas i samråd med övriga delägare.

- § 1 Ändring av bolagsordning beslutas av kommunfullmäktige.
- § 2 Bolaget ska varje år upprätta och anta en arbetsordning för styrelsens arbete jämte instruktion avseende arbetsfördelning mellan styrelsen och verkställande direktören samt instruktion avseende ekonomisk rapportering till styrelsen.
- § 3 Samtliga kallelser inklusive dagordningar, handlingar och protokoll i bolagets styrelse ska finnas tillgängliga på stadens hemsida. Kommunstyrelsen har rätt att ta del av Bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt granska Bolaget och dess verksamhet. Bolaget ska lämna kommunstyrelsen den information om verksamheten som begärs, om inte informationen omfattas av sekretess. Om informationen om verksamheten är sekretessbelagd måste alternativa sätt att överlämna informationen övervägas.
- § 4 Bolaget ansvarar för att rapportera väsentliga händelser i verksamheten till sitt moderbolag och kommunstyrelsen. Bolaget har alltid utöver den löpande rapporteringen ett ansvar att på eget initiativ informera om förändrade förutsättningar eller händelser som kan vara av betydelse för den kommunövergripande uppföljningen och styrningen av verksamheten.
- § 5 Bolaget är skyldigt att tidigt anmäla misstankar om allvarliga oegentligheter i bolagets verksamhet till stadsrevisionen
- § 6 Bolaget ska i sin verksamhet samverka med stadens övriga nämnder och bolag i syfte att främja det som är mest ändamålsenligt utifrån ett hela staden perspektiv, med beaktande av krav i kommunallagen och aktiebolagslagen samt annan lag och författning. Bolaget har ett ansvar för att samråda med, och aktivt söka samverka med, andra nämnder och styrelser när de egna besluten och det egna agerandet påverkar andra.
- § 7 Allmänhetens intresse av insyn i stadens bolag tillgodoses genom att offentlighetsprincipen omfattar bolaget.
- § 8 Kommunfullmäktigeledamot har rätt att närvara vid bolagsstämmor i direkt och indirekt helägda bolag samt har rätt att, inom ramen för den upplysningsplikt som åligger bolagsstyrelsen och verkställande direktören, ställa frågor.
- § 9 Som en del i kommunstyrelsens uppsiktsplikt, och som grund för kommunstyrelsens beslut, ska bolagsstyrelsen och verkställande direktören i samband med årsrapportens upprättande redovisa och yttra sig om den verksamhet som bolaget har bedrivit under kalenderåret bedöms ha varit förenligt med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna i enlighet med § 3 i bolagsordningen.
- § 10 Bolagsstyrelsen ska årligen utvärdera sitt eget styrelsearbete. Utvärderingen ska minst omfatta:
- om styrelsen saknar någon kompetens för att kunna utföra sina uppgifter
 - om styrelsens arbetsformer fungerar

- c. om styrelsen är organiserad på lämpligt sätt när det gäller eventuell arbetsfördelning.

Om bolagsstyrelsen kommer fram till att det finns brister som behöver åtgärdas ska bolagsstyrelsen åtgärda dessa. Utvärderingen, dock ej innehållet, ska protokollföras samt skickas till bolagets moderbolag. Stadshus AB svarar för att samla in protokollen samt rapportera vidare till kommunstyrelsen.

§ 11 Bolagsstyrelsen ska varje år utvärdera verkställande direktörens insatser, endast styrelseledamöter och suppleanter närvarar vid utvärderingen.

§ 12 Tvister mellan direkt och indirekt helägda bolag samt mellan nämnd och bolagsstyrelse i helägt bolag avgörs enligt särskild ordning, vilken framgår av kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens beslutade delegation.

Personuppgifter

§ 13 Bolagsstyrelsen är personuppgiftsansvarig för de behandlingar av personuppgifter som sker i Bolagets verksamhet.

Arbetsgivarfrågor

§ 14 Bolaget ska som arbetsgivare följa Göteborgs Stads arbetsgivarpolitiska inriktning samt utvecklingen inom området. Stadshus AB ska samråda med kommunstyrelsen inför viktigare beslut i arbetsgivarfrågor av principiell strategisk betydelse. Stadshus AB ska säkerställa att väsentlig information i arbetsgivarfrågor återförs till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Arbetstagarrepresentation i styrelsen

§ 15 Lagen om styrelserepresentation för de privatanställda gäller även av staden ägda bolag så länge dessa uppfyller kraven för lagens tillämpning. Lokal arbetstagarorganisation fattar beslut om inrättande av styrelserepresentation och bolagsstyrelsen ska skriftligen underrättas om sådant beslut.

§ 16 Varje bolagsstyrelse bör söka en överenskommelse med de lokala fackliga organisationerna som innebär att de fackliga organisationerna avstår från formella styrelseposter och istället ges möjlighet att närvara med yttranderätt och förslagsrätt vid sammanträden. Om lokal arbetstagarorganisation fattar beslut om inrättande av formell styrelserepresentation kan bolaget begära undantag från lagen hos Nämnden för Styrelserepresentationsfrågor.

Giltighet

§ 17 Detta ägardirektiv ska för att äga giltighet beslutas av kommunfullmäktige och därefter antas på bolagsstämman.

Jämförelse mellan nuvarande Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning och förslag till reviderade riktlinjer

Nuvarande riktlinjer:	Förslag:	Kommentar:
1 Inledning	1 Inledning	
<p>Göteborgs Stads bolag skapar tillsammans med stadens övriga verksamheter nytta för boende, besökare och verksamheter i staden, samt medverkar i utvecklingen av ett hållbart göteborgssamhälle.</p> <p>Viktiga skäl för Göteborgs Stad att äga bolag är att avgränsa den kommersiella verksamheten från den skattefinansierade, möjliggöra ett marknadsmässigt beteende i en konkurrensutsatt situation, tydliggöra styrelsernas ansvar och befogenhet enligt aktiebolagslagen samt att det är lagkrav att viss typ av verksamhet ska bedrivas i bolagsform. Flera av bolagen agerar på en konkurrensutsatt marknad med stöd av speciallagstiftning som kräver ett agerande på affärsmässiga grunder.</p>	<p>Göteborgs Stads bolag skapar tillsammans med stadens övriga verksamheter nytta för boende, besökare och verksamheter i staden, samt medverkar i utvecklingen av ett hållbart göteborgssamhälle.</p> <p>Viktiga skäl för Göteborgs Stad att äga bolag är att avgränsa den kommersiella verksamheten från den skattefinansierade, möjliggöra ett marknadsmässigt beteende i en konkurrensutsatt situation, tydliggöra styrelsernas ansvar och befogenhet enligt aktiebolagslagen samt att det är lagkrav att viss typ av verksamhet ska bedrivas i bolagsform. Flera av bolagen agerar på en konkurrensutsatt marknad med stöd av speciallagstiftning som kräver ett agerande på affärsmässiga grunder.</p>	Ingen ändring.
2 Ägarstyrning	2 Ägarstyrning och former för ägarstyrning	
<p>Ägarstyrningen över stadens bolag innebär att den samlade styrningen enligt kommunfullmäktiges beslut genomförs. Det förutsätts ske genom en aktiv och närvarande dialog och ett konstruktivt arbetssätt, såväl mellan kommunstyrelsen och Göteborgs Stadshus AB, som mellan Göteborgs Stadshus AB och dess dotterbolag, samt i</p>	<p>Ägarstyrningen över stadens bolag innebär att den samlade styrningen enligt kommunfullmäktiges beslut genomförs. Det förutsätts ske genom en aktiv och närvarande dialog och ett konstruktivt arbetssätt, såväl mellan kommunstyrelsen och Göteborgs Stadshus AB, som mellan Göteborgs Stadshus AB och dess dotterbolag, samt i</p>	Förtydligande genom kompletterande mening.

Nuvarande riktlinjer:	Förslag:	Kommentar:
underkoncerner mellan moderbolag och dotterbolag.	underkoncerner mellan moderbolag och dotterbolag. Ägarstyrningens former som beskrivs i dessa riktlinjer syftar till att främja kommunfullmäktiges ägarstyrning.	
Bolagen i staden är organiserade i en koncern med koncernmoderbolag, moderbolag och dotterbolag. Staden - vars ägande utövas genom kommunfullmäktige - är direktägare av Göteborgs Stadshus AB, nedan benämnt Stadshus AB, som i sin tur äger dotterbolag, de interna respektive direktunderställda bolagen samt stadens del av de regionala bolagen. Stadshus AB ansvarar för att utöva den av kommunfullmäktige beslutade ägarstyrningen i dessa bolag. De dotterbolag som ägs av Stadshus AB är moderbolag i underkoncerner där moderbolagen äger dotterbolag som i förekommande fall är ägare av dotterdotterbolag i en hierarkisk struktur.	Bolagen i staden är organiserade i en koncern med koncernmoderbolag, moderbolag och dotterbolag. Staden - vars ägande utövas genom kommunfullmäktige - är direktägare av Göteborgs Stadshus AB, nedan benämnt Stadshus AB, som i sin tur äger dotterbolag. Stadshus AB äger dotterbolag i form av direktunderställda bolag samt stadens del av de regionala bolagen. De direktunderställda bolagen utgörs av moderbolag i underkoncerner och stadshuskoncernens interna bolag. Stadshus AB utövar stadens ägarroll i dessa bolag. De dotterbolag som ägs av Stadshus AB är moderbolag i underkoncerner där moderbolagen äger dotterbolag som i förekommande fall är ägare av dotterdotterbolag i en hierarkisk struktur.	Förtydliganden samt följdändring med hänvisning till formuleringar i föreslaget ägardirektiv.
De verksamhetsdrivande bolagen har, utöver dessa Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning, ett bolagsspecifikt ägardirektiv som är beslutat av kommunfullmäktige och som definierar ägarens krav och förväntningar på bolaget inom ramen för bolagets verksamhet.	De verksamhetsdrivande bolagen har, utöver dessa Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning, ett bolagsspecifikt ägardirektiv som är beslutat av kommunfullmäktige och som definierar ägarens krav och förväntningar på bolaget inom ramen för bolagets verksamhet.	Ingen ändring.
Bolagens verksamhet regleras främst av kommunallagen och aktiebolagslagen, men även annan lagstiftning styr verksamheten.	Bolagens verksamhet regleras främst av kommunallagen och aktiebolagslagen, men även annan lagstiftning styr verksamheten. Genom respektive bolagsordning knyts bolagen till sitt kommunala ändamål och binds till de	Förtydligande genom kompletterande mening.

Nuvarande riktlinjer:	Förslag:	Kommentar:
	kommunalrättsliga principer som utgör ramen för verksamheten.	
Några av stadens bolag ägs tillsammans med andra kommuner och intressenter. Former för ägarstyrning i de regionala bolagen beslutas i samråd mellan ägarkommunerna. Stadens utgångspunkter anges i dessa Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning.	Några av stadens bolag ägs tillsammans med andra kommuner och intressenter. Former för ägarstyrning i de regionala bolagen beslutas i samråd mellan ägarkommunerna. Stadens utgångspunkter anges i dessa Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning.	Ingen ändring.
I uppdraget att företräda ägaren ingår att tydliggöra ägarens mål med verksamheten och att stödja bolagen i genomförandet. I Stadshus AB:s och moderbolagens uppdrag ligger även att återföra väsentlig information till ägaren och att ta initiativ till ändrad inriktning i bolagens uppdrag.	I uppdraget att företräda ägaren ingår att tydliggöra ägarens mål med verksamheten och att stödja bolagen i genomförandet. I Stadshus AB:s och moderbolagens uppdrag ligger även att återföra väsentlig information till ägaren och att ta initiativ till ändrad inriktning i bolagens uppdrag.	Ingen ändring.
	Kommunfullmäktige utser på förslag av valberedningen, som huvudsaklig ordning partipolitiskt förtroendevalda ledamöter och suppleanter i bolagens styrelser. I vissa styrelser utses ledamöter och suppleanter utan partipolitisk beteckning. Om så sker ska moderbolagets styrelse säkerställa sitt politiska ansvarstagande gentemot kommunfullmäktige för verksamheten i dotterbolaget.	Tillägg av nytt stycke. Motiv till tillägget framgår i tjänsteutlåtandet.
3 Roll- och ansvarsfördelning	3 Roll- och ansvarsfördelning	
Nedan beskrivs roll- och ansvarsfördelning mellan de olika nivåerna i Göteborgs Stads bolagsstruktur.	Nedan beskrivs roll- och ansvarsfördelning mellan de olika nivåerna i Göteborgs Stads bolagsstruktur.	Ingen ändring.

3.1 Kommunfullmäktige		
§ 1 Äger samtliga aktier i Göteborgs Stadshus AB.	§ 1 Äger samtliga aktier i Göteborgs Stadshus AB.	Ingen ändring.
§ 2 Fastställer det kommunala ändamålet med verksamheten i respektive bolag och beslutar om riktlinjer, bolagsordning, ägardirektiv och andra styrande dokument som krävs för kommunfullmäktiges samlade styrning såsom till exempel beslut om stadens budget.	§ 2 Fastställer det kommunala ändamålet med verksamheten i respektive bolag och beslutar om riktlinjer, bolagsordning, ägardirektiv och andra styrande dokument som krävs för kommunfullmäktiges samlade styrning såsom till exempel beslut om stadens budget.	Ingen ändring.
§ 3 Beslutar om övergripande ekonomiska förutsättningar för stadens bolag.	§ 3 Beslutar om övergripande ekonomiska förutsättningar för stadens bolag.	Ingen ändring.
§ 4 Beslutar på förslag av kommunstyrelsen om nödvändiga åtgärder hos bolag som agerat i strid med det fastställda kommunala ändamålet eller utanför de kommunala befogenheterna.	§ 4 Beslutar på förslag av kommunstyrelsen om nödvändiga åtgärder hos bolag som agerat i strid med det fastställda kommunala ändamålet eller utanför de kommunala befogenheterna.	Ingen ändring.
§ 5 Utser ledamöter och suppleanter i bolagsstyrelser samt lekmannarevisorer med suppleanter.	§ 5 Utser ledamöter och suppleanter i bolagsstyrelser samt lekmannarevisorer med suppleanter.	Ingen ändring.
§ 6 Uppdrar åt revisorskollegiet att upphandla revisionstjänster åt stadens bolag.	§ 6 Uppdrar åt revisorskollegiet att upphandla revisionstjänster åt stadens bolag.	Ingen ändring.
§ 7 Tar ställning till ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt	§ 7 Tar ställning till ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt	Ingen ändring.
3.2 Kommunstyrelsen		
§ 1 Ansvarar för uppsikt över stadens bolag enligt kommunallagen.	§ 1 Ansvarar för uppsikt över stadens bolag enligt kommunallagen.	Ingen ändring.
§ 2 Bereder och yttrar sig över bolagsfrågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt som ska underställas kommunfullmäktige för beslut enligt kommunallagen.	§ 2 Bereder och yttrar sig över bolagsfrågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt som ska underställas kommunfullmäktige för beslut enligt kommunallagen.	Ingen ändring.

§ 3 Prövar årligen om den verksamhet som bedrivits av helägda och delägda bolag under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om kommunstyrelsen finner att så inte är fallet ska den lämna förslag till kommunfullmäktige om nödvändiga åtgärder.	§ 3 Prövar årligen om den verksamhet som bedrivits av helägda och delägda bolag under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om kommunstyrelsen finner att så inte är fallet ska den lämna förslag till kommunfullmäktige om nödvändiga åtgärder.	Ingen ändring.
§ 4 Utarbetar förslag till ägardirektiv för Stadshus AB, i samverkan med Stadshus AB, samt yttrar sig över förslag om ägardirektiv för övriga bolag.	§ 4 Utarbetar förslag till ägardirektiv för Stadshus AB, i samverkan med Stadshus AB, samt yttrar sig över förslag om ägardirektiv för övriga bolag.	Ingen ändring.
§ 5 Tar initiativ i frågor av hela staden-karaktär i syfte att samordna stadens verksamhet inklusive bolagssektorn.	§ 5 Tar initiativ i frågor av hela-staden-karaktär i syfte att samordna stadens verksamhet.	Redaktionell ändring. Skrivningen... <i>inklusive bolagssektorn</i> föreslås utgå. Uttrycks i enlighet med kommunstyrelsens reglemente.
§ 6 Beslutar om vilka kriterier som ska ligga till grund för arvodesberedningens gruppindelning för styrelsearvoden.	§ 6 Beslutar om vilka kriterier som ska ligga till grund för arvodesberedningens gruppindelning för styrelsearvoden.	Ingen ändring.
§ 7 Planerar och genomför minst en gång per år ägardialog med Stadshus AB med fokus på ägardirektiv, kommunfullmäktiges budget, analys och slutsatser från genomförda ägardialoger, viktiga policyfrågor samt övriga frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.	§ 7 Planerar och genomför kontinuerligt ägardialog med Stadshus AB med fokus på ägardirektiv, kommunfullmäktiges budget, analys och slutsatser från genomförda ägardialoger, viktiga policyfrågor samt övriga frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.	Materiell ändring. Motiv till ändring framgår i tjänsteutlåtandet. Jämför kap 2 § 10 i ägardirektivet.
§ 8 Utser ombud till årsstämma/bolagsstämma i Stadshus AB och lämnar instruktion till ombudet.	§ 8 Utser ombud till årsstämma/bolagsstämma i Stadshus AB och lämnar instruktion till ombudet.	Ingen ändring.
§ 9 Beslutar på förslag från Stadshus AB om ekonomiska justeringar i anslutning till årsbokslut.	§ 9 Beslutar på förslag från Stadshus AB om ekonomiska justeringar i anslutning till årsbokslut.	Ingen ändring.

3.3 Göteborgs Stadshus AB		
§ 1 Äger stadens aktier i de direktunderställda samt de regionala bolagen.	§ 1 Äger stadens aktier i de direktunderställda samt de regionala bolagen.	Ingen ändring.
§ 2 Har kommunfullmäktiges uppdrag att ansvara för ägarstyrningen av bolagen i koncernen med utgångspunkt i detta dokument, i sitt ägardirektiv, bolagens ägardirektiv, kommunfullmäktiges budget samt beslut fattade av kommunstyrelsen på delegation av kommunfullmäktige. Ägarstyrningen ska utgå från ett hela stadenperspektiv vilket innebär ansvar för samverkan och samordning på strategisk nivå inom bolagskoncernen.	§ 2 Ska främja kommunfullmäktiges ägarstyrning av bolagen i koncernen med utgångspunkt i detta dokument, i sitt ägardirektiv, bolagens ägardirektiv, kommunfullmäktiges beslut samt beslut fattade av kommunstyrelsen på delegation av kommunfullmäktige. Stadshus ansvarar för samverkan och samordning på strategisk nivå inom bolagskoncernen.	Ingen materiell ändring. Förslaget är anpassat för att harmoniera med föreslagna formuleringar i Stadshus ägardirektiv.
§ 3 Ska identifiera möjligheter till samordning och effektivisering av olika slag inom koncernen, samt, i samverkan med berörda bolag, ta initiativ till förändringar av de direktunderställda bolagen.	§ 3 Ska identifiera möjligheter till samordning och effektivisering av olika slag inom koncernen, samt, i samverkan med berörda bolag, ta initiativ till förändringar av de direktunderställda bolagen.	Ingen ändring.
§ 4 Ska i rollen som aktiv ägare stödja kommunstyrelsen i dess uppdrag att fullfölja uppsiktsplikten över stadens bolag.	§ 4 Ska i rollen som aktiv ägare stödja kommunstyrelsen i dess uppdrag att fullfölja uppsiktsplikten över stadens bolag.	Ingen ändring.
§ 5 Ansvarar för och redovisar väsentlig och strategisk information från den löpande uppföljningen av moderbolagen till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige, vilket inkluderar de tillfällen Stadshus AB tillfrågats om ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt från de direktunderställda bolagen.	§ 5 Ansvarar för och redovisar väsentlig och strategisk information från den löpande uppföljningen av de direktunderställda och de regionala bolagen till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige, vilket inkluderar de tillfällen Stadshus AB tillfrågats om ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.	Redaktionell förändring.
§ 6 Planerar och genomför minst en gång per år ägardialog med de direktunderställda bolagen med utgångspunkt från en strategisk nivå och med fokus på ägardirektiv, kommunfullmäktiges budget, affärsplan, större investeringar, väsentliga	§ 6 Planerar och genomför kontinuerligt ägardialog med de direktunderställda bolagen med utgångspunkt från en strategisk nivå och med fokus på ägardirektiv, kommunfullmäktiges budget, affärsplan, större investeringar, väsentliga	Materiell ändring. Motiv till ändring framgår i tjänsteutlåtandet.

risker, viktiga policyfrågor samt frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt som ska underställas kommunfullmäktige. Redovisning av ägardialogerna ska ske skriftligt till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.	risker, viktiga policyfrågor samt frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt som ska underställas kommunfullmäktige. Redovisning av ägardialogerna ska ske skriftligt till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.	Jämför kap 2 § 10 i ägardirektivet.
§ 7 Utser ombud till årsstämma/bolagsstämma i de direktunderställda bolagen samt de regionala bolagen och lämnar instruktion till ombuden.	§ 7 Utser ombud till årsstämma/bolagsstämma i de direktunderställda bolagen samt de regionala bolagen och lämnar instruktion till ombuden.	Ingen ändring.
§ 8 Utarbetar förslag till ägardirektiv och bolagsordningar för de direktunderställda bolagen, i samverkan med berört bolag och kommunstyrelsen, samt yttrar sig över förslag till ägardirektiv och bolagsordningar för dotterdotterbolag inför kommunfullmäktiges fastställande.	§ 8 Utarbetar förslag till ägardirektiv och bolagsordningar för de direktunderställda bolagen, i samverkan med berört bolag och kommunstyrelsen, samt yttrar sig över förslag till ägardirektiv och bolagsordningar för dotterdotterbolag inför kommunfullmäktiges fastställande.	Ingen ändring.
§ 9 Yttrar sig över förslag till aktieägaravtal, ägardirektiv och bolagsordningar för delägda bolag, vilka ska fastställas av kommunfullmäktige.	§ 9 Yttrar sig över förslag till aktieägaravtal, ägardirektiv och bolagsordningar för delägda bolag, vilka ska fastställas av kommunfullmäktige.	Ingen ändring.
§ 10 Ansvarar för att lyfta ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt till kommunfullmäktige för ställningstagande. Om tveksamhet uppstår om frågan är av sådan beskaffenhet, ska kommunstyrelsen tillfrågas.	§ 10 Ansvarar för att lyfta ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt till kommunfullmäktige för ställningstagande. Om tveksamhet uppstår om frågan är av sådan beskaffenhet, ska kommunstyrelsen tillfrågas.	Ingen ändring.
§ 11 Yttrar sig i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt från de direktunderställda respektive dotterdotterbolagen som ska till kommunfullmäktige för ställningstagande.	§ 11 Yttrar sig i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt från de direktunderställda respektive dotterdotterbolagen som ska till kommunfullmäktige för ställningstagande.	Ingen ändring.

§ 12 Ansvarar för att bolagskoncernens skattebelastning i första hand sker hos koncernmoderbolaget.	§ 13 Ansvarar för att bolagskoncernens samlade skatteposition i första hand skapas hos koncernmoderbolaget.	Redaktionell ändring. I förslaget har däremot §12-14 bytt plats så ordningen är densamma som i Stadshus AB:s ägardirektiv.
§ 13 Lämnar förslag till kommunstyrelsen om koncernens ekonomiska justeringar i anslutning till årsbokslut.	§14 Lämnar förslag till kommunstyrelsen om koncernens ekonomiska justeringar i anslutning till årsbokslut.	Ingen ändring. I förslaget har däremot §12-14 bytt plats så ordningen är densamma som i Stadshus AB:s ägardirektiv.
§ 14 Upprättar koncernbokslut för bolagskoncernen samt lämnar uppföljningsrapporter på strategisk nivå med utgångspunkt från rapporteringen från de direktunderställda bolagen och de regionala bolagen	§ 12 Upprättar koncernbokslut för bolagskoncernen samt lämnar uppföljningsrapporter på strategisk nivå med utgångspunkt från rapporteringen från de direktunderställda bolagen och de regionala bolagen.	Ingen ändring. I förslaget har däremot §12-14 bytt plats så ordningen är densamma som i Stadshus AB:s ägardirektiv.
§ 15 Bereder förslag till kommunfullmäktige att godkänna ledamöter utan partipolitisk beteckning i direktunderställda bolag.	§ 15 Bereder förslag till kommunfullmäktige att godkänna ledamöter utan partipolitisk beteckning i direktunderställda bolag.	Ingen ändring. Innebörden av § beskrivs närmare i tjänsteutlåtandet och har koppling till den komplettering som föreslås i avsnitt 2 i riktlinjerna.
3.4 Moderbolag		
§ 1 Äger stadens aktier i dotterbolagen inom moderbolagets underkoncern.	§ 1 Äger stadens aktier i dotterbolagen inom moderbolagets underkoncern.	Ingen ändring.
§ 2 Har kommunfullmäktiges uppdrag att ansvara för ägarstyrningen av dotterbolagen i underkoncernen med utgångspunkt i detta dokument, i sitt ägardirektiv, dotterbolagens	§ 2 Har kommunfullmäktiges uppdrag att ansvara för ägarstyrningen av dotterbolagen i underkoncernen med utgångspunkt i detta dokument, i sitt ägardirektiv, dotterbolagens	Ingen ändring.

<p>ägardirektiv, kommunfullmäktiges budget, samt beslut fattade av kommunstyrelsen eller Stadshus AB på delegation av kommunfullmäktige. Ägarstyrningen ska utgå från ett hela staden perspektiv vilket innebär ansvar för samverkan och samordning på strategisk nivå inom underkoncernen.</p>	<p>ägardirektiv, kommunfullmäktiges budget, samt beslut fattade av kommunstyrelsen eller Stadshus AB på delegation av kommunfullmäktige. Ägarstyrningen ska utgå från ett hela staden perspektiv vilket innebär ansvar för samverkan och samordning på strategisk nivå inom underkoncernen.</p>	
<p>§ 3 Ska identifiera möjligheter till samordning och effektivisering av olika slag inom underkoncernen, samt, i samverkan med berörda bolag, ta initiativ till förändringar av dotterbolagen.</p>	<p>§ 3 Ska identifiera möjligheter till samordning och effektivisering av olika slag inom underkoncernen, samt, i samverkan med berörda bolag, ta initiativ till förändringar av dotterbolagen.</p>	Ingen ändring.
<p>§ 4 Ansvarar för och redovisar väsentlig och strategisk information från den löpande uppföljningen av dotterbolagen till Stadshus AB, vilket inkluderar de tillfällen moderbolaget tillfrågats om ärenden av principiell karaktär.</p>	<p>§ 4 Ansvarar för och redovisar väsentlig och strategisk information från den löpande uppföljningen av dotterbolagen till Stadshus AB, vilket inkluderar de tillfällen moderbolaget tillfrågats om ärenden av principiell karaktär.</p>	Ingen ändring.
<p>§ 5 Planerar och genomför minst en gång per år ägardialog med dotterbolagen med fokus på ägardirektiv, kommunfullmäktiges budget, affärsplan, större investeringar, väsentliga risker, viktiga policyfrågor samt frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt som ska underställas kommunfullmäktige. Redovisning av ägardialogerna ska ske skriftligt till Stadshus AB.</p>	<p>§ 5 Planerar och genomför kontinuerligt ägardialog med dotterbolagen med fokus på ägardirektiv, kommunfullmäktiges budget, affärsplan, större investeringar, väsentliga risker, viktiga policyfrågor samt frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt som ska underställas kommunfullmäktige. Redovisning av ägardialogerna ska ske skriftligt till Stadshus AB.</p>	<p>Materiell ändring. Motiv till ändring framgår i tjänsteutlåtandet. Jämför skrivningen i 3.2 (§7) och 3.3 (§6) där samma ändring föreslås.</p>
<p>§ 6 Är rapporterande enhet till kommunstyrelsen, kommunfullmäktige respektive till Stadshus AB för samtliga dotterbolag i underkoncernen.</p>	<p>§ 6 Är rapporterande enhet till kommunstyrelsen, kommunfullmäktige respektive till Stadshus AB för samtliga dotterbolag i underkoncernen.</p>	Ingen ändring.
<p>§ 7 Utser ombud till årsstämma/bolagsstämma i dotterbolagen samt lämnar instruktion till ombudet.</p>	<p>§ 7 Utser ombud till årsstämma/bolagsstämma i dotterbolagen samt lämnar instruktion till ombudet.</p>	Ingen ändring.

§ 8 Beslutar om underkoncernens ekonomiska justeringar i anslutning till årsbokslut enligt beslut från kommunstyrelsen.	§ 8 Beslutar om underkoncernens ekonomiska justeringar i anslutning till årsbokslut enligt beslut från kommunstyrelsen.	Ingen ändring.
§ 9 Utarbetar förslag till ägardirektiv för helägda dotterbolag, som ska fastställas av kommunfullmäktige. Förslag ska utarbetas i samråd med Stadshus AB och berört dotterbolag.	§ 9 Utarbetar förslag till ägardirektiv för helägda dotterbolag, som ska fastställas av kommunfullmäktige. Förslag ska utarbetas i samråd med Stadshus AB och berört dotterbolag.	Ingen ändring.
§ 10 Ansvarar för att lyfta ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt till kommunfullmäktige för ställningstagande. Om tveksamhet uppstår om frågan är av sådan beskaffenhet, ska Stadshus AB tillfrågas.	§ 10 Ansvarar för att lyfta ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt till kommunfullmäktige för ställningstagande. Om tveksamhet uppstår om frågan är av sådan beskaffenhet, ska Stadshus AB tillfrågas.	Ingen ändring.
§ 11 Yttrar sig över dotterbolagens resp. dotterdotterbolagens ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt som ska överlämnas till kommunfullmäktige för ställningstagande.	§ 11 Yttrar sig över dotterbolagens resp. dotterdotterbolagens ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt som ska överlämnas till kommunfullmäktige för ställningstagande.	Ingen ändring.
§ 12 Bereder förslag till kommunfullmäktige att godkänna ledamöter utan partipolitisk beteckning i dotterbolag.	§ 12 Bereder förslag till kommunfullmäktige att godkänna ledamöter utan partipolitisk beteckning i dotterbolag. I de fall kommunfullmäktige utser ledamöter utan partipolitisk beteckning ska moderbolaget kontinuerligt utvärdera och pröva ändamålsenligheten med sådan styrelsesammansättning. Resultatet av utvärderingen ska tillställas Stadshus AB.	Materiell ändring Motiv till tillägg framgår i tjänsteutlåtandet.
3.5 Dotterbolag		
§ 1 Ansvarar för genomförande av verksamheten med utgångspunkt i bolagsordning, ägardirektiv för bolaget, kommunfullmäktiges budget samt övriga styrande dokument.	§ 1 Ansvarar för genomförande av verksamheten med utgångspunkt i bolagsordning, ägardirektiv för bolaget, kommunfullmäktiges budget samt övriga styrande dokument.	Ingen ändring.

§ 2 Medverkar i ägardialog och i den samverkan och samordning i övrigt som moderbolaget tar initiativ till.	§ 2 Medverkar i ägardialog och i den samverkan och samordning i övrigt som moderbolaget tar initiativ till.	Ingen ändring.
§ 3 Ansvarar för att lyfta ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt till kommunfullmäktige för ställningstagande. Om tveksamhet uppstår om frågan är av sådan beskaffenhet, ska moderbolaget tillfrågas.	§ 3 Ansvarar för att lyfta ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt till kommunfullmäktige för ställningstagande. Om tveksamhet uppstår om frågan är av sådan beskaffenhet, ska moderbolaget tillfrågas.	Ingen ändring.
§ 4 Yttrar sig över dotterbolagens ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt som ska överlämnas till kommunfullmäktige för ställningstagande.	§ 4 Yttrar sig över dotterbolagens ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt som ska överlämnas till kommunfullmäktige för ställningstagande.	Ingen ändring.
§ 5 Bolag som i formell mening är moderbolag utser ombud till årsstämma/bolagsstämma i sina dotterbolag samt lämnar instruktion till ombudet.	§ 5 Bolag som i formell mening är moderbolag utser ombud till årsstämma/bolagsstämma i sina dotterbolag samt lämnar instruktion till ombudet.	Ingen ändring.
3.6 Delägda bolag		
§ 6 För de av staden delägda bolag ska, med beaktande av kommunallagen samt aktiebolagslagen, så långt möjligt stadens inflytande som delägare säkerställas i aktieägaravtal och ägardirektiv. Formerna för hur ägandet ska utövas och hur ägardialogen ska genomföras med de delägda bolagen ska regleras i respektive aktieägaravtal (eller motsvarande) för bolaget.	§ 6 För de av staden delägda bolag ska, med beaktande av kommunallagen samt aktiebolagslagen, så långt möjligt stadens inflytande som delägare säkerställas i aktieägaravtal och ägardirektiv. Formerna för hur ägandet ska utövas och hur ägardialogen ska genomföras med de delägda bolagen ska regleras i respektive aktieägaravtal (eller motsvarande) för bolaget.	Ingen ändring.
§ 7 Former för ägarstyrning av de minoritetsägda bolagen regleras av kommunfullmäktige i särskild ordning	§ 7 Former för ägarstyrning av de minoritetsägda bolagen regleras av kommunfullmäktige i särskild ordning	Ingen ändring.
3.7 Giltighet		
§ 1 Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning ska för att äga giltighet beslutas av	§ 1 Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning ska för att äga giltighet beslutas av	Ingen ändring.

kommunfullmäktige och därefter antas på resp. bolags bolagsstämma.	kommunfullmäktige och därefter antas på resp. bolags bolagsstämma.	
---	---	--

Jämförelse mellan nuvarande ägardirektiv för Göteborgs Stadshus AB (556537–0888) och förslag till reviderat ägardirektiv

Nuvarande ägardirektiv:	Förslag:	Kommentar:
Kapitel 1	Kapitel 1	
Ingress stycke 2 Ägardirektivet är uppdelat i tre kapitel. Kapitel 1 och 3 är generella och likalydande för alla av Göteborgs Stad helägda bolag. Av kapitel 2 framgår direktiv som gäller specifikt för Göteborgs Stadshus AB (Stadshus AB). För delägda bolag gäller villkoren enligt Göteborgs Stads ägarpolicy för stadens bolag.	Ingress stycke 2 Ägardirektivet är uppdelat i tre kapitel. Kapitel 1 och 3 är generella och likalydande för alla av Göteborgs Stad helägda bolag. Av kapitel 2 framgår direktiv som gäller specifikt för Göteborgs Stadshus AB (Stadshus AB). För delägda bolag gäller villkoren enligt Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning .	Ändringen är en rättelse. Formuleringen ska vara följsam till utformningen av kapitel 1.
§ 6 Formellt utövar kommunfullmäktige ägarstyrning genom att utse styrelse och lekmannarevisorer samt genom att fastställa bolagsordning och ägardirektiv för bolagen.	§ 6 Formellt utövar kommunfullmäktige ägarstyrning genom att utse styrelse och lekmannarevisorer samt genom att fastställa bolagsordning och ägardirektiv för det enskilda bolaget .	Ändringen är en rättelse. Formuleringen ska vara följsam till utformningen av kapitel 1.
Kapitel 2	Kapitel 2	
Innehållet i detta kapitel beskriver ändamålet med Göteborgs Stadshus AB (Stadshus) verksamhet och kommunfullmäktiges uppdrag till Stadshus.	Innehållet i detta kapitel beskriver ändamålet med bolagets verksamhet och kommunfullmäktiges uppdrag till bolaget.	Redaktionell ändring.

Det kommunala ändamålet	Det kommunala ändamålet	
<p>§ 1</p> <p>Ändamålet med Stadshus AB är att utöva en aktiv ägarstyrning av bolagen i koncernen. Ägarstyrningen ska utgå från ett hela staden-perspektiv vilket innebär ansvar för samverkan och samordning på strategisk nivå inom bolagskoncernen. Stadshus AB ska identifiera möjligheter till samordning och effektivisering av olika slag inom koncernen, samt, i samverkan med berörda bolag, ta initiativ till förändringar av de direktunderställda bolagen.</p>	<p>§ 1</p> <p>Ändamålet med Stadshus AB är att främja kommunfullmäktiges ägarstyrning av bolagen i koncernen. Stadshus AB bidrar till kommunfullmäktiges förutsättningar att besluta i frågor som rör bolagen och medverkar till att kommunfullmäktiges beslut genomförs. Stadshus AB ansvarar för samverkan och samordning på strategisk nivå inom bolagskoncernen och ger kommunfullmäktige förutsättningar att utveckla ägarstyrningen.</p>	<p>Ändamålsparagrafen har formulerats om och beskrivs på en högre abstraktionsnivå. Mer detaljerad styrning följer i övriga paragrafer i kapitel 2.</p> <p>Ändamålsformuleringen ska även anges i bolagsordningen och behöver vara hållbar över tid.</p> <p>En del i nuvarande skrivning har i förslaget flyttats till § 5.</p> <p>Förändring och motiv beskrivs i tjänsteutlåtande.</p>
<p>Bolaget som en del av Stadens organisation</p>	<p>Bolaget som en del av Stadens organisation</p>	
<p>§ 2</p> <p>Stadshus är koncernmoderbolag och äger stadens aktier i de direktunderställda samt de regionala bolagen. Stadsdirektören är tillika VD för Göteborgs Stadshus AB.</p>	<p>§ 2</p> <p>Stadshus AB är koncernmoderbolag och äger stadens aktier i de direktunderställda samt de regionala bolagen. Stadsdirektören är tillika vd för Stadshus AB.</p>	<p>Redaktionell ändring.</p>
<p>Bolagets uppdrag</p>	<p>Bolagets uppdrag</p>	
<p>§ 3</p> <p>Stadshus utövar stadens ägarroll i de direktunderställda bolagen, samt de regionala bolagen, genom att utveckla formerna för ägarstyrning, finansiell samordning, ägardialoger samt ägarstöd. Den av kommunfullmäktige beslutade ”Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning” utgör tillsammans med detta ägardirektiv och bolagsordningen grunden för Stadshus verksamhet.</p>	<p>§ 3</p> <p>Stadshus AB utövar stadens ägarroll i de direktunderställda bolagen, samt de regionala bolagen, genom att utveckla formerna för ägarstyrning, finansiell samordning, ägardialoger samt ägarstöd. Den av kommunfullmäktige beslutade ”Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning” utgör tillsammans med detta ägardirektiv och bolagsordningen grunden för verksamheten i Stadshus AB.</p>	<p>Redaktionell ändring.</p>

§ 4 Stadshus ska främja öppenhet och transparens inom bolagssektorn.	§ 4 Stadshus AB ska främja öppenhet och transparens inom bolagssektorn.	Redaktionell ändring.
<i>Ägarstyrning</i>	<i>Ägarstyrning</i>	
§ 5 Stadshus följer aktivt upp de direktunderställda bolagens verksamhet. Rollen som aktiv ägare innebär att löpande utvärdera bolagens verksamhet och verksamhetsform.	§ 5 Stadshus AB följer aktivt upp de direktunderställda bolagens verksamhet. Rollen som aktiv ägare innebär att löpande utvärdera bolagens verksamhet och verksamhetsform. Stadshus AB ska identifiera möjligheter till samordning och effektivisering av olika slag inom koncernen, samt, i samverkan med berörda bolag, ta initiativ till förändringar av de direktunderställda bolagen.	Främst redaktionell ändring. Formulering som lagts till är hämtad från nuvarande § 1 och återfinns även i riktlinjerna 3.3 (§ 3).
§ 6 Som en del i den löpande uppföljningen av bolagen redovisar Stadshus kontinuerligt väsentlig och strategisk information till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige, vilket inkluderar de tillfällen Stadshus tillfrågats om ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt av dotterbolagen.	§ 6 Stadshus AB redovisar som en del i den löpande uppföljningen av bolagen kontinuerligt väsentlig och strategisk information till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige, vilket inkluderar de tillfällen Stadshus AB tillfrågats om ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt av dotterbolagen.	Redaktionell ändring.
§ 7 I rollen som aktiv ägare ska Stadshus stödja kommunstyrelsen i dess uppdrag att fullfölja uppsiktsplikten över stadens bolag.	§ 7 Stadshus AB ska stödja kommunstyrelsen i dess uppdrag att fullfölja uppsiktsplikten över stadens bolag.	Redaktionell ändring.
§ 8 I samverkan med kommunstyrelsen och berört bolag utarbetar Stadshus förslag till ägardirektiv	§ 8 Stadshus AB ska i samverkan med kommunstyrelsen och berört bolag utarbeta	Redaktionell ändring.

och bolagsordningar för de direktunderställda bolagen samt yttrar sig över förslag till ägardirektiv och bolagsordningar för dotterdotterbolag, inför kommunfullmäktiges ställningstagande.	förslag till ägardirektiv och bolagsordningar för de direktunderställda bolagen samt yttra sig över förslag till ägardirektiv och bolagsordningar för dotterdotterbolag, inför kommunfullmäktiges ställningstagande.	
§ 9 Yttrar sig över förslag till aktieägaravtal, ägardirektiv och bolagsordningar för övriga delägda bolag, vilka ska fastställas av kommunfullmäktige.	§ 9 Stadshus AB yttrar sig över förslag till aktieägaravtal, ägardirektiv och bolagsordningar för övriga delägda bolag, vilka ska fastställas av kommunfullmäktige.	Redaktionell ändring.
§ 10 Planerar och genomför minst en gång per år ägardialog med de direktunderställda bolagen med utgångspunkt från en strategisk nivå och med fokus på ägardirektiv, kommunfullmäktiges budget, affärsplan, större investeringar, väsentliga risker, viktiga policyfrågor samt frågor av större vikt som ska underställas kommunfullmäktige. Redovisning av ägardialogerna ska ske skriftligt till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige, samt kompletteras med handlingsplaner.	§ 10 Stadshus AB planerar och genomför kontinuerligt ägardialog med de direktunderställda bolagen. Ägardialogerna ska ske med utgångspunkt från strategisk nivå och med fokus på ägardirektiv, kommunfullmäktiges budget, affärsplan, större investeringar, väsentliga risker, viktiga policyfrågor samt frågor av större vikt som ska underställas kommunfullmäktige. Redovisning av ägardialogerna ska ske skriftligt till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.	Materiell ändring. Motiv till ändring framgår i tjänsteutlåtandet. Skrivning om handlingsplaner utgår med hänvisning till stadsrevisionens granskning. Jämför 3.2 (§ 7) i riktlinjerna.
§ 11 Stadshus ansvarar för att samla in protokollen från de direktunderställda bolagens årliga styrelseutvärdering och rapportera dessa vidare till kommunstyrelsen.	§ 11 Stadshus AB ansvarar för att samla in protokollen från de direktunderställda bolagens årliga styrelseutvärdering och rapportera dessa vidare till kommunstyrelsen.	Redaktionell ändring.
§ 12 Former för ägarstyrning i de regionala bolagen beslutas i samråd mellan ägarkommunerna.	§ 12 Former för ägarstyrning i de regionala bolagen beslutas i samråd mellan ägarkommunerna.	

Stadens utgångspunkter anges i Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning.	Stadens utgångspunkter anges i Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning.	
§ 13 Planerar och genomför, en eller flera gånger per år, ägarråd med övriga delägare i de regionala bolagen, enligt bilaga 1. Ägarrådet ska vara ett forum för samråd mellan ägarna till bolaget. I ägarrådet ska en diskussion föras om bolagets framtida inriktning utifrån ägarnas samlade kravbild och intresse. Resultat från ägarråden ska redovisas till kommunstyrelsen i form av handlingsplaner.	§ 13 Stadshus AB planerar och genomför, en eller flera gånger per år, ägarråd med övriga delägare i de regionala bolagen. Ägarrådet ska vara ett forum för samråd mellan ägarna till bolaget. I ägarrådet ska en diskussion föras om bolagets framtida inriktning utifrån ägarnas samlade kravbild och intresse. Resultat från ägarråden ska redovisas skriftligt till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige .	Skrivningen om handlingsplaner utgår med hänvisning till stadsrevisionens granskning. Hänvisning till bilaga 1 stryks då sådan inte finns.
§ 14 Utser ombud till årsstämma/bolagsstämma i de direktunderställda bolagen samt de regionala bolagen och lämnar instruktion till ombuden.	§ 14 Stadshus AB utser ombud till årsstämma/bolagsstämma i de direktunderställda bolagen samt de regionala bolagen och lämnar instruktion till ombuden.	Redaktionell ändring.
<i>Finansiell samordning</i>	<i>Finansiell samordning</i>	
§ 15 Upprättar koncernbokslut för bolagskoncernen samt lämnar uppföljningsrapporter på strategisk nivå med utgångspunkt från rapporteringen från de direktunderställda bolagen och de regionala bolagen.	§ 15 Stadshus AB upprättar koncernbokslut för bolagskoncernen samt lämnar uppföljningsrapporter på strategisk nivå med utgångspunkt från rapporteringen från de direktunderställda bolagen och de regionala bolagen.	Redaktionell ändring.
§ 16 Stadshus ansvarar för att bolagskoncernens skattebelastningen i första hand sker hos koncernmoderbolaget.	§ 16 Stadshus AB ansvarar för att bolagskoncernens samlade skatteposition i första hand skapas hos koncernmoderbolaget.	Redaktionell ändring.

§ 17 Stadshus AB lämnar förslag till kommunstyrelsen om koncernens ekonomiska justeringar i anslutning till årsbokslut.	§ 17 Stadshus AB lämnar förslag till kommunstyrelsen om koncernens ekonomiska justeringar i anslutning till årsbokslut.	Ingen ändring.
<i>Ägarstöd</i>	<i>Ägarstöd</i>	
§ 18 Stadshus AB ansvarar för planering och genomförande av insatser som syftar till att höja bolagsstyrelsernas generella kompetens.	§ 18 Stadshus AB ansvarar för planering och genomförande av insatser som syftar till att höja bolagsstyrelsernas generella kompetens.	Ingen ändring.
§ 19 Stadshus AB ger kompetensstöd inom koncerngemensamma frågor som exempelvis ekonomi, kommunikation, hållbarhet, HR och juridik	§ 19 Stadshus AB ger kompetensstöd inom koncerngemensamma frågor som exempelvis ekonomi, HR och juridik.	Kompetensstöd för kommunikation och hållbarhet utgår då stadsledningskontoret hanterar dessa frågor på hela-staden-nivå.
§ 20 Stadshus AB kan utforma, i överensstämmelse med Göteborgs Stads riktlinjer för styrande dokument, gemensamma styrande dokument för bolagskoncernen.	§ 20 Stadshus AB kan utforma, i överensstämmelse med Göteborgs Stads riktlinje för styrande dokument, gemensamma styrande dokument för bolagskoncernen.	Ingen ändring.
§ 21 Bereder förslag från direktunderställda bolag, inklusive de regionala bolagen, till kommunfullmäktige att godkänna ledamöter utan partipolitisk beteckning i bolagsstyrelse.	§ 21 Stadshus AB bereder förslag från direktunderställda bolag, inklusive de regionala bolagen, till kommunfullmäktige att godkänna ledamöter utan partipolitisk beteckning i bolagsstyrelse.	Redaktionell ändring. Innebörden av § beskrivs närmare i tjänsteutlåtandet och har koppling till den komplettering som föreslås i avsnitt 2 i riktlinjerna.

<i>Omvärlds- och intressebevakning i Bryssel</i>	<i>Omvärlds- och intressebevakning i Bryssel</i>	
<p>§ 22</p> <p>Stadshus AB ansvarar för filialen Gothenburg European Office (GEO). GEO:s huvudsakliga uppgift är att i bred samverkan inom Göteborgs Stad samt med andra aktörer, bedriva omvärlds- och intressebevakning i Bryssel gentemot Europeiska Unionens institutioner och övriga institutioner, organ, nätverk och organisationer verksamma i Europa.</p>	<p>§ 22</p> <p>Stadshus AB ansvarar för filialen Gothenburg European Office (GEO). GEO:s huvudsakliga uppgift är att i bred samverkan inom Göteborgs Stad samt med andra aktörer, bedriva omvärlds- och intressebevakning i Bryssel gentemot Europeiska Unionens institutioner och övriga institutioner, organ, nätverk och organisationer verksamma i Europa.</p>	Ingen ändring.
<i>Frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt</i>	<i>Frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt</i>	
<p>§ 23</p> <p>Ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt ska lämnas till kommunfullmäktige för ställningstagande. Om tveksamhet uppstår om frågan är av sådan beskaffenhet, ska kommunstyrelsen tillfrågas.</p>	<p>§ 23</p> <p>Ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt ska i god tid lämnas till kommunfullmäktige för ställningstagande. Om tveksamhet uppstår om frågan är av sådan beskaffenhet, ska kommunstyrelsen tillfrågas.</p>	Ingen ändring.
<p>§ 24</p> <p>Exempel på frågor där kommunfullmäktiges ställningstagande ska inhämtas är (uppräknningen är inte uttömmande):</p> <p>a. Ändring av aktiekapitalet</p> <p>b. Beslut om kapitalisering, som inte omfattas av uppdraget om finansiell samordning, av bolag som inte i särskild ordning delegerats till Stadshus AB eller kommunstyrelsen.</p> <p>c. Fusion eller likvidering av bolag</p>	<p>§ 24</p> <p>Exempel på frågor där kommunfullmäktiges ställningstagande ska inhämtas är (uppräknningen är inte uttömmande):</p> <p>a. Ändring av aktiekapitalet</p> <p>b. Beslut om kapitalisering, som inte omfattas av uppdraget om finansiell samordning, av bolag som inte i särskild ordning delegerats till Stadshus AB eller kommunstyrelsen.</p> <p>c. Fusion eller likvidering av bolag</p>	Ingen ändring.

<p>d. Förvärv, bildande eller avyttring av bolag oavsett värde</p> <p>e. Förvärv eller avyttring av aktier eller andelar i delägda bolag, om kommunfullmäktiges godkännande är befogat med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art eller omständigheter i övrigt</p> <p>f. Bildandet av stiftelse</p> <p>g. Strategiska investeringar som innebär ny inriktning för bolaget eller start av verksamhet inom nytt affärs- eller verksamhetsområde</p> <p>h. Beslut som väsentligt påverkar bolagets, koncernens eller stadens ekonomi eller medför annan risk (t.ex. större investeringar eller avyttringar av tillgångar).</p>	<p>d. Förvärv, bildande eller avyttring av bolag oavsett värde</p> <p>e. Förvärv eller avyttring av aktier eller andelar i delägda bolag, om kommunfullmäktiges godkännande är befogat med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art eller omständigheter i övrigt</p> <p>f. Bildandet av stiftelse</p> <p>g. Strategiska investeringar som innebär ny inriktning för bolaget eller start av verksamhet inom nytt affärs- eller verksamhetsområde</p> <p>h. Beslut som väsentligt påverkar bolagets, koncernens eller stadens ekonomi eller medför annan risk (t.ex. större investeringar eller avyttringar av tillgångar).</p>	
<p>§ 25</p> <p>Yttrar sig i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt från de direktunderställda respektive dotterdotterbolagen som ska till kommunfullmäktige för ställningstagande.</p>	<p>§ 25</p> <p>Stadshus AB yttrar sig i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt från de direktunderställda respektive dotterdotterbolagen som ska till kommunfullmäktige för ställningstagande.</p>	<p>Redaktionell ändring.</p>

Göteborgs
Stad

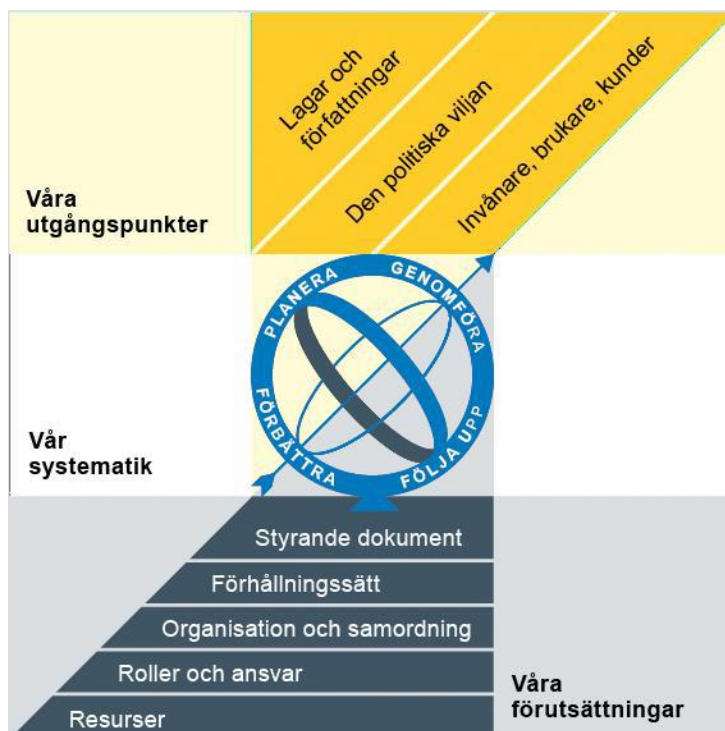
Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning

Reglerande styrande dokument

Policy
► Riktlinje
Regel
Anvisning
Rutin
Instruktion

Göteborgs Stads styrsystem

Utgångspunkterna för styrningen av Göteborgs Stad är lagar och författningar, den politiska viljan och stadens invånare, brukare och kunder. För att förverkliga utgångspunkterna behövs förutsättningar av olika slag. Stadens politiker har möjlighet att genom styrande dokument beskriva hur de vill realisera den politiska viljan. Inom Göteborgs Stad gäller de styrande dokument som antas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Därutöver fastställer nämnder och bolagsstyrelser egna styrande dokument för sin egen verksamhet. Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser.

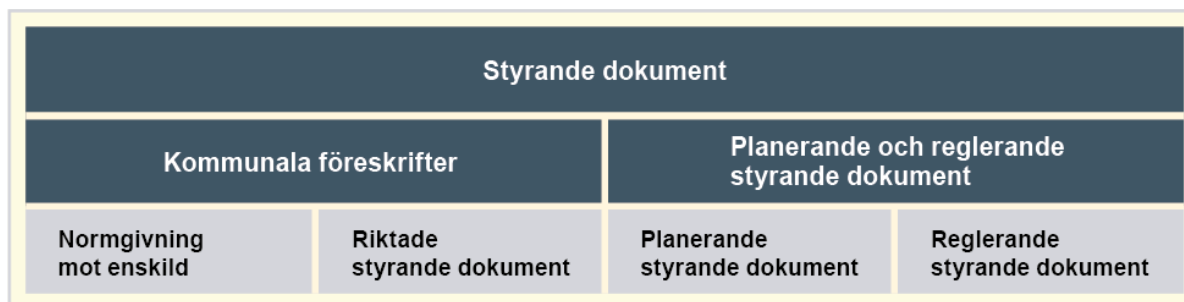

Om Göteborgs Stads styrande dokument

Göteborgs Stads styrande dokument är våra förutsättningar för att vi ska göra rätt saker på rätt sätt. De anger vad nämnder/styrelser och förvaltningar/bolag ska göra, vem som ska göra det och hur det ska göras. Styrande dokument är samlingsbegreppet för dessa dokument.

Stadens grundläggande principer såsom demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och icke-diskriminering omsätts i praktisk verksamhet genom att de integreras i stadens ordinarie beslutsprocesser. Beredning av och beslut om styrande dokument har en stor betydelse för förverkligandet av dessa principer i stadens verksamheter.

De styrande dokumenten ska göra det tydligt både för organisationen och för invånare, brukare, kunder, leverantörer, samarbetspartners och andra intressenter vad som förväntas av förvaltningar och bolag. De styrande dokumenten ligger till grund för att utkräva ansvar när vi inte arbetar i enlighet med vad som är beslutat.

Dokumentnamn: Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning			
Beslutad av: Kommunfullmäktige	Gäller för: Stadens bolagsstyrelser	Diarienummer: 0119/22	Datum och paragraf för beslutet: 2023-02-23 §23
Dokumentsort: Riktlinje	Giltighetstid: Tills vidare	Senast reviderad: 2023-02-23	Dokumentansvarig: Avdelningschef Ärende och utredning, stadsledningskontoret

Innehåll

Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning	3
1 Inledning	3
2 Ägarstyrning	3
3 Roll- och ansvarsfördelning.....	4
3.1 Kommunfullmäktige.....	4
3.2 Kommunstyrelsen.....	4
3.3 Göteborgs Stadshus AB	5
3.4 Moderbolag	6
3.5 Dotterbolag.....	6
3.6 Delägda bolag	7
3.7 Giltighet.....	7

Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning

1 Inledning

Göteborgs Stads bolag skapar tillsammans med stadens övriga verksamheter nytta för boende, besökare och verksamheter i staden, samt medverkar i utvecklingen av ett hållbart göteborgssamhälle.

Viktiga skäl för Göteborgs Stad att äga bolag är att avgränsa den kommersiella verksamheten från den skattefinansierade, möjliggöra ett marknadsmässigt beteende i en konkurrensutsatt situation, tydliggöra styrelsernas ansvar och befogenhet enligt aktiebolagslagen samt att det är lagkrav att viss typ av verksamhet ska bedrivas i bolagsform. Flera av bolagen agerar på en konkurrensutsatt marknad med stöd av speciallagstiftning som kräver ett agerande på affärsmässiga grunder.

2 Ägarstyrning och former för ägarstyrning

Ägarstyrningen över stadens bolag innebär att den samlade styrningen enligt kommunfullmäktiges beslut genomförs. Det förutsätts ske genom en aktiv och närvarande dialog och ett konstruktivt arbetssätt, såväl mellan kommunstyrelsen och Göteborgs Stadshus AB, som mellan Göteborgs Stadshus AB och dess dotterbolag, samt i underkoncerner mellan moderbolag och dotterbolag. Ägarstyrningens former som beskrivs i dessa riktlinjer syftar till att främja kommunfullmäktiges ägarstyrning.

Bolagen i staden är organiserade i en koncern med koncernmoderbolag, moderbolag och dotterbolag. Staden - vars ägande utövas genom kommunfullmäktige - är direktägare av Göteborgs Stadshus AB, nedan benämnt Stadshus AB, som i sin tur äger dotterbolag. Stadshus AB äger dotterbolag i form av direktunderställda bolag samt stadens del av de regionala bolagen. De direktunderställda bolagen utgörs av moderbolag i underkoncerner och stadshuskoncernens interna bolag. Stadshus AB utövar stadens ägarroll i dessa bolag. De dotterbolag som ägs av Stadshus AB är moderbolag i underkoncerner där moderbolagen äger dotterbolag som i förekommande fall är ägare av dotterdotterbolag i en hierarkisk struktur.

De verksamhetsdrivande bolagen har, utöver dessa Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning, ett bolagsspecifikt ägardirektiv som är beslutat av kommunfullmäktige och som definierar ägarens krav och förväntningar på bolaget inom ramen för bolagets verksamhet.

Bolagens verksamhet regleras främst av kommunallagen och aktiebolagslagen, men även annan lagstiftning styr verksamheten. Genom respektive bolagsordning knyts bolagen till sitt kommunala ändamål och binds till de kommunalrättsliga principer som utgör ramen för verksamheten.

Några av stadens bolag ägs tillsammans med andra kommuner och intressenter. Former för ägarstyrning i de regionala bolagen beslutas i samråd mellan ägarkommunerna. Stadens utgångspunkter anges i dessa Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning.

I uppdraget att företräda ägaren ingår att tydliggöra ägarens mål med verksamheten och att stödja bolagen i genomförandet. I Stadshus AB:s och moderbolagens uppdrag ligger även att återföra väsentlig information till ägaren och att ta initiativ till ändrad inriktning i bolagens uppdrag.

Kommunfullmäktige utser på förslag av valberedningen, som huvudsaklig ordning partipolitiskt förtroendevalda ledamöter och suppleanter i bolagens styrelser. I vissa styrelser utses ledamöter och suppleanter utan partipolitisk beteckning. Om så sker ska

moderbolagets styrelse säkerställa sitt politiska ansvarstagande gentemot kommunfullmäktige för verksamheten i dotterbolaget.

3 Roll- och ansvarsfördelning

Nedan beskrivs roll- och ansvarsfördelning mellan de olika nivåerna i Göteborgs Stads bolagsstruktur.

3.1 Kommunfullmäktige

- § 1 Äger samtliga aktier i Göteborgs Stadshus AB.
- § 2 Fastställer det kommunala ändamålet med verksamheten i respektive bolag och beslutar om riktlinjer, bolagsordning, ägardirektiv och andra styrande dokument som krävs för kommunfullmäktiges samlade styrning såsom till exempel beslut om stadens budget.
- § 3 Beslutar om övergripande ekonomiska förutsättningar för stadens bolag.
- § 4 Beslutar på förslag av kommunstyrelsen om nödvändiga åtgärder hos bolag som agerat i strid med det fastställda kommunala ändamålet eller utanför de kommunala befogenheterna.
- § 5 Utser ledamöter och suppleanter i bolagsstyrelser samt lekmannarevisorer med suppleanter.
- § 6 Uppdrar åt revisorskollegiet att upphandla revisionstjänster åt stadens bolag.
- § 7 Tar ställning till ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

3.2 Kommunstyrelsen

- § 1 Ansvarar för uppsikt över stadens bolag enligt kommunallagen.
- § 2 Bereder och yttrar sig över bolagsfrågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt som ska underställas kommunfullmäktige för beslut enligt kommunallagen.
- § 3 Prövar årligen om den verksamhet som bedrivits av helägda och delägda bolag under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om kommunstyrelsen finner att så inte är fallet ska den lämna förslag till kommunfullmäktige om nödvändiga åtgärder.
- § 4 Utarbetar förslag till ägardirektiv för Stadshus AB, i samverkan med Stadshus AB, samt yttrar sig över förslag om ägardirektiv för övriga bolag.
- § 5 Tar initiativ i frågor av hela staden-karaktär i syfte att samordna stadens verksamhet.
- § 6 Beslutar om vilka kriterier som ska ligga till grund för arvodesberedningens gruppindelning för styrelsearvoden.
- § 7 Planerar och genomför kontinuerligt ägardialog med Stadshus AB med fokus på ägardirektiv, kommunfullmäktiges budget, analys och slutsatser från genomförda ägardialoger, viktiga policyfrågor samt övriga frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.
- § 8 Utser ombud till årsstämma/bolagsstämma i Stadshus AB och lämnar instruktion till ombudet.
- § 9 Beslutar på förslag från Stadshus AB om ekonomiska justeringar i anslutning till årsbokslut.

3.3 Göteborgs Stadshus AB

- § 1 Äger stadens aktier i de direktunderställda samt de regionala bolagen.
- § 2 Ska främja kommunfullmäktiges ägarstyrning av bolagen i koncernen med utgångspunkt i detta dokument, i sitt ägardirektiv, bolagens ägardirektiv, kommunfullmäktiges beslut samt beslut fattade av kommunstyrelsen på delegation av kommunfullmäktige. Stadshus ansvarar för samverkan och samordning på strategisk nivå inom bolagskoncernen.
- § 3 Ska identifiera möjligheter till samordning och effektivisering av olika slag inom koncernen, samt, i samverkan med berörda bolag, ta initiativ till förändringar av de direktunderställda bolagen.
- § 4 Ska i rollen som aktiv ägare stödja kommunstyrelsen i dess uppdrag att fullfölja uppsiktsplikten över stadens bolag.
- § 5 Ansvarar för och redovisar väsentlig och strategisk information från den löpande uppföljningen av de direktunderställda och de regionala bolagen till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige, vilket inkluderar de tillfällen Stadshus AB tillfrågats om ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.
- § 6 Planerar och genomför kontinuerligt ägardialog med de direktunderställda bolagen med utgångspunkt från en strategisk nivå och med fokus på ägardirektiv, kommunfullmäktiges budget, affärsplan, större investeringar, väsentliga risker, viktiga policyfrågor samt frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt som ska underställas kommunfullmäktige. Redovisning av ägardialogerna ska ske skriftligt till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.
- § 7 Utser ombud till årsstämma/bolagsstämma i de direktunderställda bolagen samt de regionala bolagen och lämnar instruktion till ombuden.
- § 8 Utarbetar förslag till ägardirektiv och bolagsordningar för de direktunderställda bolagen, i samverkan med berört bolag och kommunstyrelsen, samt yttrar sig över förslag till ägardirektiv och bolagsordningar för dotterdotterbolag inför kommunfullmäktiges fastställande.
- § 9 Yttrar sig över förslag till aktieägaravtal, ägardirektiv och bolagsordningar för delägda bolag, vilka ska fastställas av kommunfullmäktige.
- § 10 Ansvarar för att lyfta ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt till kommunfullmäktige för ställningstagande. Om tveksamhet uppstår om frågan är av sådan beskaffenhet, ska kommunstyrelsen tillfrågas.
- § 11 Yttrar sig i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt från de direktunderställda respektive dotterdotterbolagen som ska till kommunfullmäktige för ställningstagande.
- § 12 Upprättar koncernbokslut för bolagskoncernen samt lämnar uppföljningsrapporter på strategisk nivå med utgångspunkt från rapporteringen från de direktunderställda bolagen och de regionala bolagen.
- § 13 Ansvarar för att bolagskoncernens samlade skatteposition i första hand skapas hos koncernmoderbolaget.
- § 14 Lämnar förslag till kommunstyrelsen om koncernens ekonomiska justeringar i anslutning till årsbokslut.
- § 15 Bereder förslag till kommunfullmäktige att godkänna ledamöter utan partipolitisk beteckning i direktunderställda bolag.

3.4 Moderbolag

- § 1 Äger stadens aktier i dotterbolagen inom moderbolagets underkoncern.
- § 2 Har kommunfullmäktiges uppdrag att ansvara för ägarstyrningen av dotterbolagen i underkoncernen med utgångspunkt i detta dokument, i sitt ägardirektiv, dotterbolagens ägardirektiv, kommunfullmäktiges budget, samt beslut fattade av kommunstyrelsen eller Stadshus AB på delegation av kommunfullmäktige. Ägarstyrningen ska utgå från ett hela staden perspektiv vilket innebär ansvar för samverkan och samordning på strategisk nivå inom underkoncernen.
- § 3 Ska identifiera möjligheter till samordning och effektivisering av olika slag inom underkoncernen, samt, i samverkan med berörda bolag, ta initiativ till förändringar av dotterbolagen.
- § 4 Ansvarar för och redovisar väsentlig och strategisk information från den löpande uppföljningen av dotterbolagen till Stadshus AB, vilket inkluderar de tillfällen moderbolaget tillfrågats om ärenden av principiell karaktär.
- § 5 Planerar och genomför kontinuerligt ägardialog med dotterbolagen med fokus på ägardirektiv, kommunfullmäktiges budget, affärsplan, större investeringar, väsentliga risker, viktiga policyfrågor samt frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt som ska underställas kommunfullmäktige. Redovisning av ägardialogerna ska ske skriftligt till Stadshus AB.
- § 6 Är rapporterande enhet till kommunstyrelsen, kommunfullmäktige respektive till Stadshus AB för samtliga dotterbolag i underkoncernen.
- § 7 Utser ombud till årsstämma/bolagsstämma i dotterbolagen samt lämnar instruktion till ombudet.
- § 8 Beslutar om underkoncernens ekonomiska justeringar i anslutning till årsbokslut enligt beslut från kommunstyrelsen.
- § 9 Utarbetar förslag till ägardirektiv för helägda dotterbolag, som ska fastställas av kommunfullmäktige. Förslag ska utarbetas i samråd med Stadshus AB och berört dotterbolag.
- § 10 Ansvarar för att lyfta ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt till kommunfullmäktige för ställningstagande. Om tveksamhet uppstår om frågan är av sådan beskaffenhet, ska Stadshus AB tillfrågas.
- § 11 Yttrar sig över dotterbolagens resp dotterdotterbolagens ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt som ska överlämnas till kommunfullmäktige för ställningstagande.
- § 12 Bereder förslag till kommunfullmäktige att godkänna ledamöter utan partipolitisk beteckning i dotterbolag. I de fall kommunfullmäktige utser ledamöter utan partipolitisk beteckning ska moderbolaget kontinuerligt utvärdera och pröva ändamålsenligheten med sådan styrelsesammansättning. Resultatet av utvärderingen ska tillställas Stadshus AB.

3.5 Dotterbolag

- § 1 Ansvarar för genomförande av verksamheten med utgångspunkt i bolagsordning, ägardirektiv för bolaget, kommunfullmäktiges budget samt övriga styrande dokument.
- § 2 Medverkar i ägardialog och i den samverkan och samordning i övrigt som moderbolaget tar initiativ till.
- § 3 Ansvarar för att lyfta ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt till kommunfullmäktige för ställningstagande. Om tveksamhet uppstår om frågan är av sådan beskaffenhet, ska moderbolaget tillfrågas.

- § 4 Yttrar sig över dotterbolagens ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt som ska överlämnas till kommunfullmäktige för ställningstagande.
- § 5 Bolag som i formell mening är moderbolag utser ombud till årsstämma/bolagsstämma i sina dotterbolag samt lämnar instruktion till ombudet.

3.6 Delägda bolag

- § 6 För de av staden delägda bolag ska, med beaktande av kommunallagen samt aktiebolagslagen, så långt möjligt stadens inflytande som delägare säkerställas i aktieägaravtal och ägardirektiv. Formerna för hur ägandet ska utövas och hur ägardialogen ska genomföras med de delägda bolagen ska regleras i respektive aktieägaravtal (eller motsvarande) för bolaget.
- § 7 Former för ägarstyrning av de minoritetsägda bolagen regleras av kommunfullmäktige i särskild ordning.

3.7 Giltighet

- § 1 Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning ska för att äga giltighet beslutas av kommunfullmäktige och därefter antas på resp bolags bolagsstämma.

Redovisning av uppdrag att revidera nämndernas reglementen och styrelsernas ägardirektiv för att tydligt styra mot klimat- och miljömålen

§ 12, 1449/22

Beslut

Enligt kommunstyrelsens förslag:

1. Kapitel 1 § 3 i ägardirektiven för stadens helägda bolag, i enlighet med bilagan till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, fastställs.
2. Redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag givet i budget 2023 till kommunstyrelsen att revidera nämndernas reglementen och styrelsernas ägardirektiv för att tydligt styra mot klimat- och miljömålen utan att riskera den sociala och ekonomiska hållbarheten, antecknas och förklaras fullgjort.

Handling

2023 nr 150.

Yrkanden

Karin Pleijel (MP), Hans Arby (C), Grith Fjeldmose (V), Simona Mohamsson (L), Linnea Wikström (S) och Patrik Höstmad (D) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Emma Altenhammar (SD) yrkar bifall till förslaget från SD i kommunstyrelsen.

Propositionsordning

Ordföranden ställer propositioner på yrkandena och finner att kommunstyrelsens förslag har bifallits. Omröstning begärs.

Omröstning

Godkänd voteringsproposition: ”Ja för bifall till kommunstyrelsens förslag. Nej för bifall till yrkandet från Emma Altenhammar.”

Omröstningen utfaller med 72 Ja mot 9 Nej. Hur var och en röstar framgår av bilaga 5.

Reservation

Ledamöterna från SD reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna yrkandet.

Protokollsutdrag skickas till

Stadens helägda bolag enligt förteckning i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande
Styrande dokument

Dag för justering

2023-09-21

Vid protokollet

Sekreterare

Mathias Sköld

Ordförande

Aslan Akbas

Justerande

Håkan Eriksson

Justerande

Margareta Broang

Justerande

Lisbeth Sundén Andersson

Bilaga 5

Ärende: 12

Ärendemening: Redovisning av uppdrag att revidera nämndernas reglementen och styrelsernas ägardirektiv för att tydligt styra mot klimat- och miljömålen

Antal Ja: 72 Antal Nej: 9 Antal Avstår: 0 Antal Frånv: 0 Antal Kvittade: 0

Namn	Parti	Plats	Funktion	Resultat
Aslan Akbas	S	1	Ordförande	Ja
Alexander Aldäng	V	80	Ersättare	Ja
Emma Altenhammar	SD	67	Ledamot	Nej
Ann-Christine Andersson	S	25	Ledamot	Ja
Bettan Andersson	V	59	Ledamot	Ja
Hanna Andersson	S	45	Ersättare	Ja
Robert Andersson Hammarstrand	S	22	Ledamot	Ja
Hans Arby	C	48	Ledamot	Ja
Mats Arnsmar	S	20	Ledamot	Ja
Jonas Attenius	S	10	Ledamot	Ja
Hanan Baalbaki	S	39	Ledamot	Ja
Jesper Berglund	V	81	Ledamot	Ja
Kristina Bergman Alme	L	55	Ersättare	Ja
Daniel Bernmar	V	56	Ledamot	Ja
Jessica Blixt	D	35	Ledamot	Ja
Leif Blomqvist	S	38	Ersättare	Ja
Margareta Broang	M	3	2:e v Ordf	Ja
Jenny Broman	V	57	Ledamot	Ja
Marie Brynolfsson	V	58	Ledamot	Ja
Kalle Bäck	KD	31	Ledamot	Ja
Emmyly Bönfors	C	50	Ledamot	Ja
Sara Carlsson Hägglund	V	62	Ledamot	Ja
Håkan Eriksson	V	2	1:e v Ordf	Ja
Rickard Eriksson	M	26	Ledamot	Ja
Krista Femrell	SD	65	Ledamot	Nej

Lena Ferm	SD	69	Ledamot	Nej
Grith Fjeldmose	V	63	Ledamot	Ja
Eva Flyborg	L	52	Ledamot	Ja
Ann Catrine Fogelgren	L	54	Ledamot	Ja
Jörgen Fogelklou	SD	73	Ledamot	Nej
Pär Gustafsson	L	53	Ledamot	Ja
Håkan Hallengren	S	24	Ledamot	Ja
Patrik Höstmad	D	34	Ledamot	Ja
Alfred Johansson	S	42	Ledamot	Ja
Axel Josefson	M	5	Ledamot	Ja
Magnus Kindmark	S	64	Ledamot	Ja
Agneta Kjaerbeck	SD	72	Ledamot	Nej
Hannah Klang	V	61	Ledamot	Ja
Jörgen Knudtzon	KD	30	Ledamot	Ja
Lena Landén-Olsson	S	37	Ledamot	Ja
Elisabet Lann	KD	32	Ledamot	Ja
Tony Liljendahl	SD	68	Ledamot	Nej
Staffan Lindström	S	41	Ledamot	Ja
Lena Lindström Olinder	M	28	Ledamot	Ja
Cecilia Magnusson	M	11	Ledamot	Ja
Hampus Magnusson	M	6	Ledamot	Ja
Nina Miskovsky	M	7	Ledamot	Ja
Simona Mohamsson	L	51	Ledamot	Ja
Jonas Nilsson	V	47	Ledamot	Ja
Claudia Nistor Pedrini	S	43	Ledamot	Ja
Kristina Norén Lallo	KD	29	Ersättare	Ja
Helena Norin	MP	77	Ledamot	Ja
Toni Orsulic	M	17	Ledamot	Ja
Bosse Parbring	MP	75	Ledamot	Ja
AnnaSara Perslow	C	49	Ersättare	Ja
Karin Pleijel	MP	74	Ledamot	Ja
Rasmus Ragnarsson	SD	71	Ledamot	Nej
Parisa Rezaeivar	S	40	Ledamot	Ja
Anneli Rhedin	M	18	Ledamot	Ja

Annelie Schagerström	S	46	Ledamot	Ja
Henrik Sjöstrand	M	16	Ersättare	Ja
Yvonne Stafrén	SD	70	Ledamot	Nej
Lisbeth Sundén Andersson	D	4	Ledamot	Ja
Anders Svensson	M	14	Ledamot	Ja
Claes Söderling	S	19	Ersättare	Ja
Eva Ternegren	MP	78	Ersättare	Ja
Bruno Tiozzo	M	12	Ersättare	Ja
Per-Eric Trulsson	SD	66	Ledamot	Nej
Viktoria Tryggvadóttir Rolka	S	8	Ledamot	Ja
Mattias Tykesson	M	15	Ledamot	Ja
Sarah Ullmark	M	27	Ledamot	Ja
Kochar Wallad Begi	S	9	Ersättare	Ja
Martin Wannholt	D	36	Ledamot	Ja
Hillevi Werring	MP	76	Ersättare	Ja
Camilla Widman	S	21	Ledamot	Ja
Linnea Wikström	S	44	Ledamot	Ja
Lillemor Williamsson	D	33	Ersättare	Ja
Maria Wåhlin	V	79	Ledamot	Ja
Roshan Yigit	S	23	Ledamot	Ja
Johan Zandin	V	60	Ledamot	Ja
Hakan Önal	M	13	Ledamot	Ja

Handling 2023 nr 150

Redovisning av uppdrag att revidera nämndernas reglementen och styrelsernas ägardirektiv för att tydligt styra mot klimat- och miljömålen

Till Göteborgs kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen tillstyrker stadsledningskontorets förslag i tjänsteutlåtande den 22 maj 2023 och föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

1. Kapitel 1 § 3 i ägardirektiven för stadens helägda bolag, i enlighet med bilagan till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, fastställs.
2. Redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag givet i budget 2023 till kommunstyrelsen att revidera nämndernas reglementen och styrelsernas ägardirektiv för att tydligt styra mot klimat- och miljömålen utan att riskera den sociala och ekonomiska hållbarheten, antecknas och förklaras fullgjort.

Vid behandling av ärendet i kommunstyrelsen förekom skiljaktiga meningar:

Karin Pleijel (MP) och Axel Josefson (M) yrkade bifall till stadsledningskontorets förslag och avslag på yrkande från SD den 9 juni 2023.

Jörgen Fogelklou (SD) yrkade bifall till yrkande från SD den 9 juni 2023.

Kommunstyrelsen beslutade utan omröstning att bifalla stadsledningskontorets förslag.

Jörgen Fogelklou (SD) reserverade sig mot beslutet.

Representanterna från MP, S och V antecknade som yttrande en skrivelse från den 21 augusti 2023.

Göteborg den 23 augusti 2023
Göteborgs kommunstyrelse

Jonas Attenius

Lina Isaksson

Yttrande angående redovisning av uppdrag att revidera nämndernas reglemente och styrelsernas ägardirektiv för att tydligt styra mot klimat- och miljömålen

Yttrande

Uppföljningen av målen i miljö- och klimatprogrammet visar tydligt att vi omgående behöver göra omfattande förändringar för att nå målen. Detsamma gäller för att nå avfallsplanens mål. I stadsledningskontorets tjänsteutlåtande framgår att den nuvarande skrivningen som finns i nämndernas reglemente, innebär att samtliga nämnder ska bedriva ett aktivt hållbarhetsarbete. Det framgår också att det finns flera relativt nyligen antagna styrdokument inom den ekologiska dimensionen för hållbar utveckling men att vi ännu inte hunnit se resultatet av dessa.

Vi ser att arbetet med att nå miljö- och klimatmålen behöver intensifieras. Det är inte långt kvar till 2030 då Göteborg ska vara klimatneutralt. Det innebär att samtliga nämnder och styrelser behöver göra allt de kan för att bidra till omställningen. Det är bra att bolagens ägardirektiv förtydligas och blir samstämmigt med nämndernas reglemente. I övrigt är vi beredda att avvakta resultatet av de antagna styrdokument som redan finns inom miljöområdet för att undvika dubbelstyrning.

Yrkande
2023-06-09

Ärende nr: KS 2023-06-14, 2.1.3, Dnr: 1449/22

Yrkande angående – Redovisning av uppdrag att revidera nämndernas reglemente och styrelsernas ägardirektiv för att tydligt styra mot klimat- och miljömålen.

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Kapitel 1 § 3 i ägardirektiven för stadens helägda bolag, fastställs i enlighet med Sverigedemokraternas förslag till revidering.

Nuvarande formulering kapitel 1 § 3:

Stadens bolag ska bidra till ett långsiktigt hållbart samhälle genom att i sin verksamhet bedriva ett aktivt hållbarhetsarbete. En hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.

Förslag till reviderad formulering kapitel 1 § 3

Stadens bolag ska bidra till ett långsiktigt hållbart samhälle genom att i sin verksamhet bedriva ett aktivt hållbarhetsarbete. Genomförandet av en hållbar utveckling får inte ske på bekostnad av social och ekonomisk hållbarhet.

2. Kommunfullmäktiges uppdrag från budget 2023 till kommunstyrelsen om att revidera nämndernas reglemente och styrelsernas ägardirektiv för att styra mot klimat- och miljömålen antecknas och förklaras fullgjort.

Yrkandet

Stadsledningskontorets formuleringar hänvisar till en hållbar utveckling som "tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov". Denna formulering kan tolkas på olika sätt och kan vara öppen för olika tolkningar av vad som är nödvändigt för att tillfredsställa dagens behov och vad som skulle äventyra kommande generationers möjligheter. Formuleringen behöver vara tydlig och undvika sådana potentiella tvetydigheter.

En direkt hänvisning till Agenda 2030 passar inte in i stadsledningskontorets förslag till revidering eftersom de redan fokuserar på stadens bolags specifika roll och behovet av att uppnå hållbarhet på lokal nivå. Att inkludera Agenda 2030 skulle kunna skapa förvirring eller överflöd och minska flexibiliteten att anpassa hållbarhetsarbetet till den specifika kontexten för staden.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-05-22

Diarienummer 1449/22

Handläggare

Anna Säveskog, Jakob Jendeby, Lisa Berlin

Telefon: 031-368 03 90, 031-368 00 07

E-post: anna.saveskog@stadshuset.goteborg.se

jakob.jendeby@stadshuset.goteborg.se

Redovisning av uppdrag att revidera nämndernas reglemente och styrelsernas ägardirektiv för att tydligt styra mot klimat- och miljömålen

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Kapitel 1 § 3 i ägardirektiven för stadens helägda bolag, i enlighet med bilagan till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, fastställs.
2. Redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag givet i budget 2023 till kommunstyrelsen att revidera nämndernas reglemente och styrelsernas ägardirektiv för att tydligt styra mot klimat- och miljömålen utan att riskera den sociala och ekonomiska hållbarheten, antecknas och förklaras fullgjort.

Sammanfattning

I kommunfullmäktiges budget 2023 fick kommunstyrelsen i uppdrag att revidera nämndernas reglementen och styrelsernas ägardirektiv för att tydligt styra mot klimat- och miljömålen utan att riskera den sociala och ekonomiska hållbarheten.

I ärendet redovisas befintlig styrning inom miljö- och klimatområdet och generellt om stadens styrning samt de olika alternativ som stadsledningskontoret övervägt kring en stärkt styrning mot klimat- och miljömålen.

Nuvarande skrivningar i nämndernas reglementen om att alla nämnder ska driva ett integrerat och proaktivt hållbarhetsarbete som syftar till att uppnå målen i Agenda 2030 innebär att hållbarhetsfrågorna ska vara en integrerad del i nämndernas utförande av grunduppdraget. Stadsledningskontoret bedömer att formuleringen i nämndernas reglementen kapitel 1 § 6 innebär styrning mot samtliga dimensioner av hållbarhet. Kontoret bedömer att det finns skäl att revidera de helägda bolagens ägardirektiv för att motsvara den styrning som redan gäller för nämnderna och föreslår därför att kommunfullmäktige beslutar om en justering av dessa.

I övrigt är stadsledningskontorets samlade bedömning att Göteborgs Stads policy för den ekologiska dimensionen, stadens miljö- och klimatprogram samt miljöledningssystem tydligt styr nämnder och bolag avseende miljö- och klimatmålen. Kontoret bedömer att det skapar en dubbelstyrning om vissa mål från redan befintliga styrande dokument inkluderas i reglementen och ägardirektiv.

Stadsledningskontoret konstaterar att såväl miljö- och klimatprogrammet som miljöledningssystemet, avfallsplanen, energiplanen och åtgärdsplan för god vattenstatus är relativt nyligen beslutade. Arbetet med att styra och agera utifrån dessa dokument är nu påbörjat och stadsledningskontoret bedömer att effekten av det bör avvaktas innan ytterligare styrning adderas. Arbetet med en klimatinvesteringsplan i enlighet med klimatkontraktet är pågående, vilket också kommer att ge ytterligare styrning på klimatområdet.

Bedömning ur ekologisk, ekonomisk och social dimension

Stadsledningskontoret ser utmaningar och risk för målkonflikter mellan dimensionerna vid revidering av nämndernas reglemente och styrelsernas ägardirektiv enligt uppdraget. Stadsledningskontoret menar att ännu tydligare styrning mot en av dimensionerna inom hållbar utveckling per definition innebär att prioriteringar måste göras. Det skulle därmed få konsekvenser för möjligheten att omhänderta målen inom övriga dimensioner.

Hållbarhetsdimensionen omhändertas i nuvarande kapitel 1 i nämndernas reglementen och styrelsernas ägardirektiv. Vid revidering i enlighet med uppdraget bedömer stadsledningskontoret dessutom att det uppstår överlappande styrning. Däremot ser stadsledningskontoret ett behov av harmonisering av reglementen och ägardirektiv avseende Agenda 2030.

Det förslag som stadsledningskontoret förordar i ärendet bedöms inte medföra några kostnader.

Bilaga

Föreslagen förändring i ägardirektiven samt lista på de helägda bolag som berörs

Ärendet

I kommunfullmäktiges budget 2023 fick kommunstyrelsen i uppdrag att revidera nämndernas reglemente och styrelsernas ägardirektiv för att tydligt styra mot klimat- och miljömålen utan att riskera den sociala och ekonomiska hållbarheten.

Beskrivning av ärendet

Göteborgs Stads styrning inom miljö- och klimatområdet

Nedan redogörs kortfattat för stadens styrning inom miljö- och klimatområdet.

Göteborgs Stads policy för den ekologiska dimensionen

Syftet med policyn är att slå fast Göteborgs Stads gemensamma åtaganden och styrande principer för arbetet med den ekologiska dimensionen av hållbar utveckling. Policyn revideras genom beslut i februari 2022. Policyn, som är det övergripande reglerande styrande dokumentet inom den ekologiska dimensionen, syftar också till att förtydliga grundsatser som bärs vidare i övriga reglerande och planerande styrande dokument på området.

Miljö- och klimatprogrammet

Kommunfullmäktige beslutade i mars 2021 om Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021-2030. Programmet gäller för stadens samtliga nämnder och styrelser och fokuserar på de största utmaningarna för att nå ett ekologiskt hållbart Göteborg. Det innehåller en målbild samt tre miljömål som handlar om naturen, klimatet och människan. De tre miljömålen omfattar hela Göteborg. Under de tre miljömålen finns tolv delmål som fokuserar på Göteborgs Stads egen verksamhet där staden har större rådighet. Programmet innehåller utöver målen sju tvärgående strategier. Arbetet i strategierna bidrar på olika sätt till att nå samtliga miljömål. För respektive miljömål och delmål finns en tabell med indikatorer, där nuläge och målvärde anges. Indikatorerna med målvärden konkretiserar vad som ska uppnås till angivet årtal.

Miljö- och klimatprogrammet innehåller inte miljömål eller delmål där det redan finns lagstiftning eller annan reglering som motiverar tillräcklig förändring eller för områden som täcks av andra styrande dokument i Göteborgs Stad. Det innebär att miljö- och klimatprogrammet inte ger hela bilden av stadens prioriteringar och insatser på miljöområdet. Göteborgs Stads avfallsplan för 2021-2030 innehåller mål på avfallsområdet, varför sådana inte ingår i miljö- och klimatprogrammet.

Annan styrning

Andra exempel på styrning inom miljö- och klimatområdet är Göteborgs Stads energiplan 2022-2030, Göteborgs Stads åtgärdsplan för god vattenstatus 2023-2027 samt Göteborgs Stads åtgärdsprogram mot buller 2019-2023.

Agenda 2030 i miljö och klimatprogrammet

Miljö- och klimatprogrammet tar sin utgångspunkt i FN:s globala hållbarhetsmål Agenda 2030, Sveriges nationella miljömålssystem, Parisavtalet och de utmaningar som Göteborg som samhälle och Göteborgs Stad som organisation står inför för att klara omställningen till ett ekologiskt hållbart samhälle. I de globala hållbarhetsmålen integreras de tre dimensionerna av hållbarhet: social, ekonomisk och ekologisk. Målen är odelbara och flera av målen är beroende av och direkt kopplade till varandra. Det innebär att en positiv utveckling inom ett mål kan ge positiva effekter för ett annat mål. Hållbarhet inom den

ekologiska dimensionen är en grundläggande förutsättning för att nå hållbarhet inom de ekonomiska och sociala dimensionerna.

Stadens gemensamma miljöledningssystem

Stadens miljöledningssystem ska säkerställa att stadens förvaltningar och bolag planerar, genomför, följer upp och förbättrar sina insatser och arbetsformer för att nå stadens gemensamma mål (i till exempel miljö- och klimatprogrammet) och för att minska verksamhetens egen betydande miljöpåverkan. Miljöledningssystemet ska även underlätta att följa upp miljö- och klimatprogrammet och visa effekten av stadens gemensamma miljöarbete. Miljöledningssystemet styrs genom Göteborgs Stads anvisning för systematisk miljöledning beslutad av kommunfullmäktige.

Nämnders och styrelserns ansvar för miljö- och klimatprogrammet samt miljöledningssystem

Samtliga nämnder och styrelser ska i sin ordinarie verksamhetsplanering, med stöd av sitt miljöledningssystem, identifiera och prioritera de åtgärder som behöver genomföras inom sina respektive ansvarsområden, för att miljömålen och delmålen i till exempel miljö- och klimatprogrammet ska kunna nås. På detta sätt integreras miljöfrågorna i verksamheternas planering.

Uppföljning av miljö- och klimatprogrammet samt miljöledningssystemet

Uppföljningen av miljö och klimatprogrammets strategier ska enligt programmet följas upp en gång per år och rapporteras till kommunstyrelsen. Uppföljning av strategierna har redovisats i samlingsärenden vid två tillfällen. Fokus för den senaste uppföljningen låg på förutsättningarna för strategiarbetet och på vilken typ av frågor strategierna arbetar med. Uppföljningen visade bland annat att strategiarbetet är inriktat på frågan att undanröja hinder mot att genomföra åtgärder som är nödvändiga för att nå miljö- och klimatprogrammets mål. Flera av strategierna driver även på för att lösningar ska implementeras. Enligt miljö- och klimatnämndens rapport ger i nuläget staden inte strategiarbetet tillräckliga förutsättningar för denna uppgift. I rapporten ges rekommendationer inom fem olika områden. De handlar främst om strategiarbetets förutsättningar. Uppföljning av programmets mål och delmål ska ske vartannat år och rapporteras till kommunfullmäktige. Resultat av måluppföljningen är planerad till miljö- och klimatnämndens sammanträde i juni för vidare rapportering till kommunfullmäktige. Resultat av uppföljning av avfallsplanens mål är planerad till kretslopp och vattennämndens sammanträde i juni.

Miljö- och klimatnämnden ansvarar för att genomföra stödande miljörevisioner hos stadens förvaltningar och bolag. Utifrån iakttagelser och analys vid dessa sammanfattar miljö- och klimatnämnden i sin senaste rapportering att flera förvaltningar och bolag gjort framsteg i implementeringen av miljöledningssystemet jämfört med föregående år men att utvecklingen går för långsamt. Flera verksamheter saknar en grundlig kartläggning och bedömning av sin verksamhets miljöpåverkan, vilket riskerar att leda till fel fokus och mindre effekt i miljöarbetet.

Generellt om stadens styrning

Kommunfullmäktiges årliga budgetbeslut är det överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads nämnder och styrelser och utgör en prioritering av vad som ska genomföras för budgetperioden. Budgetens roll är att inom de ekonomiska ramarna och

gällande lagstiftning ange kommunfullmäktiges mål och inriktningar samt uppdrag för verksamheten och ekonomin under budgetperioden.

Genom planerande styrande dokument anger politiken vad organisationen ska göra för att nå det framtida tillståndet inom olika områden. Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram är ett exempel på ett sådant dokument.

Reglerande dokument är normativa till sin karaktär och styr organisationens handlande i verksamheten. De reglerande styrande dokumenten handlar om hur redan befintlig verksamhet ska utföras varje gång den utförs. I sammanhanget kan till exempel Göteborgs Stads anvisning för miljöledningssystem nämnas.

Möjliga alternativ

Stadsledningskontoret har övervägt några alternativa möjligheter för att utföra uppdraget.

Komplettera kapitel 1 i reglementen och ägardirektiv

Utifrån det givna uppdraget har stadsledningskontoret övervägt förslag till revideringar av samtliga reglementen och ägardirektiv, med utgångspunkt i de krav som redan är beslutade genom miljö- och klimatprogrammet.

En ändring i reglementen och ägardirektiv skulle kunna formuleras enligt följande:

Nämnder och styrelser ska prioritera de åtgärder som behöver genomföras inom respektive ansvarsområde för att miljö- och klimatmålen ska kunna nås. Genomförandet får däremot inte ske på bekostnad av social och ekonomisk hållbarhet.

Mot ett sådant tillägg i reglementena talar dock de krav på genomförande av åtgärder för att nå miljömålen inom miljö- och klimatprogrammet som är beslutade av kommunfullmäktige och redan gäller. Stadsledningskontoret ser däremot inte att en upprepning av dem i reglementen och ägardirektiv leder till att styrningen inom området blir tydligare. Snarare innebär det att staden upprepar samma krav fast på olika ställen. I ärendet om att minska administration inom flera verksamheter (KF 2023-02-23 § 29) för stadsledningskontoret resonemang kring vikten av att minska dubbelstyrning.

Komplettera kapitel 2 i reglementen och ägardirektiv

Stadsledningskontoret har övervägt ett alternativ som innebär att kapitel 2 i samtliga nämnders reglementen och samtliga styrelser ägardirektiv ges nya skrivningar i linje med kommunfullmäktiges uppdrag. Kapitel 2 reglerar grunduppdraget och har ett innehåll som är specifikt för varje nämnd och styrelse.

Stadsledningskontoret konstaterar att detta förslag, i likhet med eventuella förändringar i kapitel 1, leder till att en av dimensionerna inom hållbarhet ges företräde framför övriga. Den struktur som staden tillämpar för reglementen och ägardirektiv bygger dessutom på att gemensamma skrivningar som gäller samtliga nämnder och styrelser omhändertas i kapitlen 1 och 3. Därutöver bedömer stadsledningskontoret att en gemensam skrivning i kapitel 2 inte tillför något som inte redan är omhändertaget i den skrivning som finns i nämndernas kapitel 1.

Vill kommunfullmäktige genom reglementen och ägardirektiv peka ut vissa nämnder och styrelser som mer drivande i genomförandet av klimat- och miljömålen kan det göras genom ändringar i respektive nämnders och styrelser kapitel 2. Detta behöver dock vägas mot annan styrning som kommunfullmäktige har beslutat för att undvika överlappande styrning. I miljö- och klimatprogrammets struktur finns utpekade nämnder

och styrelser med samordningsansvar för strategierna och även viktiga aktörer (nämnder och styrelser) för respektive strategi. På motsvarande sätt finns utpekade ansvariga parter i Göteborgs Stad för mål och delmål i avfallsplanen.

Förstärkt skrivningar i bolagens ägardirektiv för att motsvara styrningen av nämnderna

Slutligen har stadsledningskontoret även övervägt ett alternativ som innebär förstärkta skrivningar i bolagens ägardirektiv. 2019-09-12 § 32 fattade kommunfullmäktige beslut om en ny gemensam struktur för ägardirektiven inom bolagskoncernen. Strukturen är uppbyggd på samma sätt som för nämndernas reglementen med en uppdelning i tre kapitel där första och tredje kapitlet är gemensamma och likalydande för samtliga helägda bolag. Av kapitel 1 § 3 framgår att ”Stadens bolag ska bidra till ett långsiktigt hållbart samhälle genom att i sin verksamhet bedriva ett aktivt hållbarhetsarbete. En hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.”

Kommunfullmäktige fattade 2020-10-15 § 11 beslut om justering av gemensamma och likalydande kapitel 1 och 3 i reglementena för kommunstyrelsen och stadens nämnder. I samband med revideringen fattades beslut om en ny lydelse i kapitel 1 § 6: ”Alla nämnder ska driva ett integrerat och proaktivt hållbarhetsarbete som syftar till att uppnå målen i Agenda 2030. En hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov. Hållbar utveckling består av tre dimensioner som samspelar och stödjer varandra; social hållbarhet, ekologisk hållbarhet och ekonomisk hållbarhet.”

En viktig utgångspunkt i den gemensamma strukturen för reglementen och ägardirektiv är att i de fall förutsättningarna är lika ska de gemensamma skrivningarna inte skilja sig åt oavsett om de avser nämnder eller styrelser. Stadsledningskontoret föreslår därför i detta ärende att ägardirektivens gemensamma kapitel 1 § 3 revideras för de helägda bolagen och ges en likalydande innebörd som nämndernas reglemente:

”Stadens bolag ska bidra till ett långsiktigt hållbart samhälle genom att i sin verksamhet bedriva ett aktivt hållbarhetsarbete. Alla styrelser ska driva ett integrerat och proaktivt hållbarhetsarbete som syftar till att uppnå målen i Agenda 2030. En hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.”

Om kommunfullmäktige beslutar om en revidering av kapitel 1 § 3 ska bolagsstämmorna i respektive bolag därefter anta ägardirektiven för att de ska äga giltighet. Av bilagan till detta ärende framgår vilka helägda bolag som har ägardirektiv och därmed berörs.

Stadsledningskontorets bedömning

Stadsledningskontoret bedömer att Göteborgs Stads policy för den ekologiska dimensionen, stadens miljö- och klimatprogram samt miljöledningssystem tydligt styr nämnder och bolag avseende miljö- och klimatmålen i enlighet med stadens styrmodell. Kontoret bedömer att det skapar överlappande styrning att inkludera vissa mål, från redan befintliga styrande dokument, i reglementen och ägardirektiv.

Uppföljning av miljö- och klimatprogrammets mål, delmål och strategier samt även miljöledningssystemet visar och kommer att visa tillståndet för måluppfyllnad och hur staden presterar i det miljö- och klimatstrategiska arbetet samt utifrån det - vilka åtgärder

som behöver utföras eller förstärkas för att uppnå målen och skapa förutsättningar för det miljö- och klimatstrategiska arbetet. Stadsledningskontoret bedömer att tillvaratagande av resultat i uppföljning av befintliga styrande dokument utgör en större potential för att nå framgång i stadens miljö- och klimatarbete än att använda reglementen och ägardirektiv i det syftet. Kontoret bedömer inte att ytterligare skrivningar i reglementen och ägardirektiv avseende att tydligt styra mot klimat- och miljömålen, utan att riskera den sociala och ekonomiska hållbarheten, åtgärda brister som lyfts vid uppföljning av miljö- och klimatprogrammets strategier och miljöledningssystemet. Kontoret bedömer att potentialen i stället ligger i nämnders och styrelser ambitionsnivå avseende miljö- och klimatprogrammet, övriga styrdokument inom miljöområdet och miljöledningssystemet och hur de utifrån sin rådighet lever upp till den befintliga styrningen.

Valet att ta fram ytterligare styrning vare sig det handlar om reglerande eller planerande styrande dokument ska ske under övervägande av om det finns andra sätt att styra på. Det ska också övervägas om det redan finns styrning inom området och vilken styrning som eventuellt saknas. Stadsledningskontorets analys av den samlade styrmiljön på området leder till bedömningen att det finns tydlig styrning mot miljö- och klimatmålen såväl i reglerande som planerande styrande dokument och att detta gäller samtliga nämnder och styrelser.

Stadsledningskontoret konstaterar att såväl miljö- och klimatprogrammet som miljöledningssystemet, avfallsplanen, energiplanen och åtgärdsplan för god vattenstatus är relativt nyligen beslutade. Arbetet med att styra och agera utifrån dessa dokument är nu påbörjat och stadsledningskontoret bedömer att effekten av det bör avvaktas innan ytterligare styrning adderas. Arbetet med en klimatinvesteringsplan i enlighet med klimatkontraktet är pågående, vilket också kommer att ge ytterligare styrning på klimatområdet.

Nuvarande skrivningar i nämndernas reglementen om att alla nämnder ska driva ett integrerat och proaktivt hållbarhetsarbete som syftar till att uppnå målen i Agenda 2030 innebär att hållbarhetsfrågorna ska vara en integrerad del i nämndernas utförande av grunduppdraget. I reglementen och ägardirektiv har staden definierat hållbar utveckling som tre dimensioner som samspelar och stödjer varandra: social hållbarhet, ekologisk hållbarhet och ekonomisk hållbarhet. De 17 målen i Agenda 2030 innefattar alla tre dimensionerna av hållbar utveckling.

Stadsledningskontoret bedömer att formuleringen i reglementenas kapitel 1 § 6 innebär styrning mot samtliga dimensioner av hållbarhet. Stadsledningskontoret bedömer att det finns skäl att revidera de helägda bolagens ägardirektiv för att motsvara den styrning som redan gäller för nämnderna och föreslår därför att kommunfullmäktige beslutar om en justering av dessa.

Däremot menar stadsledningskontoret att ännu tydligare styrning mot en av dimensionerna per definition innebär att prioriteringar måste göras. Det skulle därmed få konsekvenser för möjligheten att omhänderta målen inom övriga dimensioner.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör

Jämförelse mellan nuvarande formulering och förslag till reviderad formulering § 3 i ägardirektivens gemensamma kapitel 1

<u>Nuvarande formulering kapitel 1 § 3</u>	<u>Förslag reviderad formulering kapitel 1 § 3</u>
Stadens bolag ska bidra till ett långsiktigt hållbart samhälle genom att i sin verksamhet bedriva ett aktivt hållbarhetsarbete. En hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.	Stadens bolag ska bidra till ett långsiktigt hållbart samhälle genom att i sin verksamhet bedriva ett aktivt hållbarhetsarbete. Alla styrelser ska driva ett integrerat och proaktivt hållbarhetsarbete som syftar till att uppnå målen i Agenda 2030. En hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.”

Helägda bolag med ägardirektiv som berörs

Boplats Göteborg AB
Bostads AB Poseidon
Business Region Göteborg AB
Familjebostäder i Göteborg AB
Framtiden Byggutveckling AB
Försäkrings AB Göta Lejon
Förvaltnings AB Framtiden
Förvaltnings AB GöteborgsLokaler
Got Event AB
Gårdstensbostäder AB
Göteborg & Co AB
Göteborg Energi AB
Göteborg Energi Backa AB
Göteborg Energi Din El AB
Göteborg Energi Gasnät AB
Göteborg Energi Gothnet AB
Göteborg Energi Nät AB
Göteborg Stads Leasing AB
Göteborgs Egnahems AB
Göteborgs Hamn AB
Göteborgs Stads Bostadsaktiebolag
Göteborgs Stads Parkerings AB
Göteborgs Stadshus AB
Göteborgs Stadsteater AB
Higab AB
Liseberg AB
Störningsjouren i Göteborg AB
Älvstranden Utveckling AB

Handling 2023 nr 150

Redovisning av uppdrag att revidera nämndernas reglementen och styrelsernas ägardirektiv för att tydligt styra mot klimat- och miljömålen

Till Göteborgs kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen tillstyrker stadsledningskontorets förslag i tjänsteutlåtande den 22 maj 2023 och föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

1. Kapitel 1 § 3 i ägardirektiven för stadens helägda bolag, i enlighet med bilagan till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, fastställs.
2. Redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag givet i budget 2023 till kommunstyrelsen att revidera nämndernas reglementen och styrelsernas ägardirektiv för att tydligt styra mot klimat- och miljömålen utan att riskera den sociala och ekonomiska hållbarheten, antecknas och förklaras fullgjort.

Vid behandling av ärendet i kommunstyrelsen förekom skiljaktiga meningar:

Karin Pleijel (MP) och Axel Josefson (M) yrkade bifall till stadsledningskontorets förslag och avslag på yrkande från SD den 9 juni 2023.

Jörgen Fogelklou (SD) yrkade bifall till yrkande från SD den 9 juni 2023.

Kommunstyrelsen beslutade utan omröstning att bifalla stadsledningskontorets förslag.

Jörgen Fogelklou (SD) reserverade sig mot beslutet.

Representanterna från MP, S och V antecknade som yttrande en skrivelse från den 21 augusti 2023.

Göteborg den 23 augusti 2023

Göteborgs kommunstyrelse

Jonas Attenius

Lina Isaksson

Yttrande angående redovisning av uppdrag att revidera nämndernas reglemente och styrelsernas ägardirektiv för att tydligt styra mot klimat- och miljömålen

Yttrande

Uppföljningen av målen i miljö- och klimatprogrammet visar tydligt att vi omgående behöver göra omfattande förändringar för att nå målen. Detsamma gäller för att nå avfallsplanens mål. I stadsledningskontorets tjänsteutlåtande framgår att den nuvarande skrivningen som finns i nämndernas reglemente, innebär att samtliga nämnder ska bedriva ett aktivt hållbarhetsarbete. Det framgår också att det finns flera relativt nyligen antagna styrdokument inom den ekologiska dimensionen för hållbar utveckling men att vi ännu inte hunnit se resultatet av dessa.

Vi ser att arbetet med att nå miljö- och klimatmålen behöver intensifieras. Det är inte långt kvar till 2030 då Göteborg ska vara klimatneutralt. Det innebär att samtliga nämnder och styrelser behöver göra allt de kan för att bidra till omställningen. Det är bra att bolagens ägardirektiv förtydligas och blir samstämmigt med nämndernas reglemente. I övrigt är vi beredda att avvakta resultatet av de antagna styrdokument som redan finns inom miljöområdet för att undvika dubbelstyrning.

Yrkande
2023-06-09

Ärende nr: KS 2023-06-14, 2.1.3, Dnr: 1449/22

Yrkande angående – Redovisning av uppdrag att revidera nämndernas reglemente och styrelsernas ägardirektiv för att tydligt styra mot klimat- och miljömålen.

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Kapitel 1 § 3 i ägardirektiven för stadens helägda bolag, fastställs i enlighet med Sverigedemokraternas förslag till revidering.

Nuvarande formulering kapitel 1 § 3:

Stadens bolag ska bidra till ett långsiktigt hållbart samhälle genom att i sin verksamhet bedriva ett aktivt hållbarhetsarbete. En hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.

Förslag till reviderad formulering kapitel 1 § 3

Stadens bolag ska bidra till ett långsiktigt hållbart samhälle genom att i sin verksamhet bedriva ett aktivt hållbarhetsarbete. Genomförandet av en hållbar utveckling får inte ske på bekostnad av social och ekonomisk hållbarhet.

2. Kommunfullmäktiges uppdrag från budget 2023 till kommunstyrelsen om att revidera nämndernas reglemente och styrelsernas ägardirektiv för att styra mot klimat- och miljömålen antecknas och förklaras fullgjort.

Yrkandet

Stadsledningskontorets formuleringar hänvisar till en hållbar utveckling som "tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov". Denna formulering kan tolkas på olika sätt och kan vara öppen för olika tolkningar av vad som är nödvändigt för att tillfredsställa dagens behov och vad som skulle äventyra kommande generationers möjligheter. Formuleringen behöver vara tydlig och undvika sådana potentiella tvetydigheter.

En direkt hänvisning till Agenda 2030 passar inte in i stadsledningskontorets förslag till revidering eftersom de redan fokuserar på stadens bolags specifika roll och behovet av att uppnå hållbarhet på lokal nivå. Att inkludera Agenda 2030 skulle kunna skapa förvirring eller överflöd och minska flexibiliteten att anpassa hållbarhetsarbetet till den specifika kontexten för staden.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-05-22

Diarienummer 1449/22

Handläggare

Anna Säveskog, Jakob Jendeby, Lisa Berlin

Telefon: 031-368 03 90, 031-368 00 07

E-post: anna.saveskog@stadshuset.goteborg.se

jakob.jendeby@stadshuset.goteborg.se

Redovisning av uppdrag att revidera nämndernas reglemente och styrelsernas ägardirektiv för att tydligt styra mot klimat- och miljömålen

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Kapitel 1 § 3 i ägardirektiven för stadens helägda bolag, i enlighet med bilagan till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, fastställs.
2. Redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag givet i budget 2023 till kommunstyrelsen att revidera nämndernas reglemente och styrelsernas ägardirektiv för att tydligt styra mot klimat- och miljömålen utan att riskera den sociala och ekonomiska hållbarheten, antecknas och förklaras fullgjort.

Sammanfattning

I kommunfullmäktiges budget 2023 fick kommunstyrelsen i uppdrag att revidera nämndernas reglementen och styrelsernas ägardirektiv för att tydligt styra mot klimat- och miljömålen utan att riskera den sociala och ekonomiska hållbarheten.

I ärendet redovisas befintlig styrning inom miljö- och klimatområdet och generellt om stadens styrning samt de olika alternativ som stadsledningskontoret övervägt kring en stärkt styrning mot klimat- och miljömålen.

Nuvarande skrivningar i nämndernas reglementen om att alla nämnder ska driva ett integrerat och proaktivt hållbarhetsarbete som syftar till att uppnå målen i Agenda 2030 innebär att hållbarhetsfrågorna ska vara en integrerad del i nämndernas utförande av grunduppdraget. Stadsledningskontoret bedömer att formuleringen i nämndernas reglementen kapitel 1 § 6 innebär styrning mot samtliga dimensioner av hållbarhet. Kontoret bedömer att det finns skäl att revidera de helägda bolagens ägardirektiv för att motsvara den styrning som redan gäller för nämnderna och föreslår därför att kommunfullmäktige beslutar om en justering av dessa.

I övrigt är stadsledningskontorets samlade bedömning att Göteborgs Stads policy för den ekologiska dimensionen, stadens miljö- och klimatprogram samt miljöledningssystem tydligt styr nämnder och bolag avseende miljö- och klimatmålen. Kontoret bedömer att det skapar en dubbelstyrning om vissa mål från redan befintliga styrande dokument inkluderas i reglementen och ägardirektiv.

Stadsledningskontoret konstaterar att såväl miljö- och klimatprogrammet som miljöledningssystemet, avfallsplanen, energiplanen och åtgärdsplan för god vattenstatus är relativt nyligen beslutade. Arbetet med att styra och agera utifrån dessa dokument är nu påbörjat och stadsledningskontoret bedömer att effekten av det bör avvaktas innan ytterligare styrning adderas. Arbetet med en klimatinvesteringsplan i enlighet med klimatkontraktet är pågående, vilket också kommer att ge ytterligare styrning på klimatområdet.

Bedömning ur ekologisk, ekonomisk och social dimension

Stadsledningskontoret ser utmaningar och risk för målkonflikter mellan dimensionerna vid revidering av nämndernas reglemente och styrelsernas ägardirektiv enligt uppdraget. Stadsledningskontoret menar att ännu tydligare styrning mot en av dimensionerna inom hållbar utveckling per definition innebär att prioriteringar måste göras. Det skulle därmed få konsekvenser för möjligheten att omhänderta målen inom övriga dimensioner.

Hållbarhetsdimensionen omhändertas i nuvarande kapitel 1 i nämndernas reglementen och styrelsernas ägardirektiv. Vid revidering i enlighet med uppdraget bedömer stadsledningskontoret dessutom att det uppstår överlappande styrning. Däremot ser stadsledningskontoret ett behov av harmonisering av reglementen och ägardirektiv avseende Agenda 2030.

Det förslag som stadsledningskontoret förordar i ärendet bedöms inte medföra några kostnader.

Bilaga

Föreslagen förändring i ägardirektiven samt lista på de helägda bolag som berörs

Ärendet

I kommunfullmäktiges budget 2023 fick kommunstyrelsen i uppdrag att revidera nämndernas reglemente och styrelsernas ägardirektiv för att tydligt styra mot klimat- och miljömålen utan att riskera den sociala och ekonomiska hållbarheten.

Beskrivning av ärendet

Göteborgs Stads styrning inom miljö- och klimatområdet

Nedan redogörs kortfattat för stadens styrning inom miljö- och klimatområdet.

Göteborgs Stads policy för den ekologiska dimensionen

Syftet med policyn är att slå fast Göteborgs Stads gemensamma åtaganden och styrande principer för arbetet med den ekologiska dimensionen av hållbar utveckling. Policyn revideras genom beslut i februari 2022. Policyn, som är det övergripande reglerande styrande dokumentet inom den ekologiska dimensionen, syftar också till att förtydliga grundsatser som bärs vidare i övriga reglerande och planerande styrande dokument på området.

Miljö- och klimatprogrammet

Kommunfullmäktige beslutade i mars 2021 om Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021-2030. Programmet gäller för stadens samtliga nämnder och styrelser och fokuserar på de största utmaningarna för att nå ett ekologiskt hållbart Göteborg. Det innehåller en målbild samt tre miljömål som handlar om naturen, klimatet och människan. De tre miljömålen omfattar hela Göteborg. Under de tre miljömålen finns tolv delmål som fokuserar på Göteborgs Stads egen verksamhet där staden har större rådighet. Programmet innehåller utöver målen sju tvärgående strategier. Arbetet i strategierna bidrar på olika sätt till att nå samtliga miljömål. För respektive miljömål och delmål finns en tabell med indikatorer, där nuläge och målvärde anges. Indikatorerna med målvärden konkretiserar vad som ska uppnås till angivet årtal.

Miljö- och klimatprogrammet innehåller inte miljömål eller delmål där det redan finns lagstiftning eller annan reglering som motiverar tillräcklig förändring eller för områden som täcks av andra styrande dokument i Göteborgs Stad. Det innebär att miljö- och klimatprogrammet inte ger hela bilden av stadens prioriteringar och insatser på miljöområdet. Göteborgs Stads avfallsplan för 2021-2030 innehåller mål på avfallsområdet, varför sådana inte ingår i miljö- och klimatprogrammet.

Annan styrning

Andra exempel på styrning inom miljö- och klimatområdet är Göteborgs Stads energiplan 2022-2030, Göteborgs Stads åtgärdsplan för god vattenstatus 2023-2027 samt Göteborgs Stads åtgärdsprogram mot buller 2019-2023.

Agenda 2030 i miljö och klimatprogrammet

Miljö- och klimatprogrammet tar sin utgångspunkt i FN:s globala hållbarhetsmål Agenda 2030, Sveriges nationella miljömålssystem, Parisavtalet och de utmaningar som Göteborg som samhälle och Göteborgs Stad som organisation står inför för att klara omställningen till ett ekologiskt hållbart samhälle. I de globala hållbarhetsmålen integreras de tre dimensionerna av hållbarhet: social, ekonomisk och ekologisk. Målen är odelbara och flera av målen är beroende av och direkt kopplade till varandra. Det innebär att en positiv utveckling inom ett mål kan ge positiva effekter för ett annat mål. Hållbarhet inom den

ekologiska dimensionen är en grundläggande förutsättning för att nå hållbarhet inom de ekonomiska och sociala dimensionerna.

Stadens gemensamma miljöledningssystem

Stadens miljöledningssystem ska säkerställa att stadens förvaltningar och bolag planerar, genomför, följer upp och förbättrar sina insatser och arbetsformer för att nå stadens gemensamma mål (i till exempel miljö- och klimatprogrammet) och för att minska verksamhetens egen betydande miljöpåverkan. Miljöledningssystemet ska även underlätta att följa upp miljö- och klimatprogrammet och visa effekten av stadens gemensamma miljöarbete. Miljöledningssystemet styrs genom Göteborgs Stads anvisning för systematisk miljöledning beslutad av kommunfullmäktige.

Nämnders och styrelserns ansvar för miljö- och klimatprogrammet samt miljöledningssystem

Samtliga nämnder och styrelser ska i sin ordinarie verksamhetsplanering, med stöd av sitt miljöledningssystem, identifiera och prioritera de åtgärder som behöver genomföras inom sina respektive ansvarsområden, för att miljömålen och delmålen i till exempel miljö- och klimatprogrammet ska kunna nås. På detta sätt integreras miljöfrågorna i verksamheternas planering.

Uppföljning av miljö- och klimatprogrammet samt miljöledningssystemet

Uppföljningen av miljö och klimatprogrammets strategier ska enligt programmet följas upp en gång per år och rapporteras till kommunstyrelsen. Uppföljning av strategierna har redovisats i samlingsärenden vid två tillfällen. Fokus för den senaste uppföljningen låg på förutsättningarna för strategiarbetet och på vilken typ av frågor strategierna arbetar med. Uppföljningen visade bland annat att strategiarbetet är inriktat på frågan att undanröja hinder mot att genomföra åtgärder som är nödvändiga för att nå miljö- och klimatprogrammets mål. Flera av strategierna driver även på för att lösningar ska implementeras. Enligt miljö- och klimatnämndens rapport ger i nuläget staden inte strategiarbetet tillräckliga förutsättningar för denna uppgift. I rapporten ges rekommendationer inom fem olika områden. De handlar främst om strategiarbetets förutsättningar. Uppföljning av programmets mål och delmål ska ske vartannat år och rapporteras till kommunfullmäktige. Resultat av måluppföljningen är planerad till miljö- och klimatnämndens sammanträde i juni för vidare rapportering till kommunfullmäktige. Resultat av uppföljning av avfallsplanens mål är planerad till kretslopp och vattennämndens sammanträde i juni.

Miljö- och klimatnämnden ansvarar för att genomföra stödande miljörevisioner hos stadens förvaltningar och bolag. Utifrån iakttagelser och analys vid dessa sammanfattar miljö- och klimatnämnden i sin senaste rapportering att flera förvaltningar och bolag gjort framsteg i implementeringen av miljöledningssystemet jämfört med föregående år men att utvecklingen går för långsamt. Flera verksamheter saknar en grundlig kartläggning och bedömning av sin verksamhets miljöpåverkan, vilket riskerar att leda till fel fokus och mindre effekt i miljöarbetet.

Generellt om stadens styrning

Kommunfullmäktiges årliga budgetbeslut är det överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads nämnder och styrelser och utgör en prioritering av vad som ska genomföras för budgetperioden. Budgetens roll är att inom de ekonomiska ramarna och

gällande lagstiftning ange kommunfullmäktiges mål och inriktningar samt uppdrag för verksamheten och ekonomin under budgetperioden.

Genom planerande styrande dokument anger politiken vad organisationen ska göra för att nå det framtida tillståndet inom olika områden. Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram är ett exempel på ett sådant dokument.

Reglerande dokument är normativa till sin karaktär och styr organisationens handlande i verksamheten. De reglerande styrande dokumenten handlar om hur redan befintlig verksamhet ska utföras varje gång den utförs. I sammanhanget kan till exempel Göteborgs Stads anvisning för miljöledningssystem nämnas.

Möjliga alternativ

Stadsledningskontoret har övervägt några alternativa möjligheter för att utföra uppdraget.

Komplettera kapitel 1 i reglementen och ägardirektiv

Utifrån det givna uppdraget har stadsledningskontoret övervägt förslag till revideringar av samtliga reglementen och ägardirektiv, med utgångspunkt i de krav som redan är beslutade genom miljö- och klimatprogrammet.

En ändring i reglementen och ägardirektiv skulle kunna formuleras enligt följande:

Nämnder och styrelser ska prioritera de åtgärder som behöver genomföras inom respektive ansvarsområde för att miljö- och klimatmålen ska kunna nås. Genomförandet får däremot inte ske på bekostnad av social och ekonomisk hållbarhet.

Mot ett sådant tillägg i reglementena talar dock de krav på genomförande av åtgärder för att nå miljömålen inom miljö- och klimatprogrammet som är beslutade av kommunfullmäktige och redan gäller. Stadsledningskontoret ser däremot inte att en upprepning av dem i reglementen och ägardirektiv leder till att styrningen inom området blir tydligare. Snarare innebär det att staden upprepar samma krav fast på olika ställen. I ärendet om att minska administration inom flera verksamheter (KF 2023-02-23 § 29) för stadsledningskontoret resonemang kring vikten av att minska dubbelstyrning.

Komplettera kapitel 2 i reglementen och ägardirektiv

Stadsledningskontoret har övervägt ett alternativ som innebär att kapitel 2 i samtliga nämnders reglementen och samtliga styrelser ägardirektiv ges nya skrivningar i linje med kommunfullmäktiges uppdrag. Kapitel 2 reglerar grunduppdraget och har ett innehåll som är specifikt för varje nämnd och styrelse.

Stadsledningskontoret konstaterar att detta förslag, i likhet med eventuella förändringar i kapitel 1, leder till att en av dimensionerna inom hållbarhet ges företräde framför övriga. Den struktur som staden tillämpar för reglementen och ägardirektiv bygger dessutom på att gemensamma skrivningar som gäller samtliga nämnder och styrelser omhändertas i kapitlen 1 och 3. Därutöver bedömer stadsledningskontoret att en gemensam skrivning i kapitel 2 inte tillför något som inte redan är omhändertaget i den skrivning som finns i nämndernas kapitel 1.

Vill kommunfullmäktige genom reglementen och ägardirektiv peka ut vissa nämnder och styrelser som mer drivande i genomförandet av klimat- och miljömålen kan det göras genom ändringar i respektive nämnders och styrelser kapitel 2. Detta behöver dock vägas mot annan styrning som kommunfullmäktige har beslutat för att undvika överlappande styrning. I miljö- och klimatprogrammets struktur finns utpekade nämnder

och styrelser med samordningsansvar för strategierna och även viktiga aktörer (nämnder och styrelser) för respektive strategi. På motsvarande sätt finns utpekade ansvariga parter i Göteborgs Stad för mål och delmål i avfallsplanen.

Förstärkt skrivningar i bolagens ägardirektiv för att motsvara styrningen av nämnderna

Slutligen har stadsledningskontoret även övervägt ett alternativ som innebär förstärkta skrivningar i bolagens ägardirektiv. 2019-09-12 § 32 fattade kommunfullmäktige beslut om en ny gemensam struktur för ägardirektiven inom bolagskoncernen. Strukturen är uppbyggd på samma sätt som för nämndernas reglementen med en uppdelning i tre kapitel där första och tredje kapitlet är gemensamma och likalydande för samtliga helägda bolag. Av kapitel 1 § 3 framgår att ”Stadens bolag ska bidra till ett långsiktigt hållbart samhälle genom att i sin verksamhet bedriva ett aktivt hållbarhetsarbete. En hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.”

Kommunfullmäktige fattade 2020-10-15 § 11 beslut om justering av gemensamma och likalydande kapitel 1 och 3 i reglementena för kommunstyrelsen och stadens nämnder. I samband med revideringen fattades beslut om en ny lydelse i kapitel 1 § 6: ”Alla nämnder ska driva ett integrerat och proaktivt hållbarhetsarbete som syftar till att uppnå målen i Agenda 2030. En hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov. Hållbar utveckling består av tre dimensioner som samspelar och stödjer varandra; social hållbarhet, ekologisk hållbarhet och ekonomisk hållbarhet.”

En viktig utgångspunkt i den gemensamma strukturen för reglementen och ägardirektiv är att i de fall förutsättningarna är lika ska de gemensamma skrivningarna inte skilja sig åt oavsett om de avser nämnder eller styrelser. Stadsledningskontoret föreslår därför i detta ärende att ägardirektivens gemensamma kapitel 1 § 3 revideras för de helägda bolagen och ges en likalydande innebörd som nämndernas reglemente:

”Stadens bolag ska bidra till ett långsiktigt hållbart samhälle genom att i sin verksamhet bedriva ett aktivt hållbarhetsarbete. Alla styrelser ska driva ett integrerat och proaktivt hållbarhetsarbete som syftar till att uppnå målen i Agenda 2030. En hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.”

Om kommunfullmäktige beslutar om en revidering av kapitel 1 § 3 ska bolagsstämmorna i respektive bolag därefter anta ägardirektiven för att de ska äga giltighet. Av bilagan till detta ärende framgår vilka helägda bolag som har ägardirektiv och därmed berörs.

Stadsledningskontorets bedömning

Stadsledningskontoret bedömer att Göteborgs Stads policy för den ekologiska dimensionen, stadens miljö- och klimatprogram samt miljöledningssystem tydligt styr nämnder och bolag avseende miljö- och klimatmålen i enlighet med stadens styrmodell. Kontoret bedömer att det skapar överlappande styrning att inkludera vissa mål, från redan befintliga styrande dokument, i reglementen och ägardirektiv.

Uppföljning av miljö- och klimatprogrammets mål, delmål och strategier samt även miljöledningssystemet visar och kommer att visa tillståndet för måluppfyllnad och hur staden presterar i det miljö- och klimatstrategiska arbetet samt utifrån det - vilka åtgärder

som behöver utföras eller förstärkas för att uppnå målen och skapa förutsättningar för det miljö- och klimatstrategiska arbetet. Stadsledningskontoret bedömer att tillvaratagande av resultat i uppföljning av befintliga styrande dokument utgör en större potential för att nå framgång i stadens miljö- och klimatarbete än att använda reglementen och ägardirektiv i det syftet. Kontoret bedömer inte att ytterligare skrivningar i reglementen och ägardirektiv avseende att tydligt styra mot klimat- och miljömålen, utan att riskera den sociala och ekonomiska hållbarheten, åtgärda brister som lyfts vid uppföljning av miljö- och klimatprogrammets strategier och miljöledningssystemet. Kontoret bedömer att potentialen i stället ligger i nämnders och styrelser ambitionsnivå avseende miljö- och klimatprogrammet, övriga styrdokument inom miljöområdet och miljöledningssystemet och hur de utifrån sin rådighet lever upp till den befintliga styrningen.

Valet att ta fram ytterligare styrning vare sig det handlar om reglerande eller planerande styrande dokument ska ske under övervägande av om det finns andra sätt att styra på. Det ska också övervägas om det redan finns styrning inom området och vilken styrning som eventuellt saknas. Stadsledningskontorets analys av den samlade styrmiljön på området leder till bedömningen att det finns tydlig styrning mot miljö- och klimatmålen såväl i reglerande som planerande styrande dokument och att detta gäller samtliga nämnder och styrelser.

Stadsledningskontoret konstaterar att såväl miljö- och klimatprogrammet som miljöledningssystemet, avfallsplanen, energiplanen och åtgärdsplan för god vattenstatus är relativt nyligen beslutade. Arbetet med att styra och agera utifrån dessa dokument är nu påbörjat och stadsledningskontoret bedömer att effekten av det bör avvaktas innan ytterligare styrning adderas. Arbetet med en klimatinvesteringsplan i enlighet med klimatkontraktet är pågående, vilket också kommer att ge ytterligare styrning på klimatområdet.

Nuvarande skrivningar i nämndernas reglementen om att alla nämnder ska driva ett integrerat och proaktivt hållbarhetsarbete som syftar till att uppnå målen i Agenda 2030 innebär att hållbarhetsfrågorna ska vara en integrerad del i nämndernas utförande av grunduppdraget. I reglementen och ägardirektiv har staden definierat hållbar utveckling som tre dimensioner som samspelar och stödjer varandra: social hållbarhet, ekologisk hållbarhet och ekonomisk hållbarhet. De 17 målen i Agenda 2030 innefattar alla tre dimensionerna av hållbar utveckling.

Stadsledningskontoret bedömer att formuleringen i reglementenas kapitel 1 § 6 innebär styrning mot samtliga dimensioner av hållbarhet. Stadsledningskontoret bedömer att det finns skäl att revidera de helägda bolagens ägardirektiv för att motsvara den styrning som redan gäller för nämnderna och föreslår därför att kommunfullmäktige beslutar om en justering av dessa.

Däremot menar stadsledningskontoret att ännu tydligare styrning mot en av dimensionerna per definition innebär att prioriteringar måste göras. Det skulle därmed få konsekvenser för möjligheten att omhänderta målen inom övriga dimensioner.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör

Jämförelse mellan nuvarande formulering och förslag till reviderad formulering § 3 i ägardirektivens gemensamma kapitel 1

<u>Nuvarande formulering kapitel 1 § 3</u>	<u>Förslag reviderad formulering kapitel 1 § 3</u>
Stadens bolag ska bidra till ett långsiktigt hållbart samhälle genom att i sin verksamhet bedriva ett aktivt hållbarhetsarbete. En hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.	Stadens bolag ska bidra till ett långsiktigt hållbart samhälle genom att i sin verksamhet bedriva ett aktivt hållbarhetsarbete. Alla styrelser ska driva ett integrerat och proaktivt hållbarhetsarbete som syftar till att uppnå målen i Agenda 2030. En hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.”

Helägda bolag med ägardirektiv som berörs

Boplats Göteborg AB
Bostads AB Poseidon
Business Region Göteborg AB
Familjebostäder i Göteborg AB
Framtiden Byggutveckling AB
Försäkrings AB Göta Lejon
Förvaltnings AB Framtiden
Förvaltnings AB GöteborgsLokaler
Got Event AB
Gårdstensbostäder AB
Göteborg & Co AB
Göteborg Energi AB
Göteborg Energi Backa AB
Göteborg Energi Din El AB
Göteborg Energi Gasnät AB
Göteborg Energi Gothnet AB
Göteborg Energi Nät AB
Göteborg Stads Leasing AB
Göteborgs Egnahems AB
Göteborgs Hamn AB
Göteborgs Stads Bostadsaktiebolag
Göteborgs Stads Parkerings AB
Göteborgs Stadshus AB
Göteborgs Stadsteater AB
Higab AB
Liseberg AB
Störningsjouren i Göteborg AB
Älvstranden Utveckling AB

PROTOKOLLSUTDRAG

§ 112

Kallelse till extra bolagsstämma samt val av ombud till extra bolagsstämmor med anledning av kommunfullmäktiges beslut om ändringar i ägardirektiv (bilaga 9–11)

Förelåg förslag att kalla till extra bolagsstämma per capsulam i Göteborg & Co AB och att utse ombud samt instruktioner för dessa vid extra bolagsstämma i dotterbolagen enligt bilaga till kallelsen.

Beslut

1. Styrelsen antecknar att Göteborgs kommunfullmäktige 2023-09-07, § 12, fattat beslut om att fastställa kapitel 1 § 3 i ägardirektiven för stadens helägda bolag.
2. Styrelsen kallar till extra bolagsstämma för att anta nytt ägardirektiv vid tidpunkt som passar ägarombudet.
3. Styrelsen utser ombud till extra bolagsstämmor i dotterbolagen enligt följande;
Liseberg AB – Stefan Svensson
Got Event AB – Thaher Pelaseyed
Göteborgs Stadsteater AB – Leif Pagrotsky

Liseberg AB, Got Event AB och Göteborgs Stadsteater AB informeras härmed att stämman kan hållas per capsulam.

Dag som ovan

Sekreterare

Johanna Wallin

Ordförande

Leif Pagrotsky

Justerande

Stefan Svensson

Ägardirektiv för Liseberg AB

Organisationsnummer 556023-6811

Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning utgör tillsammans med bolagsordning och detta ägardirektiv underlaget för kommunfullmäktiges styrning av bolaget. Genom ägardirektivet anger kommunfullmäktige ändamålet och den långsiktiga viljeriktningen för bolagets verksamhet samt krav och förväntan på bolaget. Direktivet syftar till att skapa förutsättningar för ett effektivt styrelsearbete, en aktiv ägarstyrning och uppsikt över bolaget.

Ägardirektivet är uppdelat i tre kapitel. **Kapitel 1 och 3** är generella och likalydande för alla av Göteborgs Stad helägda bolag. Av **kapitel 2** framgår direktiv som gäller specifikt för Liseberg AB. För delägda bolag gäller villkoren enligt Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning.

Kapitel 1 – Inledande bestämmelser

Innehållet i detta kapitel beskriver förutsättningarna för kommunfullmäktiges samlade styrning av Bolaget.

- § 1 Syftet med stadens ägande av bolag är att dessa, tillsammans med stadens övriga verksamheter, ska skapa nytta för staden, dess boende, besökare och verksamheter samt medverka i utvecklingen av ett hållbart göteborgssamhälle. Hela staden-nytta och helhetssyn ska genomsyra bolagets verksamhet. Till detta hör att aktivt följa och agera på förändring och utveckling kopplat till uppdraget, i syfte att förbättra verksamhet och arbetsformer.
- § 2 Kommunfullmäktiges samlade styrning av stadens bolag handlar ytterst om att medverka till att kommunfullmäktiges beslut genomförs. Kommunfullmäktiges budget är det överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads bolag som ska genomföras av Bolaget. Implementeringen av kommunfullmäktiges strategiska målsättningar ska följa vedertagna metoder för strategisk planering, genomförande och uppföljning.
- § 3 Stadens bolag ska bidra till ett långsiktigt hållbart samhälle genom att i sin verksamhet bedriva ett aktivt hållbarhetsarbete. Alla styrelser ska driva ett integrerat och proaktivt hållbarhetsarbete som syftar till att uppnå målen i Agenda 2030. En hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.
- § 4 Bolaget ska utföra sitt uppdrag utifrån demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och mot alla former av diskriminering. Det ska vara föredöme i jämställdhets- och mångfaldsarbetet, arbeta aktivt för en inkluderande kultur samt ha god affärsetik och ett aktivt anti-korruptionsarbete. För Göteborgs Stad som ägare är det av särskild vikt att Bolaget arbetar för en sund och säker arbetsmiljö, respekt för mänskliga rättigheter samt goda och anständiga arbetsvillkor.

Kommunens medlemmar ska behandlas lika om det inte finns sakliga skäl för något annat. Oavsett förutsättningar, bakgrund och var i kommunen man bor, ska människor bli värdigt bemötta och få en god och likvärdig service.

- § 5 Bolaget har ansvar för att samråda med och aktivt söka samverkan med andra nämnder och bolagsstyrelser när de egna besluten och det egna agerandet påverkar andra eller när det är nödvändigt för att uppnå helhetssyn i genomförandet av kommunfullmäktiges mål och riktlinjer.
- § 6 Formellt utövar kommunfullmäktige ägarstyrning genom att utse styrelse och lekmannarevisorer samt genom att fastställa bolagsordning och ägardirektiv för det enskilda bolaget.
- § 7 Göteborgs Stadshus AB har kommunfullmäktiges uppdrag att ansvara för den praktiska ägarstyrningen av Göteborgs Stads bolag med utgångspunkt i sitt ägardirektiv, bolagens ägardirektiv, kommunfullmäktiges budget och andra styrande dokument samt beslut fattade av kommunstyrelsen på delegation av kommunfullmäktige.
- § 8 Roll- och ansvarsfördelning mellan de olika nivåerna i Göteborgs Stads bolagsstruktur framgår av Göteborgs Stads riktlinjer för ägarstyrning.

Kapitel 2 – Specifikt för Liseberg AB

Innehållet i detta kapitel beskriver ändamålet med Liseberg AB:s verksamhet och kommunfullmäktiges uppdrag till Liseberg AB (nedan Liseberg).

Det kommunala ändamålet

- § 1 Det kommunala ändamålet med Liseberg AB är att, i bred samverkan med relevanta aktörer, medverka till att Göteborg blir en så attraktiv destination att resandet till och vistelsen i Göteborgsområdet ökar.
- § 2 Liseberg AB ska ha till föremål för sin verksamhet att bedriva nöjes- och temaparksverksamhet, restaurang-, hotell-, och campingverksamhet samt fastighetsförvaltning.

Bolagets uppdrag

- § 3 Liseberg ska vara en av de ledande nöjesparkerna i Europa samt den självklara mötesplatsen i Göteborg och året runt erbjuda, göteborgare och tillresande gäster, nöjesupplevelser av hög klass.
- § 4 Liseberg ska med sin verksamhet bidra till att stärka Göteborg som destination, nationellt och internationellt.
- § 5 Liseberg ska vara en verksamhet i ständig förnyelse, och samtidigt värna sitt ursprung och sin historia.

Samverkan

- § 6 Liseberg ska stödja det strategiska utvecklingsarbete som staden bedriver. Det innebär fortlöpande samråd och samverkan med berörda kommunala nämnder och bolag, samt övriga strategiska intressenter inom och utom besöksnäringen.

Bolaget som en del av Stadens organisation

- § 7 Bolaget är dotterbolag i underkoncernen Turism, Kultur och Evenemang med Göteborg & Co AB som moderbolag.
- § 8 Bolaget ska aktivt medverka i den samverkan och samordning som moderbolaget tar initiativ till i sin roll som ägare, och som är av principiell betydelse.

Ekonomi och effektivitet

- § 9 Liseberg ska säkerställa en stabil ekonomisk utveckling och skapa ett ekonomiskt utrymme som möjliggör ett långsiktigt och hållbart agerande för koncernen och Staden som övergripande ägare. Bolaget ska fastställa lämpliga finansiella nyckeltal för de olika delarna av verksamheten så att verksamheternas utveckling kan följas och värderas.
- § 10 Ägaren har som finansiellt krav på bolaget att verksamhetens delar ger en avkastning som står i paritet med andra relevanta aktörers jämförbara verksamheter. Lisebergs analys ska ske i enlighet med en balanserad branschjämförelse för hela verksamheten, samt uppdelat på relevanta affärsområden.
- § 11 För bolaget som helhet innebär ovanstående att den ekonomiska styrningen inriktas på att mätas på rörelsemarginal, beräknad enligt rörelseresultat efter avskrivningar/omsättning.
- § 12 Det åligger bolaget att löpande, i enlighet med av Stadshus anvisad process, bidra med analys om hur förutsättningar och förhållanden skiljer sig åt mellan branschnorm och de egna verksamheterna samt vilka konsekvenser för verksamheterna som förändring i lönsamhet och kapitalstruktur innebär.
- § 13 Bolaget ska kontinuerligt använda benchmarking, med relevanta aktörer, i arbetet med att utveckla verksamhetens effektivitet och produktivitet.
- § 14 Bolaget ska i nära samverkan inom klustret samt med stadens övriga bolag och förvaltningar sträva efter intern effektivitet där samordning och resursdelning är naturliga insatser för att uppnå synergier och effektivitet.

Frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt

- § 15 Ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt ska i god tid lämnas till kommunfullmäktige för ställningstagande. Bolagets styrelse ansvarar för att värdera om ett ärende är av principiell beskaffenhet eller ej. Om tveksamhet uppstår om frågan är av sådan beskaffenhet att kommunfullmäktiges ställningstagande ska inhämtas, ska Göteborg & Co tillfrågas.
- § 16 Bolaget ansvarar för att ge Göteborg & Co möjlighet att yttra sig i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.
- § 17 Exempel på frågor där kommunfullmäktiges ställningstagande ska inhämtas är (uppräknningen är inte uttömmande):
- a. Ändring av aktiekapitalet
 - b. Beslut om kapitaltillskott till bolag, som inte i särskild ordning delegerats till kommunstyrelsen eller Stadshus AB

- c. Fusion eller likvidering av bolag
- d. Förvärv, bildande eller avyttring av bolag oavsett värde
- e. Förvärv eller avyttring av aktier eller andelar i delägda bolag, om kommunfullmäktiges godkännande är befogat med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art eller omständigheter i övrigt
- f. Bildandet av stiftelse
- g. Förvärv eller försäljning av fastighet av sådan omfattning att det påverkar bolagets långsiktiga ekonomi, oavsett om säljare/köpare är annat bolag i staden eller inte
- h. Strategiska investeringar som innebär ny inriktning för bolaget eller start av verksamhet inom nytt affärs- eller verksamhetsområde
- i. Beslut som väsentligt påverkar bolagets, koncernens eller stadens ekonomi eller medför annan risk (t. ex större investeringar eller avyttringar av tillgångar).

Kapitel 3 – Generella bestämmelser

Innehållet i detta kapitel beskriver generella skyldigheter för Göteborgs Stads helägda bolag. Vad som gäller de delägda bolagen beslutas i samråd med övriga delägare.

- § 1 Ändring av bolagsordning beslutas av kommunfullmäktige.
- § 2 Bolaget ska varje år upprätta och anta en arbetsordning för styrelsens arbete jämte instruktion avseende arbetsfördelning mellan styrelsen och verkställande direktören samt instruktion avseende ekonomisk rapportering till styrelsen.
- § 3 Samtliga kallelser inklusive dagordningar, handlingar och protokoll i bolagets styrelse ska finnas tillgängliga på stadens hemsida. Kommunstyrelsen har rätt att ta del av Bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt granska Bolaget och dess verksamhet. Bolaget ska lämna kommunstyrelsen den information om verksamheten som begärs, om inte informationen omfattas av sekretess. Om informationen om verksamheten är sekretessbelagd måste alternativa sätt att överlämna informationen övervägas.
- § 4 Bolaget ansvarar för att rapportera väsentliga händelser i verksamheten till sitt moderbolag och kommunstyrelsen. Bolaget har alltid utöver den löpande rapporteringen ett ansvar att på eget initiativ informera om förändrade förutsättningar eller händelser som kan vara av betydelse för den kommunövergripande uppföljningen och styrningen av verksamheten.
- § 5 Bolaget är skyldigt att tidigt anmäla misstankar om allvarliga oegentligheter i bolagets verksamhet till stadsrevisionen.
- § 6 Bolaget ska i sin verksamhet samverka med stadens övriga nämnder och bolag i syfte att främja det som är mest ändamålsenligt utifrån ett hela staden perspektiv, med beaktande av krav i kommunallagen och aktiebolagslagen samt annan lag och författning. Bolaget har ett ansvar för att samråda med, och aktivt söka samverka med, andra nämnder och styrelser när de egna besluten och det egna agerandet påverkar andra.

- § 7 Allmänhetens intresse av insyn i stadens bolag tillgodoses genom att offentlighetsprincipen omfattar bolaget.
- § 8 Kommunfullmäktigeledamot har rätt att närvara vid bolagsstämmor i direkt och indirekt helägda bolag samt har rätt att, inom ramen för den upplysningsplikt som åligger bolagsstyrelsen och verkställande direktören, ställa frågor.
- § 9 Som en del i kommunstyrelsens uppsiktsplikt, och som grund för kommunstyrelsens beslut, ska bolagsstyrelsen och verkställande direktören i samband med årsrapportens upprättande redovisa och yttra sig om den verksamhet som bolaget har bedrivit under kalenderåret bedöms ha varit förenligt med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna i enlighet med § 3 i bolagsordningen.
- § 10 Bolagsstyrelsen ska årligen utvärdera sitt eget styrelsearbete. Utvärderingen ska minst omfatta:
- om styrelsen saknar någon kompetens för att kunna utföra sina uppgifter
 - om styrelsens arbetsformer fungerar
 - om styrelsen är organiserad på lämpligt sätt när det gäller eventuell arbetsfördelning.
- Om bolagsstyrelsen kommer fram till att det finns brister som behöver åtgärdas ska bolagsstyrelsen åtgärda dessa. Utvärderingen, dock ej innehållet, ska protokollföras samt skickas till bolagets moderbolag. Stadshus AB svarar för att samla in protokollen samt rapportera vidare till kommunstyrelsen.
- § 11 Bolagsstyrelsen ska varje år utvärdera verkställande direktörens insatser, endast styrelseledamöter och suppleanter närvarar vid utvärderingen.
- § 12 Tvister mellan direkt och indirekt helägda bolag samt mellan nämnd och bolagsstyrelse i helägt bolag avgörs enligt särskild ordning, vilken framgår av kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens beslutade delegation.

Personuppgifter

- § 13 Bolagsstyrelsen är personuppgiftsansvarig för de behandlingar av personuppgifter som sker i Bolagets verksamhet.

Arbetsgivarfrågor

- § 14 Bolaget ska som arbetsgivare följa Göteborgs Stads arbetsgivarpolitiska inriktning samt utvecklingen inom området. Bolaget ska samråda med Stadshus AB inför viktigare beslut i arbetsgivarfrågor av principiell strategisk betydelse. Stadshus AB ska säkerställa att väsentlig information i arbetsgivarfrågor återförs till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Arbetstagarrepresentation i styrelsen

- § 15 Lagen om styrelserepresentation för de privatanställda gäller även av staden ägda bolag så länge dessa uppfyller kraven för lagens tillämpning. Lokal arbetstagarorganisation fattar beslut om inrättande av styrelserepresentation och bolagsstyrelsen ska skriftligen underrättas om sådant beslut.

§ 16 Varje bolagsstyrelse bör söka en överenskommelse med de lokala fackliga organisationerna som innebär att de fackliga organisationerna avstår från formella styrelseposter och istället ges möjlighet att närvara med yttranderätt och förslagsrätt vid sammanträden. Om lokal arbetstagarorganisation fattar beslut om inrättande av formell styrelserepresentation kan bolaget begära undantag från lagen hos Nämnden för Styrelserepresentationsfrågor.

Giltighet

§ 17 Detta ägardirektiv ska för att äga giltighet beslutas av kommunfullmäktige och därefter antas på bolagsstämman.

Öppen redovisning i enlighet med § 3 Transparenslagen för räkenskapsåret 2023 i Liseberg AB, org nr 556023-6811

Organisation

Liseberg AB, med säte i Göteborgs kommun, driver nöjespark, hotell- och campingverksamhet samt annan verksamhet i anslutning till turism och nöjesbranschen. Bolaget är dotterbolag till Göteborg & Co AB som är direkt helägt av Göteborgs Stadshus AB (org.nr 556537-0888 med säte i Göteborg) som i sin tur är helägt av Göteborgs Stad.

Verksamheter

Liseberg AB har inte beviljats exklusiva eller särskilda rättigheter att bedriva konkurrensskyddad verksamhet och tillhandahåller inte heller tjänster av allmänt ekonomiskt intresse. Liseberg åläggs normala avkastningskrav och verksamheten bedrivs enligt affärsmässiga principer i enlighet med vad som föreskrivs i bolaget ägardirektiv.

Finansiering

Verksamheten i Liseberg AB finansieras i huvudsak genom egna medel. I de fall egna medel ej räcker till, exempelvis vid större investeringar, lånar bolaget genom koncernkontostrukturen inom Göteborg Stad. Koncernkontostrukturen hanteras av koncernbanken som också ansvarar för hela låneskuldens ränte- och finansieringsrisk. Bolagets låneskuld via koncernkontostrukturen har en kapital- och räntebindningstid motsvarande Göteborgs Stads vid var tid genomsnittliga bindningstider. Prissättningen från koncernbanken speglar koncernbankens upplåningskostnad inkl. administration, och baseras på koncernbankens genomsnittliga räntebindningstid (kontolösningränta). Utöver kontolösningräntan tillkommer ett påslag för de bolag som anses verka i konkurrens i syfte att åstadkomma en marknadsmässig prissättning. Kreditlimiten uppgår till 2 700 mnkr per 31 december 2023, varav utnyttjat uppgår till 2 424 mnkr.

Intäkter och kostnader 2023, Tkr

	Stadshus AB	Göteborgs Stad
Intäkter	4 030	1 506
Kostnader	-32 112	-21 369
Ränteintäkter		1 405
Räntekostnader		-49 036

Fordringar och skulder per 31 december, 2023, Tkr

	Stadshus AB	Göteborgs Stad
Kundfordringar	592	372
Leverantörsskulder	-1 747	-8 433
Övriga skulder	-2 055	-352
Checkräkningskredit		-2 424 243

Göteborg den 12 februari, 2024

Andreas Andersen
Verkställande direktör

Kurt Eliasson
Ordförande

Christer Holmgren

Frida Tinghag

Jens Wegerland

Gunilla Karlsson

Dan Oraham

Allan Stutzinsky